

Kuva: Lentokuva Vallas Oy, 2014.

Laukaan kunta
VIHTAVUOREN TAAJAMAN OSAYLEISKAAVA
410-OYK-VIH-016

Luonnosvaihe, 8.6.2026

1		
1	TIIVISTELMÄ.....	5
1.1	Kaava-alue.....	5
1.2	Kaavaprosessin vaiheet	6
1.3	Yhteystiedot.....	7
2	TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT	7
2.1	Suunnittelun tarve ja käynnistäminen.....	7
2.2	Tavoitteet.....	7
2.2.1	Yleiset tavoitteet.....	7
2.2.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	8
2.2.3	Yleiskaavan sisältövaatimukset	8
2.3	Maakunnalliset suunnitelmat	8
2.3.1	Keski-Suomen strategia 2025–2050	8
2.3.2	Keski-Suomen maakuntakaava.....	9
2.4	Seudulliset suunnitelmat	11
2.4.1	Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva	11
2.5	Kunnalliset suunnitelmat	12
2.5.1	Liekkiä Laukaaseen – Kuntastrategia vuoteen 2030.....	12
2.5.2	Laukaan maankäytön rakennemalli ”Liekki”	12
2.5.3	Yleiskaavatilanne	12
2.5.4	Vihtavuoren Haavistontien alueen maankäytön ja liikenteen visio (Ramboll Finland Oy, 27.11.2020).....	13
2.5.5	Asemakaavatilanne.....	14
2.5.6	Rakennusjärjestys	16
2.6	Pohjakartta.....	16
2.7	Muut selvitykset ja suunnitelmat.....	16
2.8	Osayleiskaavoituksen ja muun suunnitteluprosessin yhteensovittaminen.....	18
3	SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE	18
3.1	Alueen yleiskuvaus	18
3.2	Rakennettu ympäristö	19
3.2.1	Yhdyskuntarakenne	19
3.2.2	Rakennuskanta	19
3.2.3	Kulttuuriympäristö.....	22
3.2.4	Liikenne ja tiestö.....	41
3.2.5	Yhdyskuntatekninen huolto	45
3.2.6	Virkistys.....	45
3.2.7	Palvelut, elinkeinot ja työpaikat	46
3.2.8	Väestö	47
3.2.9	Ympäristöhäiriöt ja -riskit.....	47
3.3	Luonnonympäristö ja maisema.....	51
3.3.1	Luonnonympäristön yleiskuvaus	51
3.3.2	Kasvillisuus ja luontotyypit.....	51
3.3.3	Arvokkaat luontokohteet	53
3.3.4	Linnusto.....	57
3.3.5	Suojelualueet.....	58
3.3.6	EU:n luontodirektiivin lajit	58
3.3.7	Ekologinen verkosto.....	59
3.3.8	Maa- ja kallioperä sekä korkeusolosuhteet	59
3.3.9	Pohja- ja pintavedet.....	60
3.3.10	Maisema.....	62
3.4	Maanomistus	63
4	KAAVOITUKSEN KULKU, OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN	64

4.1 Osalliset	65
4.2 Viranomaisyhteistyö.....	66
5 OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET.....	67
5.1 Aloitusvaihe.....	67
5.1.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute	67
5.2 Valmisteluvaihe.....	67
5.2.1 Kaavaluonnoksen valmistelu.....	67
5.2.2 Kaavaluonnoksesta saatu palaute (lausunnot ja mielipiteet) ja vastineet sekä palautteen huomioon ottaminen	67
5.3 Ehdotusvaihe.....	68
5.3.1 Kaavaehdotuksen valmistelu.....	68
5.3.2 Kaavaehdotuksesta saatu palaute (lausunnot ja muistutukset) ja vastineet sekä palautteen huomioon ottaminen	68
5.4 Hyväksymisvaihe	68
6 KAAVARATKAISU.....	68
6.1 Kaavaratkaisun yleiskuvaus.....	68
6.1.1 Mitoitus.....	68
6.1.2 Ympäristön häiriötekijät.....	69
6.2 Aluevaraukset.....	69
6.2.1 Teollisuus- ja työpaikka-alueet.....	69
6.2.2 Asuinalueet.....	69
6.2.3 Loma-asuntojen alueet	71
6.2.4 Virkistysalueet & vesialueet	71
6.2.5 Maa- ja metsätalousalueet.....	71
6.2.6 Palvelut	72
6.2.7 Kulttuuriympäristöarvot.....	72
6.2.8 Suojelualueet ja luontoarvot.....	73
6.2.9 Eritysisalueet.....	74
6.2.10 Liikenne.....	75
6.2.11 Muut merkinnät.....	75
6.2.12 Yleismääräykset	75
6.3 Kaavaratkaisun perustelut	76
6.3.1 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	76
6.4 Suhde Keski-Suomen maakuntakaavaan	76
6.5 Kaavamerkinnot ja -määräykset.....	76
7 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET.....	77
7.1 Kaavan vaikutukset.....	77
7.1.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen.....	77
7.1.2 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan.....	77
7.1.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja taajamakuvaan	78
7.1.4 Vaikutukset kulttuuriympäristöön.....	78
7.1.5 Vaikutukset liikenteeseen	78
7.1.6 Vaikutukset yhdyskuntatalouteen	79
7.1.7 Sosiaaliset vaikutukset	79
7.1.8 Vaikutukset turvallisuuteen	79
7.1.9 Vaikutukset ilmastonmuutokseen/ ilmastovaikutukset	79
8 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS.....	80

Kaavaan liittyvät oheisaineistot:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 31.6.2022, päivitetty 3.6.2026
- Vihtavuoren osayleiskaava luonto- ja maisemaselvitys, Laukaan kunta. FCG Oy/ Kärkkäinen Jari, 18.8.2023.
- Laukaan Vihtavuoren taajaman osayleiskaava. Selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Raportti 29.1.2024. Selvitystyö Ahola/ Teija Ahola.
- Laukaa, Vihtavuori. Suunnitellun osayleiskaavan alueen arkeologinen inventointi 2023. Laukaan kunta. Mikroliitti Oy/ Juuso Koskinen ja Tomi Sepänmaa.
- Vihtavuoren osayleiskaavan hulevesiselvitys. Ramboll Finland Oy, 2026.

1 TIIVISTELMÄ

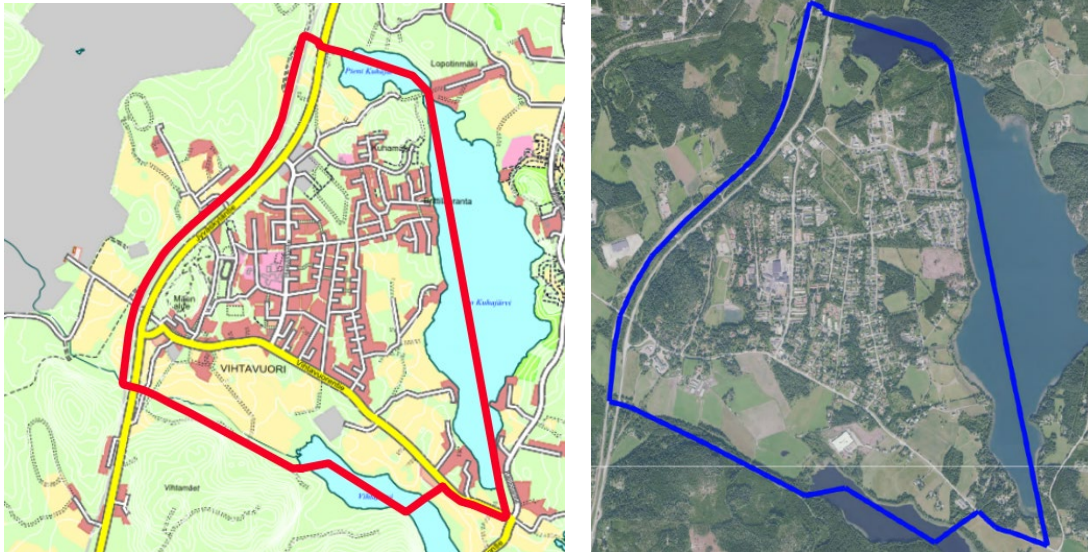
1.1 Kaava-alue

Suunnittelualue kattaa Laukaan Vihtavuoren taajaman, joka sijaitsee Jyväskylätien (st 637) varressa noin neljä kilometriä Laukaan kirkonkylästä etelään. Taajama sijoittuu Jyväskylätien ja Jyväskylä-Haapajärvi radan, Pienen ja Ison Kuhajärven sekä Vihtajärven rajaamalle alueelle. Suunnittelualue on suurelta osin rakentunutta ja asemakaavoitettua taajamaympäristöä, mutta taajaman reunoille sijoituu myös harvempaan asutettuja asemakaavoittamattomia maa- ja metsätalousalueita. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 5,0 km².

Kuva. Suunnittelualueen sijainti on merkitty kartalle vihreällä pallolla.

Alueelle laaditaan aluevaraustason osayleiskaava mittakaavassa, joka toimii pohjana alueen asema-kaavoitukselle ja muulle kehittämiselle.

Kuvat. Suunnittelualueen rajaus kartalla (vasen) ja ilmakuvassa (oikea).

1.2 Kaavaprosessin vaiheet

Aloitusvaihe, vireilletulo

Kaavasta laadittiin alueidenkäyttölain §63 mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Kunnanhallitus käynnisti Vihtavuoren taajaman osayleiskaavahankkeen kaavoituskatsauksen yhteydessä 13.6.2022 §131. Kaavoituksen vireilletulosta tiedotettiin Laukaa-Konnevesi-sanomalehdessä ja kunnan verkkosivuilla 4.8.2022, jolloin myös OAS asetettiin julkisesti nähtäville. OAS oli nähtävillä 4.–19.8.2022 välisen ajan.

Valmisteluvaihe, kaavaluonnos

Kunta laati kaavan alustavan luonnoksen omana työnään. Luonnosvaiheessa kaavan laatiminen kuitenkin kilpailutettiin konsulttityöksi ja kaavan sai luonnosvaiheen viimeistelystä eteenpäin laadittavakseen Ramboll Finland Oy.

[Täydennetään tähän ehdotusvaiheessa tiedot kunnanhallituksen käsittelystä ja MRA 30§:n mukaisesti nähtävillä olosta]

Ehdotusvaihe

[Täydennetään tähän hyväksymisvaiheessa tiedot kunnanhallituksen käsittelystä ja AKL 65§:n mukaisesti nähtävillä olosta]

Hyväksymisvaihe

[Täydennetään tähän kaavan hyväksymisen jälkeen tiedot kunnanhallituksen käsittelystä ja kaavan hyväksymisestä kunnanvaltuustossa]

1.3 Yhteystiedot

Kaavoittava viranomaistaho: Laukaan kunta
Yhteyshenkilö: Mari Holmstedt
kaavoitusjohtaja
p. 0400 317 759
mari.holmstadt@laukaa.fi

Kaavan laatija: Ramboll Finland Oy
Yhteyshenkilö: Kirsikka Siik
arkkitehti, toimialapäällikkö
kirsikka.siik@ramboll.fi

2 TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelun tarve ja käynnistäminen

Laukaan maankäytön Liekki-rakennemallissa Vihtavuoren taajama on osoitettu yhtenä Laukaan kehityvistä palvelutaajamista. Suunnittelualueella voimassa oleva oikeusvaikutukseton Vihtavuoren osayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 1987. Oikeusvaikutuksettomana ja vanhentuneena kyseinen yleiskaava ei edistä alueen suunnitelmallista kehittämistä. Uusi oikeusvaikutteinen aluevaraustason osayleiskaava laaditaan taajaman yhdyskuntarakenteen kehityksen mahdollistamiseksi ja ohjaamiseksi sekä eri maankäyttömuotojen yhteensovittamiseksi.

Vihtavuoren taajaman osayleiskaava tuli vireille kunnan aloitteesta osana vuoden 2022 kaavoituskatsausta ja Laukaan kunnanhallituksen hyväksyessä kaavahanketta koskevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman kokouksessaan 13.6.2022 §131. Kaavahankkeen vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta tiedotettiin 4.8.2022 julkaistulla kuulutuksella Laukaa-Konnevesisanomalehdessä sekä kunnan verkkosivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 4.8.–19.8.2022 välisen ajan.

2.2 Tavoitteet

Alueidenkäyttölain 35 §:n mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

2.2.1 Yleiset tavoitteet

Yleiskaavatyön tavoitteet pohjautuvat ylempiin valtakunnallisiin tavoitteisiin sekä maakunnallisiin ja kunnallisiin suunnitelmiin ja strategioihin.

Suunnittelun tavoitteena on laatia Vihtavuoren taajaman osayleiskaava vastaamaan kunnan nykyisiä strategioita ja alueen maankäytön tarpeita. Yleiskaavan avulla on tarkoitus mahdollistaa yhdyskuntarakenteen kehittäminen ja varmistaa tarvittavat aluevaraukset eri maankäyttömuotojen tarpeisiin, huomioiden myös kaava-alueen ulkopuolisten toimijoiden vaikutus suunnittelualueen maankäytölle.

Yleiskaavatyölle asetetut strategiset tavoitteet ovat löydettävissä Laukaan kuntastrategiasta (Liekkiä Laukaaseen) ja kunnan elinkeino-ohjelmasta 2025–2030. Maankäytöllisiä strategisia linjauksia sisältävät vuonna 2023 hyväksytty seudullinen MAL-kehityskuva ja vuonna 2024 hyväksytty koko kunnan kattava maankäytön Liekki-rakennemalli. Myös vuonna 2014 hyväksytyn maapoliittisen ohjelman

sekä yhdenaikaisesti tämän kaavan kanssa valmistelussa vuonna 2026 olevan uuden maa- ja asuinpoliittisen ohjelman linjaukset huomioidaan osayleiskaavaa laadittaessa.

Tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka toimii pohjana alueen asemakaavoitukselle. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun maankäytön kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Suunnittelun yleistavoitteet ovat seuraavat:

- Alueen toimivuus ja maankäytön yhtenäisyys
- Alueen vetovoimaisuus sekä asuin-, virkistys- että elinkeinonharjoittamisen ympäristönä
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
- Turvallinen liikenneympäristö; liikenneväylien linjaukset ja liittymät
- Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan toteutumisen edistäminen
- Alueen maisema-, luonto- ja kulttuuriarvojen säilymisen edistäminen korostamalla niiden ominaispiirteitä tukevia elementtejä ja sopeuttamalla maankäyttö luontevaksi osaksi niitä

Koska suunnittelualaue on pääosin ennestään rakennettua ympäristöä, tulee yleiskaavan olla riittävän pienipiirteinen ja asemakaavatyötä vahvasti ohjaava, kokonaisuuden hallitseva suunnitelma. Alueelta on laadittu kattavat perusselvitykset suunnittelun lähtötiedoiksi.

2.2.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

2.2.3 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon maakuntakaava sekä alueidenkäyttölain 39 §:n asettamat muut sisältövaatimukset:

1. Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
3. Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla; mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
5. Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
6. Ympäristöhaittojen vähentäminen
7. Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
8. Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

2.3 Maakunnalliset suunnitelmat

2.3.1 Keski-Suomen strategia 2025–2050

Keski-Suomen strategia 2026 – 2050 on hyväksytty maakuntavaltuuston kokouksessa 11.12.2025. *Keskeltä näkee kauemmas* –strategia yhdistää kestävyuden, kasvun ja turvan. Tavoitteena on tulevaisuuskestävä, kiinnostava ja kansainvälinen Keski-Suomi 2050.

Strategiassa lähivuosien tavoitteet on koottu neljäksi kokonaisuudeksi:

<p>Vauhditamme kasvua</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vauhditamme talouden kasvua TKI-yhteistyöllä ja yrittäjyydellä • Nostamme keskisuomalaisten osaamistasoa ja työllisyyttä • Varmistamme sujuvat yhteydet 	<p>Pidämme ihmisten puolia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pidämme erityistä huolta nuoristamme • Kehitämme uusia tapoja järjestää palveluita • Rakennamme huomista yhdessä ja huolehdimme osallisuudesta
<p>Olemme luonnonvoimaisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käytämme luonnonvarojamme viisaasti • Saavutamme hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä • Edistämme luontomme monimuotoisuutta 	<p>Ravitsemme juuriamme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luomme tilaa keskisuomalaiselle kulttuurille • Vaalimme aktiivista ja kestävästä elämäntapaa • Panostamme kansainvälisyyteen

Strategia sisältää suunnitelman Keski-Suomen aluerakenteesta, joka määrittelee aluekehittämisen ja aluesuunnittelun suuntaviivat. Aluerakenne hahmottelee maakunnan suuntaa vuoteen 2050 asti yleispiirteisellä tasolla. Aluerakennekartassa Vihtavuoren taajama sijoittuu *monipuolistuvan toimeliaisuuden alueelle*, jossa Uutta rakennetaan ja kehitetään vanhan ja toimivan päälle. Lyhyet matkat tehdään kävellen ja pyöräillen, toimiva joukkoliikenne varmistaa saavutettavuuden vähän kauempaakin.

Keski-Suomeen on valmistunut myös uusi matkailustrategia 2026–2030, jonka visiossa vuonna 2030 Keski-Suomi on kansainvälisesti kiinnostava ja menestyvä matkailualue, joka on tunnettu esimerkillisen vastuullisesta toiminnastaan.

2.3.2 Keski-Suomen maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava (hyväksytty 1.12.2017 §41, voimaantulo ennen lainvoimaisuutta 26.1.2018, lainvoimainen 28.1.2020) sekä sitä hyvinvoinnin aluerakenteen ja seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta täydentävä maakuntakaavan päivitys Keski-Suomen maakuntakaava 2040 (hyväksytty 8.12.2023 §21, voimaantulo ennen lainvoimaisuutta 19.3.2024, lainvoimainen 1.10.2025). Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa em. teemojen osalta. Muilta osin Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan.

Kuva. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta Vihtavuoren taajaman kohdalta.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen kohdistuvat seuraavat maakuntakaavan merkinnät ja -määräykset:

- a** **Kunta-/palvelukeskus (alueluettelon kohde 13; Vihtavuori, Laukaa).** Merkinnällä osoitetaan palveluvarustukseltaan paikalliskeskustasoisen kunnan tai taajaman likimääräinen sijainti.
- Kulttuuriympäristön vetovoima-alue.** Merkinnällä osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelulla edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.
- sv** **Suojavyöhyke (alueluettelon kohde 8; Tikkakosken varalaskupaikka, Laukaa).** Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava. Suunnittelumääräyksen mukaan lentoliikennettä palvelevien varalaskupaikkojen ja nousuteiden suojavyöhykkeelle ei tule osoittaa asumista tai muita meluherkkiä toimintoja. Alueen maankäytön suunnittelussa on varauduttava kattavan rinnakkaistiestön toteuttamiseen. Alueelle sijoittuvista rakennushankkeista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto. Aluekohtaisen suunnittelumääräyksen mukaan lentoesteen muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 1194/2009 165 §* mukainen lausunto Trafilta. (*Ilmailulakia on uudistettu.)
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (alueluettelon kohde 38; Vihtavuori, Laukaa).** Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueen käyttöä on ohjattava siten, ettei näitä arvoja heikennetä.
- Biotalous- ja varastoalue, jolla on/jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (alueluettelon kohde 8; Vihtavuori, Laukaa).** Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustaloustalouteen tarkoitettuja alueita. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.
- st** **Seututie, merkittävä parantaminen (st).** Jyväskylätie (st 637) on osoitettu merkinnällä seututie, merkittävä parantaminen. Merkittävästi parannettavina teinä osoitetaan seututeitä, joiden parantaminen vaatii merkittäviä toimenpiteitä, lisäaluetta, tien luonteen olennaista muuttamista tai yhdyskuntarakenteen kannalta merkittävää toimenpidettä. Alueella on voimassa AKL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
- st** **Seututie (st).** Vihtavuorentie (st 640) on osoitettu seututie-merkinnällä. Seututeinä osoitetaan seutukuntien liikennettä palvelevia ja seutukuntia pääteihin yhdistäviä teitä. Alueella on voimassa AKL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
- Teollisuus- ja varastoalue, jolla on/jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (alueluettelon kohde 8; Vihtavuori, Laukaa).** Olemassa oleva monipuolinen työpaikka-alue (konsultointivyöhyke 2,0 km). Merkinnällä osoitetaan alue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen ja lähiympäristön suunnittelussa tulee huomioida vaarallisten aineiden käyttöön, varastointiin ja kuljetuksiin liittyvät riskit. Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.
- ++++** **Rautatie.** Merkinnällä osoitetaan rautatie. Alueella on voimassa AKL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

- • • **Ulkoilureitti** (Lievestuore-Vihtavuori ja maakuntaura). Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen maakuntaura ja eräitä muita sitä tukevia ulkoilureittejä ohjeellisina.
- ← → **Kansainvälinen pyöräilyreitti.** Jyväskylätie on osoitettu kansainvälinen pyöräilyreitti -merkinnällä. Merkinnällä osoitetaan pitkänmatkan pyöräliikenteen yhteystarve (eurooppalainen EuroVelo 11).

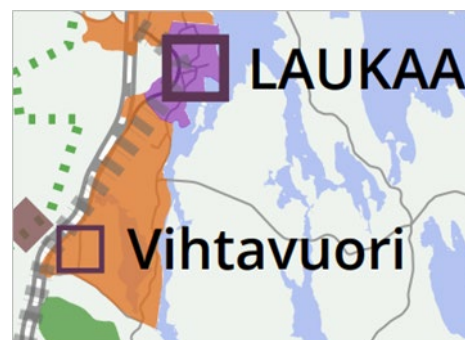
Lisäksi suunnittelualueelle kohdistuvat seuraavat koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset:

- **Biotalous.** Maa- ja metsätalous sekä turvetuotanto tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että kulloinkin voimassa olevassa Keski-Suomen pintavesien toimenpideohjelmassa esitetyt vesienhoidon tavoitteet saavutetaan.
- **Vähittäiskaupan suuryksikkö.** Seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajaksi määritellään, ellei selvitysten perusteella taajamakohtaisesti muuta osoiteta: päivittäistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on 4000 k-m², erikoistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja Laukaan kuntakeskustaajamien yhtenäisellä asemakaava-alueella on 5000 m². Edellä mainitut rajat ylittävät kaupan suuryksiköt osoitetaan maakuntakaavassa erikseen kerrosalamitoituksineen. Edellä mainittuja pienempiä, paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen.
- **Uusiutuva energia.** Tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista. Asuin-, kauppa-, teollisuus-, työpaikka- tai vapaa-ajan alueita suunniteltaessa on mahdollisuuksien mukaan selvítettävä geoneergian ja puun hyödyntämismahdollisuudet.
- **Erityistoiminnot.** Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen, kuten asuinalueiden, vilkkaiden liikenneväylien, yleisölle tarkoitettujen kokoontumistilojen ja sairaaloiden sijoittumista vyöhykkeen sisälle on kaavaa laadittaessa pyydettävä kunnan palo- ja pelastusviranomaisen ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.
- **Kulttuuriympäristö.** Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tunnetut muinaisjäännökset ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat. Ajantasainen tieto on tarkistettava museoviranomaiselta ja perinnemaisemien osalta toimivaltaiselta viranomaiselta. Maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty maakuntakaavan alueluettelossa.

2.4 Seudulliset suunnitelmat

2.4.1 Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva

Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva on kahdeksan kunnan yhteinen, karttapohjainen pitkän aikavälin suunnitelma alueen yhdyskuntarakenteesta, viherrakenteesta ja liikennejärjestelmästä. Tavoitevuosi on 2040. MAL-kehityskuva hyväksyttiin seudun kuntien kunnanvaltuustoissa vuoden 2023 alussa. MAL-kehityskuvassa Vihtavuori on merkitty **paikalliseksi keskuksena** (pieni neliö), ja se sijaitsee vyöhykkeellä II: **Täydentyvä taajama** (oranssi).

Kuva. Ote MAL-kehityskuvasta.

Paikalliskeskukset ovat asuntokannaltaan, työpaikkarakenteeltaan ja palveluiltaan monipuolisia keskuksia, joissa tuetaan arjen palveluiden saavutettavuutta viihtyisiä sekä turvallisia kävely- ja oleskeluympäristöjä kehittämällä. Vyöhykkeelle II kohdistetaan asemakaavoituksen keinoin monipuolista ympäristöönsä sopivaa täydennysrakentamista. Uusi asuntorakentaminen on pääosin pienimittakaa-vaista rakentamista kuten pien- ja rivitaloja. Yhdyskuntarakenteen harkittu laajentuminen tukeutuu nykyiseen liikenneverkkoon sekä kävelen tai pyöräillen saavutettavaan palveluihin. Taajaman ohi kulkeva seututie 637 (Jyväskylätie) on osoitettu **Merkittävimmät seututiet** -merkinnällä (paksu harmaa katkoviiva).

2.5 Kunnalliset suunnitelmat

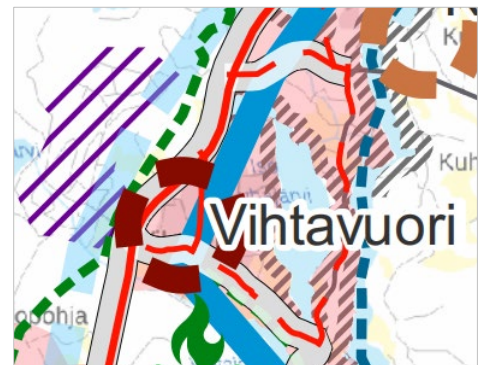
2.5.1 Liekkiä Laukaaseen – Kuntastrategia vuoteen 2030

Kuntastrategian kolme toimintaperiaatetta ovat *Positiivisesti, Palvellen, Pidemmälle*. Kärkiteemoja ovat asukkaat, henkilöstö ja yritykset. Kuntastrategiassa on esitetty Laukaan visio vuoteen 2030 ja eteenpäin. Visiossa Laukaa on itsenäinen ja moderni maaseutumainen kunta, jonka kasvu ja elinvoima syntyvät yhteisöllisyydestä ja rohkeudesta.

2.5.2 Laukaan maankäytön rakennemalli ”Liekki”

Laukaan maankäytön päivitetty rakennemalli ”Liekki” on hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.3.2024 §3, ja se on korvannut edellisen vuonna 2015 laaditun Viuhka-rakennemallin. Rakennemallilla muodostetaan kunnan hallitun kasvun mahdollistava maankäytön kehittämisen raami ja esitetään painopistealueet tulevalle maankäytön suunnittelulle, kaavoitukselle sekä muulle kehittämiselle.

Liekki-rakennemallissa Vihtavuori on osoitettu **kehittyvänä palvelutaajamana** (tummanpunainen kehä) ja **kehittyvän asumisen alueena** (vaaleanpunainen). Ison ja Pienen Kuhanjärven ranta-alueet osoitettu **rantarakentamisen edullisuusvyöhykkeenä** (harmaa vinoviivarasteri). Jyväskylätien varteen on osoitettu **pyöräilyn pääreitti** (yhtenäinen punainen viiva). Vihtavuoren taajaman kautta on osoitettu asiointiliikenteen suunta (paksu sininen viiva). Jyväskylätie (st 647) ja Vihtavuorentie (st 640) on osoitettu kehittyvinä tieyhteyksinä (paksu harmaa viiva).

Kuva. Ote maankäytön Liekki-rakennemallista.

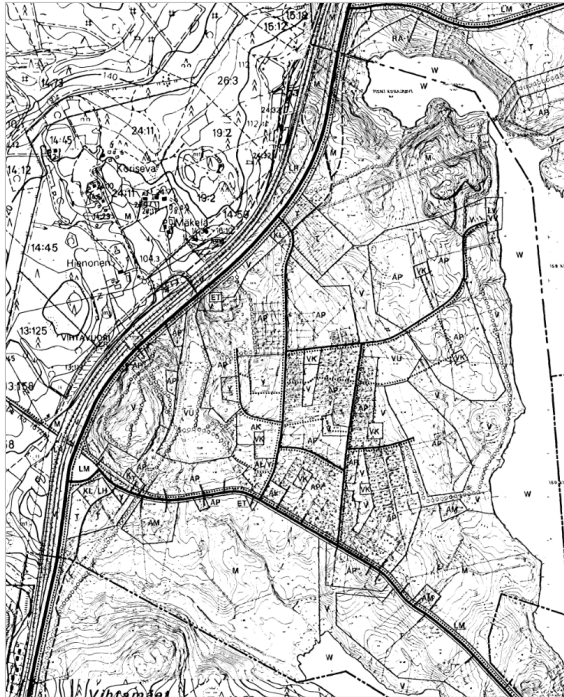
2.5.3 Yleiskaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutukseton Vihtavuoren osayleiskaava, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.5.1987 §77. Yleiskaava on vanhentunut.

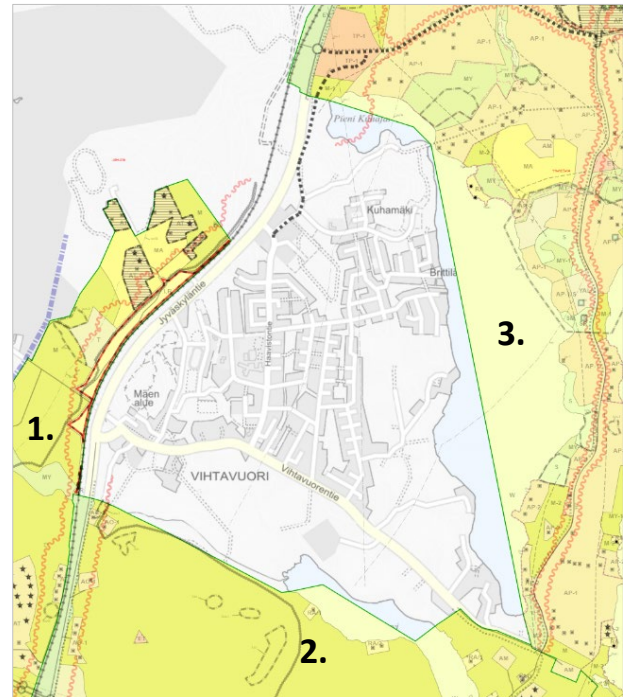
Suunnittelualue rajautuu pääosin yleiskaavoitettuihin alueisiin. Vihtavuoren taajaman ympäristöön sijoittuvat seuraavat voimassa olevat yleiskaavat, jotka rajautuvat suunnittelualueeseen:

1. Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosa, osa-alue I: Horonpohja – Piilopohja – Kuukkala. Kv 26.4.2021 §8, lainvoimainen 1.6.2021.
2. Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosa, osa-alue II: Leppävesi – Vihtasilta. Kv 26.5.2014 §89, lainvoimainen 1.7.2014.
3. Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaava, osa-alue III: Kirkonkylä – Vihtavuori. Kv 26.9.2022 §33, lainvoimainen 8.11.2022.

Suunnittelualueen luoteispuolelle sijoittuu yleiskaavoittamatonta aluetta.

Kuva. Ote oikeusvaikutuksettomasta Vihtavuoren osayleiskaavasta.

Kuva. Vihtavuoren taajaman rajautuminen ympäröiviin yleiskaavoihin.

2.5.4 Vihtavuoren Haavistontien alueen maankäytön ja liikenteen visio (Ramboll Finland Oy, 27.11.2020)

Vuonna 2020 laadittiin taajaman pääkadun Haavistontien alueelle maankäytön ja liikenteen visio. Työn tavoitteena oli löytää maankäyttöön ja taajamakuvaan ideoita ja kehitysnäkymiä, joilla Vihtavuoren taajaman ja Haavistontien ympäristön houkuttelevuutta voidaan lisätä. Liikennejärjestelyiden osalta tavoitteena oli saattaa liikkumiseen liittyvät olosuhteet nykyajan vaatimusten mukaiseksi. Erityisesti tarkastelussa oli koululaisten liikkumisen turvallisuus. Kuntalaisia osallistettiin suunnitelmaan karttapalautekyselyn avulla.

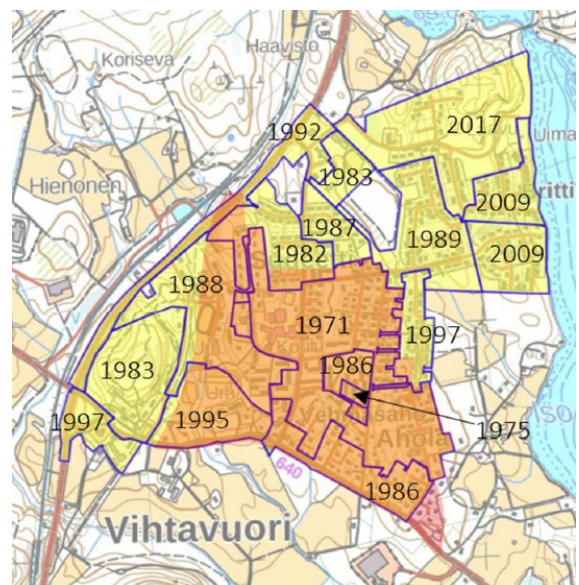

Kuva. Ote Haavistontien maankäytön ja liikenteen visiosta.

2.5.5 Asemakaavatilanne

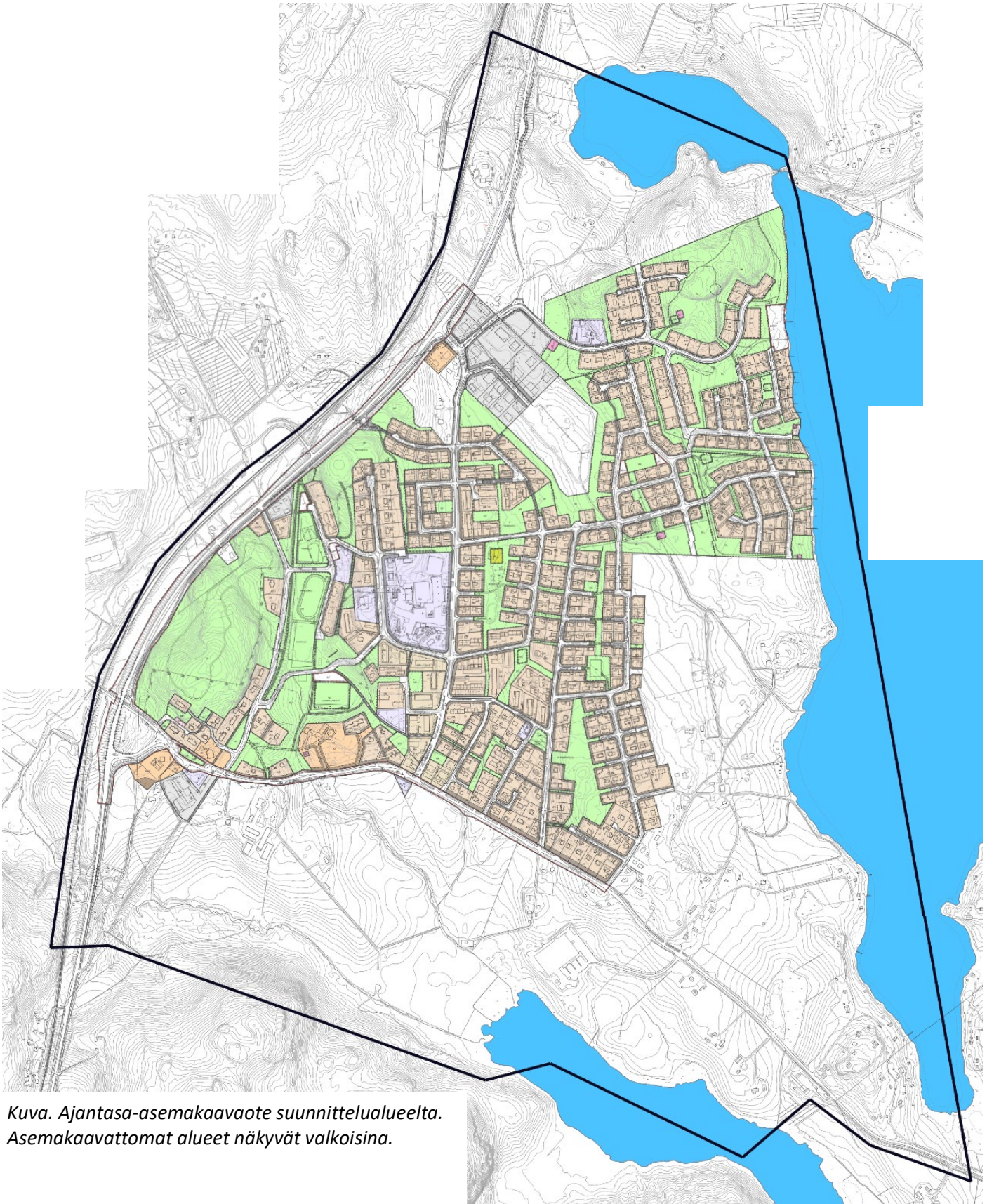
Suunnittelualueesta noin 42 % (213 ha) on asemakaavoitettua ja 58 % asemakaavoittamatonta aluetta. Vihtavuoren taajamaan laadittu ensimmäinen asemakaava (Vihtavuoren rakennuskaava) on vahvistettu vuonna 1971. Sen jälkeen suunnittelualueelle on laadittu asemakaavoja sekä niiden muutoksia ja laajennuksia maankäytön kasvun ja muutosten sitä vaatiessa. Vihtavuoren taajaman alueella on voimassa 17 eri aikoina laadittua asemakaavaa. Uudemmat asemakaavat on laadittu 2000-luvulla taajaman pohjoisosiin Iso-Kuhajärven rantaan. Suunnittelualueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos, laajennus ja kumoaminen. Vahvistettu 4.8.1992.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos ja laajennus. Vahvistettu 19.8.1997.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos ja laajennus (Marjarinteen alue). Vahvistettu 19.8.1997.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan laajennus. Mäen alueen rakennuskaava, korttelit 78-84. Vahvistettu 5.7.1983.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos ja laajennus. Puiston alue ym. Vahvistettu 4.10.1995.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos ja laajennus. Vahvistettu 7.4.1988.
- Laukaa, Vihtavuoren rakennuskaavan muutos ja laajennus. Vahvistettu 17.3.1982.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos, laajennus ja vähäinen kumoaminen. Vahvistettu 9.7.1987.
- Vihtavuoren rakennuskaava. Vahvistettu 27.7.1971. Ko. kaavaan tehty muutokset, jotka vahvistettu 16.4.1973 (korttelit 3, 4, 4a ja 6a) ja 26.9.1975 (korttelit 27 ja 30).
- Rakennuskaavan laajennus. Kerrostaloalue.
- Rakennuskaavan muutos Vihtavuoren rakennuskaava-alueen kortteleiden 27 ja 30 sekä niihin liittyvillä puisto-, kaavatie- ja jalankulkualueilla. Hyväksytty 26.9.1975.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan muutos ja laajennus. Vahvistettu 9.12.1986.
- Laukaa, Vihtavuori. Rakennuskaavan laajennus. Korttelit 101-120. Vahvistettu 17.1.1989.
- Laukaa, Vihtavuoren rakennuskaavan laajennus. Vahvistettu 18.5.1983.
- Laukaan kunta, Vihtavuori. Kuumäen asemakaava. Hyväksytty 23.1.2017 §2.
- Laukaa, Vihtavuori. Asemakaavan muutos ja laajennus. Brittilänranta. Hyväksytty 25.9.2006 §22, lainvoimainen 2.11.2009.
- Laukaa, Vihtavuori. Brittilänranta II, asemakaavan laajennus. Hyväksytty 28.9.2009 §55. Lainvoimainen 2.11.2009.

Kuva. Vihtavuoren taajama-alueella voimassa olevat, eri aikoina voimaan tulleet asemakaavat. Oranssi väri osoittaa ensimmäisen, vuonna 1971 vahvistuneen rakennuskaavan alueen, joka on edelleen voimassa keskisellä alueella ja kaakonkulmalla.

Taajaman ajantasa-asemakaavassa pääkäyttötarkoitus on asuminen sekä julkiset palvelut. Kaupalliset palvelut sijoittuvat taajaman eteläosaan ja yritysalueet pohjoisosaan.

Kuva. Ajantasa-asemakaavaote suunnittelualueelta. Asemakaavattomat alueet näkyvät valkoisina.

2.5.6 Rakennusjärjestys

Laukaan kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 28.1.2022, ja se ohjaa rakentamista koko kunnan alueella. Rakennusjärjestyksen uudistus on vireillä. Rakennusjärjestysluonnos on ollut nähtävillä syksyllä 2025.

2.6 Pohjakartta

Pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen maastotietokanta-aineistoa.

2.7 Muut selvitykset ja suunnitelmat

Alueen lähtötiedot ja ympäristöselvitykset perustuvat aiemmin laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin sekä Vihtavuoren taajaman osayleiskaavatyötä varten laadittuihin uusiin selvityksiin.

Vihtavuoren taajaman osayleiskaavaa varten laaditut selvitykset:

- Vihtavuoren osayleiskaava luonto- ja maisemaselvitys, Laukaan kunta. FCG Oy/ Kärkkäinen Jari, 18.8.2023.
- Laukaan Vihtavuoren taajaman osayleiskaava. Selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Raportti 29.1.2024. Selvitystyö Ahola/ Teija Ahola.
- Laukaa, Vihtavuori. Suunnitellun osayleiskaavan alueen arkeologinen inventointi 2023. Laukaan kunta. Mikroliitti Oy/ Juuso Koskinen ja Tomi Sepänmaa.
- Vihtavuoren osayleiskaavan hulevesiselvitys. Ramboll Finland Oy, 2026.

Muut aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset, käsittelyt ja selvitykset:

- Laukaan elinkeino-ohjelma 2025–2030. Laukaan kunta.
- Liekkiä Laukaaseen – kuntastrategia vuoteen 2030 (päivitys kv 10.11.2025 §65).
- Laukaan kunnan maapoliittinen ohjelma (2014).
- Laukaan kunnan ilmastonsojeluunselvitys (2013). Suunnitelman päivitystyö on käynnissä.
- Keski-Suomen matkailustrategia 2026 – 2030.
- Jyväskylän Seudun Liikenne (JYSELI) 2025. (2010).
- Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva, kv 13.2.2023 §3.
- Laukaan kunnan maankäytön Liekki-rakennemalli (2024) ja siihen liittyvä aineisto
- Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaava, osa-alue III liikenneselvitys ja suunnitelma (Ramboll Finland Oy 2017)
- Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaava, osa-alue I ja III, yleiskaavoitusta palveleva meluselvitys (Ramboll Finland Oy 2017)
- Muut Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaavoja koskevat selvitykset
- Vihtavuoren taajaman asemakaavoja koskevat selvitykset
- Laukaan kunnan rakennusjärjestys. Laukaan kunta. Hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.4.2020, lainvoimaisuus HAO 28.1.2022. Rakennusjärjestyksen uudistus on vireillä. Rakennusjärjestysluonnos on ollut nähtävillä syksyllä 2025.
- Vihtavuoren Haavistontien alueen maankäytön ja liikenteen visio. Laukaan kunta/ Ramboll Finland Oy, luonnos 2020.
- Maantien 637 ja Haavistontien liittymän siirto, Laukaa. Aluevaraussuunnitelma. Raportteja 2016. Keski-Suomen ELY-keskus/ Laukaan kunta. A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 3/2016.
- Laukaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma. Sweco, 2023.
- Mt 637 (Jyväskyläntie) liittymä- ja yksityistiejärjestelyt Vihtavuoren taajaman kohdalla, Laukaa, tiesuunnitelma ja siihen liittyvät selvitykset (Väylävirasto); kesken

- Seututie 637 ja rata, yksityistieliittymien ja tasoristeysten vähentäminen välillä Jyväskylä – Laukaa. Ideasuunnitelma. Keski-Suomen ELY-keskus/Laukaan kunta. Ramboll Finland Oy, 26.2.2015.
- Tieliikennemeluselvitys. Maantien 637 (Jyväskylätie) tie- ja liittymäjärjestelyt Vihtavuoren taajaman kohdalla, Laukaa. Promethor/ Plaana Oy, 17.5.2021.
- Hankearviointi mt 637 sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseksi (Keski-Suomen ELY-keskus); vireillä
- Seututien 637 parantaminen välillä Jyväskylä – Laukaa. Hankearviointi ja esisuunnitelma. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 26/2025. A-Insinöörit Suunnittelu Oy.
- Liikenneselvitys Piilopohja – Kuukkala ja maantie 637, Laukaa. Laukaan kunta/ ELY-keskus. Ramboll Finland Oy, 2017.
- Liikenneselvitys Vihtavuori – Lahnala ja maantie 637, Laukaa. Laukaan kunta & Keski-Suomen ELY-keskus. Ramboll Finland Oy, 2017.
- Seututien 637 parantamista koskeva selvitys. Pöyry Oy, 2012.
- Tieliikennemeluselvitys. Maantien 637 (Jyväskylätie) tie- ja liittymäjärjestelyt Vihtavuoren taajaman kohdalla, Laukaa. Promethor/ Plaana Oy, 17.5.2021.
- Meluselvitys. Liikennemeluselvitys osayleiskaavoitusta varten, Laukaa. Ramboll Finland Oy, 2017.
- Laukaan liikenneturvallisuustoimenpidesuunnitelma. Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja 9/2011.
- Laukaan liikenneturvallisuussuunnitelma 2017 -aineisto
- Vihtavuoren ja Lintumäen pohjavesialueiden suojelusuunnitelma, päivitys. Keski-Suomen ELY-keskus/Laukaan kunta, 2020.
- Laukaan kunta: Vihtavuoren kaavarungon vesistövaikutusten arviointi. Laukaan kunta/ Ramboll Finland Oy, 9/2015.
- Vihtajärven ja Vihtalahden kalastus selvitys sekä kunnostussuunnitelma 2004 (Keski-Suomen TE-keskus)
- Kaupallinen selvitys, Laukaan kunta. FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2015 ja sen täydennys 2017.
- Laukaan kunnan metsäohjelma, kvalt 11.11.2024 §36.
- Vihtavuoren tehtaiden varoetäisyystarkastelu 2018 (vain viranomaiskäyttöön; Nammo Vihtavuori ja Oy Forcit Ab).
- Tehtaiden ympäristömeluselvitys, 2017. Tmi Rauno Pääkkönen.
- Keski-Suomen liiton Laukaata koskevat aineistot
- Keski-Suomen liiton maakuntakaavoituksen aineistot
- Keski-Suomen ELY-keskuksen Laukaata koskevat aineistot; pilaantuneet maa-alueet, pohjavesialueet jne.
- Keski-Suomen museon modernin rakennusperinnön inventointi 2013
- Laukaan kirkonkylä, Leppävesi ja Vihtavuori. Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012–2014. Rakennusinventointiraportti. Keski-Suomen museo ja Laukaan kunta, 2013.
- Laukaan historia I-III.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY; Sotatarviketeollisuuden alueet. Museovirasto, 2009.
- Torikka, Pertti. Vihtavuoren seitsemän vuosikymmentä 1922–1992. Jyväskylä 1992.
- Laukaan Vihtavuoren tehdasalueen kulttuuriympäristön inventointi, arvot ja niiden säilyttäminen. Jyväskylän kaupunki, Keski-Suomen museo 2003.
- Keski-Suomen museon/ Museoviraston Laukaan muinaismuistoja koskeva aineisto
- Keski-Suomen museon/ Museoviraston Laukaan rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva aineisto
- Kunnan hallintokuntien sektorikohtaiset selvitykset

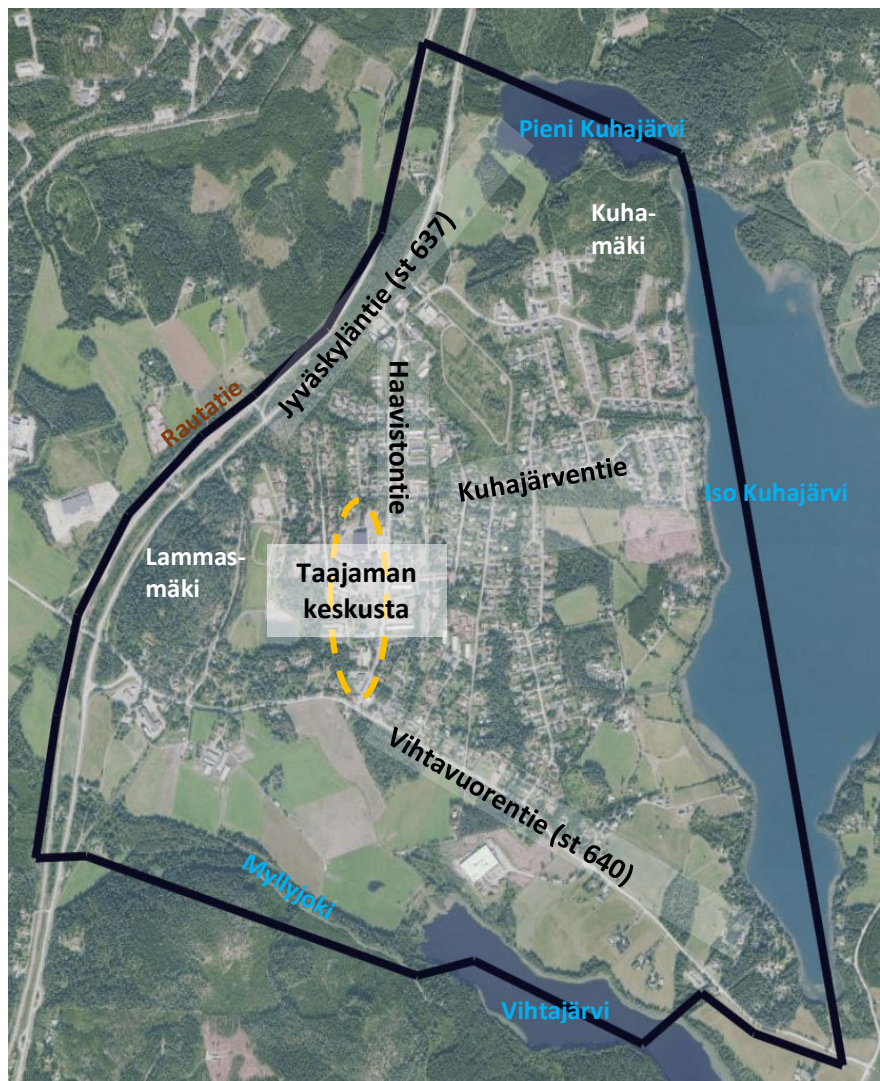
2.8 Osayleiskaavoituksen ja muun suunnitteluprosessin yhteensovittaminen

Väyläviraston laatima maantien 637 liittymä- ja yksityistiejärjestelyjen tiesuunnitelman ratkaisut saattavat vaikuttaa osayleiskaavan ratkaisuihin. Osayleiskaavaa ei voida laatia valmiiksi ennen kuin tiesuunnitelma on hyväksytty. Hankearviointi ja esisuunnitelma on valmistunut vuonna 2025.

3 SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE

3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueesta noin puolet on rakennettua Vihtavuoren taajamaympäristöä ja muilta osin maa- ja metsätalousaluetta. Alue rajautuu lännessä rautatiehen (Jyväskylä-Haapajärvi) ja seututiehen 637 (Jyväskylantie). Itä- ja eteläpuolella suunnittelualueetta rajaavat vesistöt - idässä Pieni ja Iso Kuhajärvi ja etelässä Myllyjoki ja Vihtajärvi. Rakennetun taajaman etelä-, kaakkois- ja pohjoispuolella on järviin viettäviä peltoaukeita. Suunnittelualueella on kaksi korkeaa ja metsäisenä säilynyttä mäkeä; seututiehen rajautuva Lammasmäki ja suunnittelualueen pohjoisosassa oleva Kuhamäki.

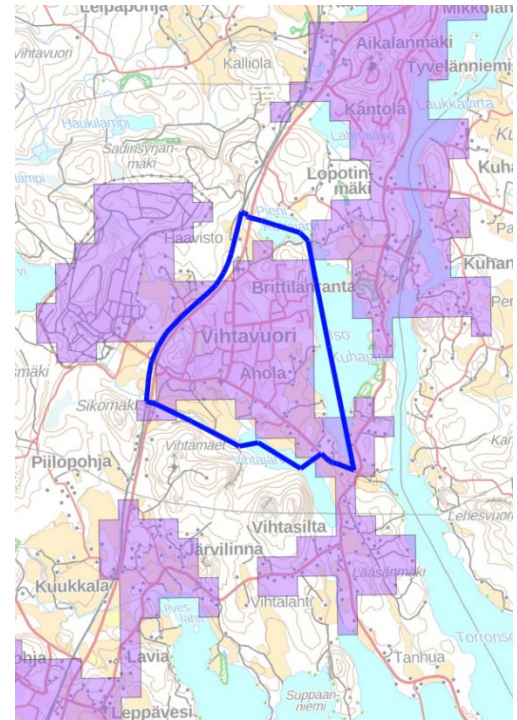
Kuva. Ortokuva Vihtavuoren taajaman alueelta.

3.2 Rakennettu ympäristö

3.2.1 Yhdyskuntarakenne

Vihtavuori on yksi Laukaan asuintaajamista. Pientalovaltainen taajama on tiivis ja selkeärajainen. Suunnittelualueesta noin puolet on asemakaavoitettua taajamaympäristöä, jossa rakennuskannasta suurin osa on asuinrakennuksia. Asutusta on sijoittunut myös asemakaava-alueen lievealueille. Liikenneväylien osalta taajama tukeutuu seututeihin 637 (Jyväskylätie) ja 640 (Vihtavuorentie).

Oheisessa kuvassa on esitetty Suomen ympäristökeskuksen YKR-aineiston (yhdyskuntarakenteen seuranta-järjestelmä) mukainen taajamarakenne ruudukkona vuodelta 2023. Suomen ympäristökeskuksen tuottama taajamarajaus on Suomen virallinen taajamarajaus, jota Tilastokeskus käyttää tilastoinnissaan. Taajamalla tarkoitetaan vähintään 200 asukkaan taajaan rakennettua aluetta. Rajaus perustuu 250 m x 250 m ruudukkoon, jossa huomioidaan asukasluvun lisäksi rakennusten lukumäärä, kerrosala ja keskittyneisyys.

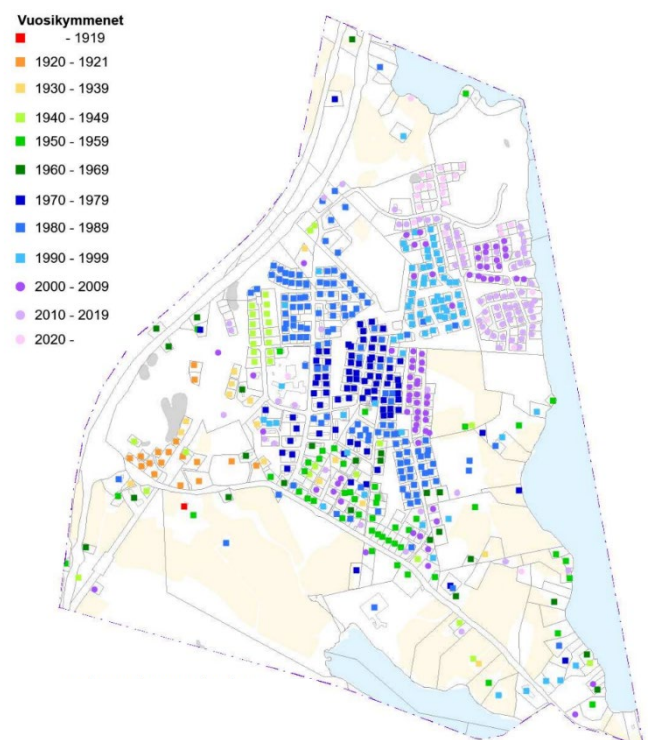
Kuva. Taajamarakenne 2023 (SYKE, YKR-aineisto).

3.2.2 Rakennuskanta

Vihtavuoren taajama on pientalovaltaista asuinalueita, jossa valtaosan rakennuskannasta muodostavat eri-ikäiset, enimmäkseen hieman vanhemmat, omakoti-, pari- ja rivitalot.

Taajaman koillisosaan sijoittuu uudempaa 2000-luvun asuntorakentamista. Taajaman keskusta on pääkadun Haavistontien läheisyyteen sijoittuu myös muutamia 1970-luvulla rakentuneita asuinkerrostaloja.

Taajaman keskustassa sijaitsee Vihtavuoren koulukeskuksen alue, jonne sijoittuu vuosittain vaihteessa rakennettu päiväkotirakennus, 1990-luvulla rakennetut ja vastikään uudistetut alakoulun tilat sekä uusi liikuntahalli ja uudet yläkoulun/kirjaston tilat. Vihtavuoren taajaman alueelle sijoittuu lisäksi 1980-luvulla

Kuva. Rakennuskannan ikäjakauma.

rakennettu lähikaupparakennus sekä muita yksittäisiä eri-ikäisiä pääosin hieman vanhempia yritys- ja liiketilarakennuksia.

Kuvat. Vihtavuoren taajaman rakennettua ympäristöä. (Kuvat: Teija Ahola.)

Kuvat. Vihtavuoren taajaman rakennettua ympäristöä.

Vihtavuoreen 1920-luvulla perustetulla tehtaalla on ollut merkittävä rooli Vihtavuoren taajaman kehittämisessä, sillä tehtaalla ja sen tuoman työvoiman ja palvelujen myötä Vihtavuori muuttui uinuvasta maaseutukylästä eläväksi tehdaskyläksi. Kylälle rakennettiin seuraavien vuosien ja vuosikymmenten aikana asuntoalue tehtaalla henkilöstölle. Edelleen asuinkäytössä oleva entinen tehtaalla asuinalue on suurelta osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Vanhan tehtaalla asuinalueen rakennuskanta sekä muu taajaman rakennuskanta huomioiden Vihtavuoren taajaman alueelle sijoittuu useita rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteita, joita käsitellään erikseen seuraavassa selostuksen kohdassa 3.2.3 Kulttuuriympäristö.

3.2.3 Kulttuuriympäristö

Suunnittelualueelta on tehty yleiskaavatyön taustaksi seuraavat kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset:

- Laukaan Vihtavuoren taajaman osayleiskaava. Selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Raportti 29.1.2024. Selvitystyö Ahola.
- Laukaa, Vihtavuori. Suunnitellun osayleiskaavan alueen arkeologinen inventointi 2023. Mikroliitti Oy.

Suunnittelualueelle sijoittuvat lisäksi seuraavat muut kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset:

- Laukaan kunta, Vihtavuoren tehtaankylä. Selvitys täydennysrakentamisen sijoituksesta (asema-kaavan muutoksen taustaksi). Mäen alue, Puiston alue, Ala-Sudeetin alue ja Mäen alueen pohjoisosa ja Ylä-Sudeetin alue. Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu, 26.5.2025.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY); Sotatarviketeollisuuden alueet. Museovirasto. RKY on otettu valtioneuvoston päätöksellä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena inventoinniksi 1.1.2010 alkaen.
- Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK), Museovirasto. VARK-alueiden perustana on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen arkeologisten kohteiden inventointi, joka kattaa koko Suomen Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Inventointi on hyväksytty valtioneuvostossa 7.11.2024, ja se on tullut voimaan 1.3.2025.
- Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016, kohdeluettelo. Keski-Suomen museo. Päivitetty 23.8.2017.
- Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen huomioon ottaminen kaavoituksessa ja lupamenettelyssä. Ympäristöministeriö, 2.4.2020.
- Rakennusinventointiraportti. Laukaan kirkonkylä, Leppävesi ja Vihtavuori. Aada Mustonen. Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012–2014. Keski-Suomen museo ja Laukaan kunta, 2013.
- Keski-Suomen museon rakennuskulttuurin inventointi 1985.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Laukaan seudun erämaille syntyi vakituista asutusta 1400-luvun loppupuolelta alkaen. 1600-luvun alkuun mennessä asutus oli järjestäytynyt 20 kyläksi. Suomen asutuksen yleisluettelossa Leppäveden kylästä, johon Vihtavuori kuului, on ensimmäisiä mainintoja vuodelta 1761, mutta asutusta on ollut jo paljon tätä ennen. Vihtavuoren tehdaskylä on rakentunut Leppäveden maarekisterikylän pohjoiskulmaan, jonne ensimmäiset yksittäistalot ja torpat syntyivät 1700-luvun jälkipuoliskolla. Nykyisen Vihtavuoren taajaman alueella on 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa sijainnut muutamia taloja ja torppia. Vihtavuoren alue on kuulunut Leppäveden Pärnäsaaren jakokuntaan. Ennen isojakoa 1780-luvulla muodostettiin kaksi kruunun uudistaloa, Lähteenoja ja Lammasaho. Lähteenojan uudistila sai nimen Ahlbacka. Isojakoa varten jakokunnan maat mitattiin vuosina 1791 ja 1801 ja jako saatiin päätökseen vuonna 1812. Ahlbackan kotilohko tuli Vihtajärven luoteispuolelle, erillislohkot Siikajärven ympärille

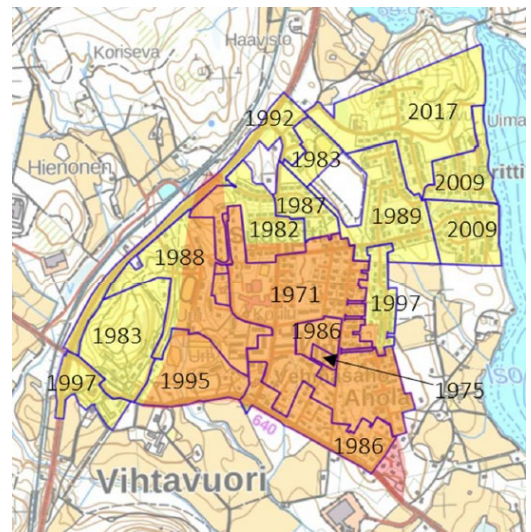
ja Kuhaniemenlohkolle. Lammasaho puolestaan sai maansa yhtenä lohkona, joka ulottui Vihtajärven länsirannalta pitkälle jakokunnan luoteisosiin saakka kiertäen Ahlbackan kotilohkon.

Kuhajärvi (myöhemmin Kuhala) on 1780-luvulle palautuva asuinpaikka, joka siirtyi Ahlbackan tilan hallintaan 1880-luvulla. Ahlbackan ja Lammasahon talojen pohjoispuolella oli Kuhankosken sotilasvirkatalon nro 16 maihin kuuluva erillislohko, jonka alueelle sijoittui myöhemmin ruutitehtaan virkailijoiden ja työväen asuinrakennuksia (Ala- ja Ylä-Sudeetti). Kuhankosken virkatalon kotipalsta sijaitsee Ison Kuhajärven koillisrannalla. Ison ja Pienen Kuhajärven rannoille sijoittuneista Laukaan kappalaisen virkatalon, Harhalan nro 17, maista on erotettu Haavisto vuonna 1931 sekä Äänekosken seurakunnalle Laajanlahti nro 19 vuonna 1925. Laajanlahdesta vuonna 1931 lohkotut Ahola, Laajala ja Keskinen sijaitsevat edelleen Ison Kuhajärven rantapeltojen laidalla. Laajanlahdesta vuonna 1928 lohkottu Vuorimäki nro 21 jakaantui seitsemään tilaan, josta yhdestä muodostettiin vanhalle paikalle Vehmasaho vuonna 1929.

Vihtavuoreen perustettiin valtion ruutitehdas 1920-luvulla, ja sen myötä maaseutukylä muuntui nopeassa tahdissa pieneksi tehdaspaikkakunnaksi. Tehtaiden rakentaminen alkoi maaliskuussa 1923, josta alkoi useita vuosia kestänyt vilkas rakentamiskausi. Valtaosa Vihtavuoren väestöstä työskenteli tehtaassa, ja se oli kunnan suurin työnantaja vuosikymmenien ajan. Tehtaan henkilökunnalle rakennettiin asuntoja. Ensimmäiset asuinrakennukset valmistuivat vuonna 1926 samanaikaisesti ensimmäiset tuotantorakennusten kanssa ja seuraavina vuosina ja vuosikymmeninä asuntoja rakentui lisää. Valtion ruutitehdas suunnittelutti ja kustansi hirsirunkoisten työsuhteasuntojen rakentamisen, ja alueelle syntyi tyyllisesti yhtenäinen, sosiaalisesti hierarkkinen tehdaskylämiljö.

Tehtaan henkilökunnan hidas irtaantuminen työyhteisönsä sosiaalisesta sidonnaisuudesta alkoi juuri ennen talvisotaa, kun Ahlbackan tilan isäntä alkoi myydä omakotitontteja palstoittamallaan alueelta tehtaan asuinalueen itäpuolelta Vihtavuorentien pohjoispuolelta ja palstoitettu alue täyttyi 1940-50-lukujen kuluessa. Laukaan kunta otti isomman roolin Vihtavuoren maankäytön suunnittelusta ja palvelujen tuottamisesta vähitellen 1960-luvulla, kun se osti Vehmasahon alueen maita kaavoitusta varten. Kaavoitusta edeltänyt rakennuskielto hiljensi merkittävästi rakennustoimintaa 1960-luvulla, mutta ensimmäisen rakennuskaavan vahvistuttua vuonna 1971 (osa vahvistui vuonna 1973) alkoi voimakas rakentamisen kausi. Kaava valmistui tarpeeseen, sillä 1960-luvun lopulla tehtaassa tapahtunut kehitys ja työntekijämäärän nopea kasvu olivat aiheuttaneet asuntopulan Vihtavuoreessa. Kaavoitettu Vehmasahon tila alkoi täyttyä matalista omakotitaloista. Erillispientalojen lisäksi kaavassa oli tontteja yksikerroksisille asuinrivitaloille ja kolmikerroksisille asuinrakennuksille sekä Haaviston tien alkupään länsipuolella kaksi korttelia liikerakentamiselle.

Tehtaan rakennuttama Mäen asuntoalue kaavoitettiin vuonna 1983. Valtioneuvosto oli hyväksynyt Mäen alueen perusparannuskohteeksi vuonna 1982, ja suojelukaavan tavoitteena oli säilyttää vanha miljö mahdollisimman alkuperäisenä ja ilmeeltään yhtenäisenä. Samaa kaavaan liitettiin uuden Jyväskylän-Laukaan maantien 637 risteysjärjestelyt Vihtavuoren kohdalla niin, että liittymät sijoituivat Vihtavuorentien ja Haaviston tien yhteyteen eikä tehtaalle kulkevan liikenteen tarvinut ylittää Jyväskylätietä.

Kuva. Vihtavuoren taajama-alueella voimassa olevat, eri aikoina voimaan tulleet asemakaavat. Oranssi väri osoittaa ensimmäisen, vuonna 1971 vahvistuneen rakennuskaavan alueen, joka on edelleen voimassa keskisellä alueella ja kaakonkylällä.

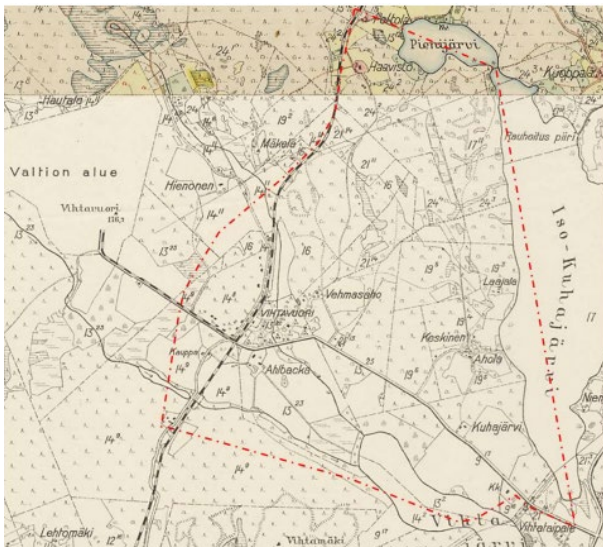
Vuonna 1983 sai lainvoiman myös kaava, jolla taajaman pohjoisosaan uuden maantien ja Haaviston tien liittymän läheisyyteen osoitettiin ensimmäiset pienteollisuustontit. Vuonna 1988 vahvistui tehtaan asuntoalueelle sijoittunut asemakaavan muutos ja laajennus, jonka yhtenä tavoitteena oli tehtaan urheilualueiden kehittäminen ja rakentaminen. Samalla alueelle osoitettiin uusia rivitalokortteleita.

Yli puolet Vihtavuoren rakennuskannasta on valmistunut 1970-luvulla ja sen jälkeen. Vanhan tehtaan asuinalueen itäpuolinen taajama on nykyasussaan pitkälti Laukaan kunnan ja Kemira Oy:n yhteistyön tulos. Tehtaan toiminnot ovat vuosien ja vuosikymmenten aikana laajentuneet ja muuttuneet, ja tehtaan on puhuttu yleisesti nimellä ”Vihtavuoren tehtaat”. 1940-luvun puolivälistä alkaneiden monenlaisten yritysmuotojen muutosten ja fuusioitumisten myötä tehtaan nimi on vaihtunut useaan otteeseen. Vuoteen 1998 asti tehdasalueen toiminnot olivat samaa yhtiötä, kunnes toimijat alkoivat erkaantua omiksi yhtiöikseen.

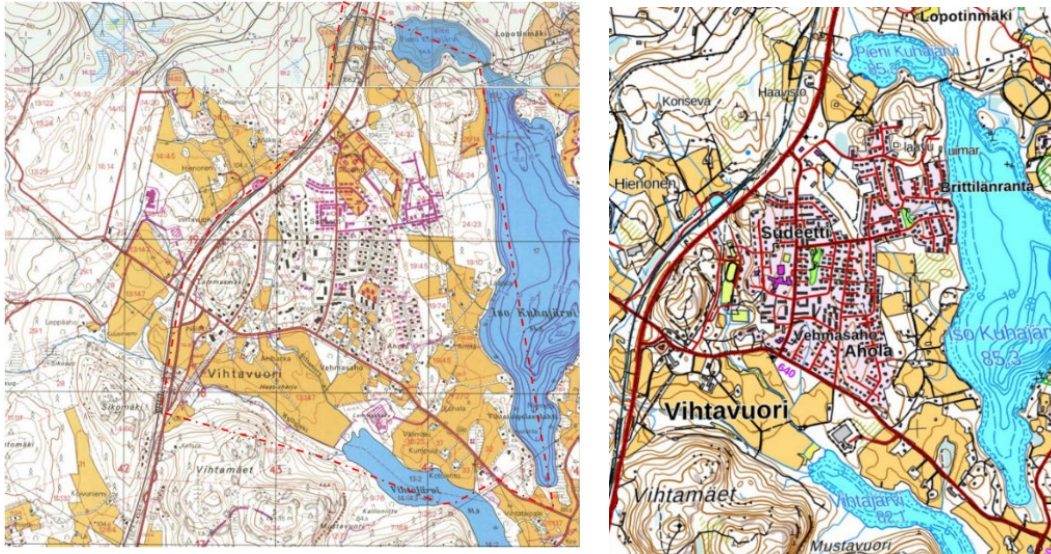
Suomessa teollisuusyhteiskunnan rakenteet alkoivat murtua ja teollisen alan työpaikat vähentyä 1970–80-luvuilla. Vihtavuorella 1980-luvun alkupuoli oli vielä investointien aikaa, mutta vuosikymmenen puolivälin jälkeen tehtaan työntekijämäärät kääntyivät laskuun. Silti Vihtavuoren asukasmäärä jatkoi kasvuaan. Vihtavuoren asemakaavaa on muutettu ja laajennettu 1980-, 1990- ja 2000-luvuilla, ja alueelle on kaavoitettu lisää pientalo- ja rivitalotontteja. Vihtavuoren sijainti lyhyen ajomatkan päässä Jyväskylästä on auttanut siinä, että Vihtavuori jatkanut olemassaoloaan jälkiteollisena yhteisönä, jossa teollisuus tarjoaa edelleen työpaikkoja.

Kuva. Ruskealla viivalla vanha raide, vaaleammalla viivalla tehtaan kapearaitainen. (Selvitystyö Ahola 2024.)

Kuvat. Vasemmalla vuoden 1934 kartoituksiin perustuva pitäjänkartta. Oikealla vuosien 1960 ja 1962 kartoituksiin perustuva peruskartta. (Kuvat: Vihtavuoren osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvitys, 2024.)

Kuvat. Vasemmalla vuoden 1992 ja 1996 kartoituksiin perustuva peruskartta (kuva: Vihtavuoren osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvitys, 2024). Oikealla Maanmittauslaitoksen maastokarttaote nykytilanteesta (Trimble Locus Cloud 1.12.2025).

Ensimmäinen asemakaava

1971

Kaavoitettu alue laajenee

1980-luvulla

1990-luvulla

2000- ja 2010-luvuilla

● Taajaman sisääntulo

— Pääkatu

Vuosikymmenet

■ - 1919

■ 1920 - 1921

■ 1930 - 1939

■ 1940 - 1949

■ 1950 - 1959

■ 1960 - 1969

■ 1970 - 1979

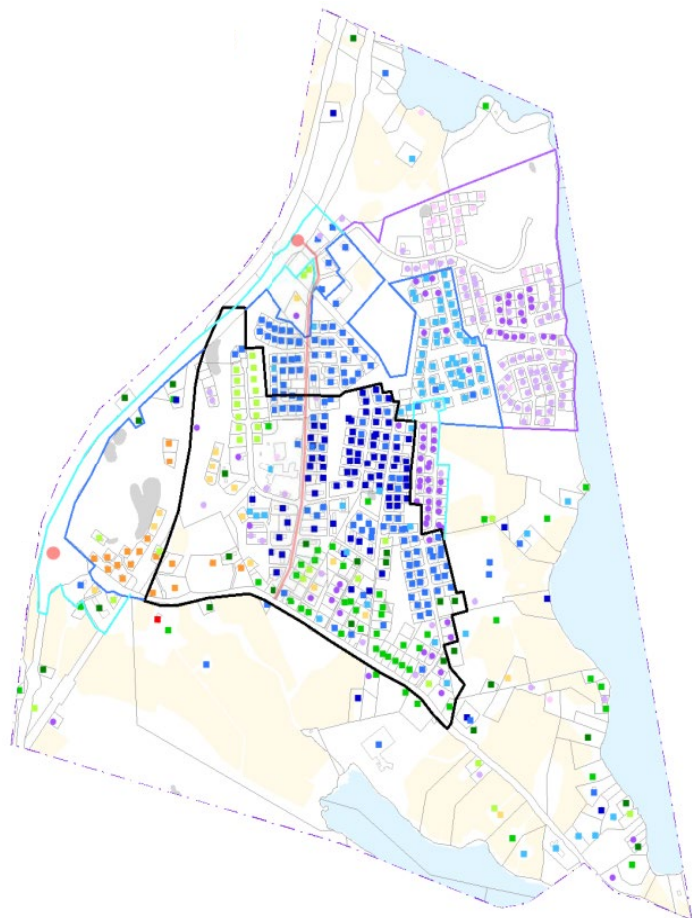
■ 1980 - 1989

■ 1990 - 1999

■ 2000 - 2009

■ 2010 - 2019

■ 2020 -

Kuva. Taajaman rakennusten ikäjakauma (Selvitystyö Ahola 2024).

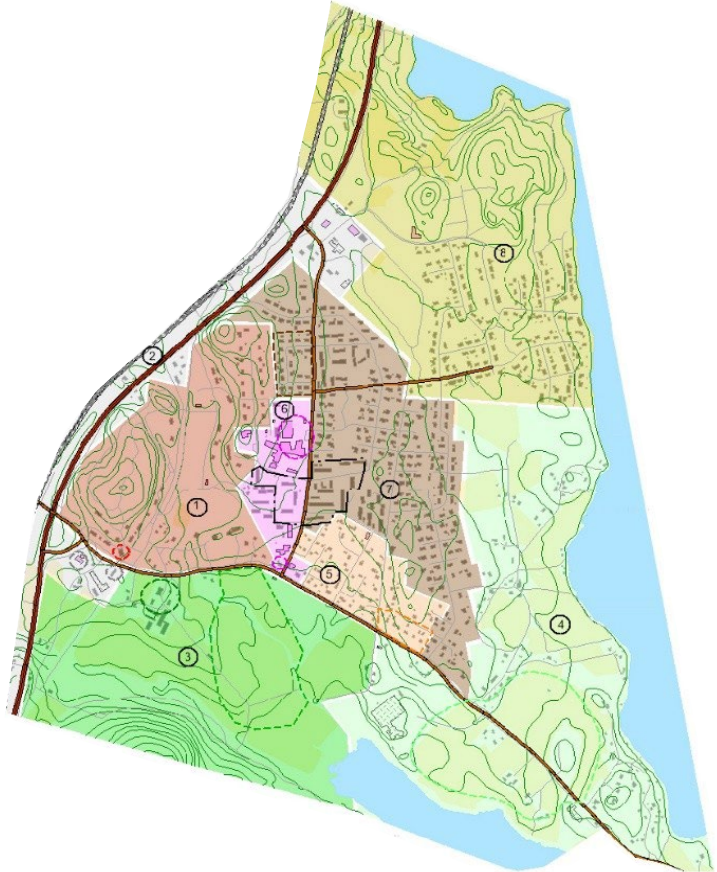
Vihtavuoren taajama sijaitsee vanhan ja uuden maantien välissä. Jyväskylä-Suolahti-rata avattiin 1898 jatkoyhteytenä vuotta aiemmin valmistuneelle Jyväskylän ja Haapamäen väliselle rautatielle. Vihtavuoreen sijoitettiin Ahlbackan liikennepaikka, joka nimettiin myöhemmin vuonna 1925 Vihtavuoreksi. Suolahden radan muutostöissä vuosina 1958–65 ratalinjaa siirrettiin Vihtavuoren kohdalla 600 metriä lännemmäksi Lammasmäen länsipuolelle, ja Vihtavuoren oikaisu otettiin käyttöön vuonna 1962. Henkilöliikenne Vihtavuoreen päättyi vuonna 1987, mutta liikennepaikka oli miehitetty vuosikymmenen lopulle asti lähinnä Keiteleen ja Päijänteen välisten puutavarakuljetusten vuoksi. Tavara-liikenne loppui vuonna 2002 ja liikennepaikka lakkautettiin vuonna 2005.

Vihtavuoren nykyinen kaupallinen keskusta on sijainnut 1970-luvulta lähtien nykyisellä paikallaan Haavistontien varressa Vihtavuorentien risteyksen läheisyydessä.

Osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksessä Vihtavuoren taajama on rakennetun ympäristön piirteiden ja historian perusteella jaettu kahdeksaan aluetyyppiin:

- 1. Tehtaan kylä, kaavasuojelu:** Puutarhakaupunkimaisuus, vanhan tehdasyhdyskunnan luonne, säilyneisyys, raidepohja kävelytienä, puistot, urheilualueet, metsät, Mäen alueen kulmalla entinen kerhotoalo
- 2. Maantie ja rautatie:** Liikennealue mäkien takana, taajaman sisääntulot, entinen rautatieasema, huoltoasema
- 3. Maatalousalue, ei asemakaavaa:** Historiallinen jatkuvuus, maiseman eheys, vanhat asuinpaikat, kaukomaisema, Ahlbackan talouskeskus
- 4. Vesistöihin rajautuva alue, ei asemakaavaa:** Maaseutumainen saapumismaisema taajamaan, pienviljelmien aluetta, metsäisillä alueilla uudenlaista maankäyttöä
- 5. Palstoitettu pientaloalue, uudistunut täydentämällä:** Vaihteleva tonttikoko, talot noppamaista jälleenrakennustyyppiä, korjaustoiminta ollut muuttavaa, Pitkävuorentien yhdenmukainen talorivi saapumismaisemassa
- 6. Palvelukeskusta, kaavalla muodostettu:** Mäenrinteessä, pääkokoojakatu, modernit liikerakennukset ja koulukeskus, risteyksessä ainoa kauppa ja kaksikerroksinen puinen asuinliikerakennus. Mittakaavallisesti muusta ympäristöstä poikkeava kerrostalo- ja rivitaloalue molemmin puolin Haavistontietä.
- 7. Kaavoitetut asuntoalueet:** Aluerakenne mukailee maiseman pääsuuntausta, pitkät kadut ja harjanteiden viheralueet, omakoti- ja rivitaloja
- 8. Taajaman pohjoisosat, muutoksenalainen:** Pientaloalueita mäkisessä metsäympäristössä, järven rannalla

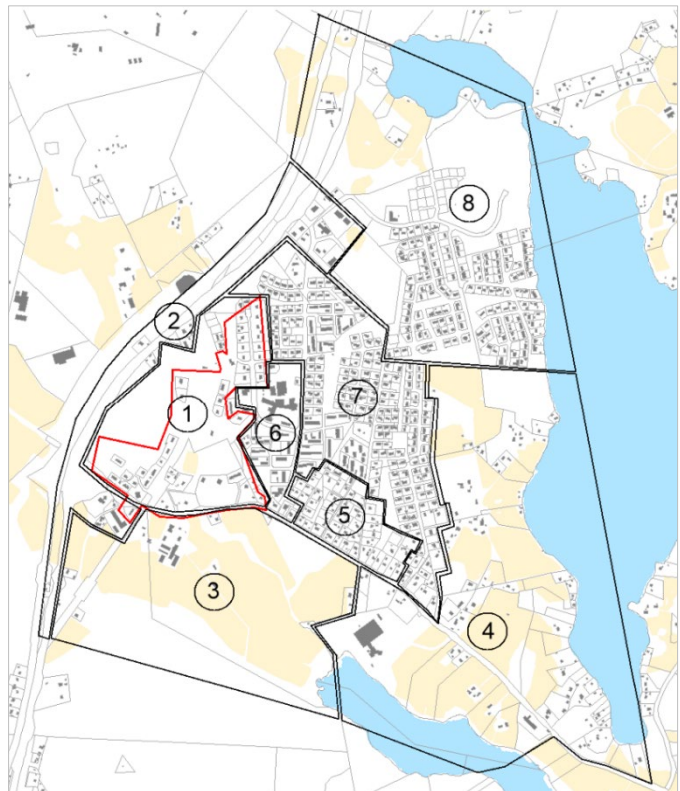
Kuva. Vihtavuoren taajaman aluetyypit. Aluetyyppien sisältä on nostettu katkoviivoin esille erilaisia ympäristön kiintopisteitä tai maamerkkeinä erottuvia rakennuksia sekä osa-alueita, joissa on kohtuullisen hyvää ajankuvaa 1900-luvun talotyypeistä ja kaupunkikuvasta. Vihtavuorentien varrelta kuvaan on merkitty saapumismaiseman kohokohdat, pitkät näkymät ja maamerkkimäiset rakennukset (Selvitystyö Ahola 2024).

Seuraavassa on esitetty kuvaukset em. alueilta. Yksityiskohtaisemmat kuvaukset ovat luettavissa Vihtavuoren osayleiskaavan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksestä:

1. Tehtaan kylä
2. Maantie ja rautatie
3. Ahlbacka (maatalousalue)
4. Vesistöihin rajautuva alue
5. Palstoitettu pientaloalue
6. Palvelukeskusta
7. Kaavoitetut asuinalueet
8. Taajaman pohjoisosat

Kuva. Vihtavuoren taajaman rakennetun kulttuuriympäristön alueet. Karttaan on merkitty punaisella valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön rajaus (RKY 2009) (Selvitystyö Ahola 2024).

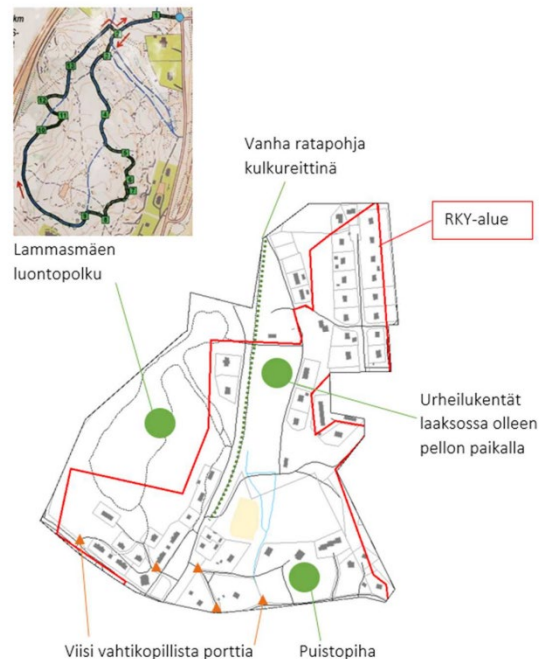
1. Tehtaan kylä

Tehtaan kylän alueelle sijoittuvat tehtaan johdon, virkailijoiden ja työläisten asuinalueet, liikuntapuisto, Jyväskylä–Suolahti-radnan vanha ratapenger ja kaksi VR:n rakennuttamaa ratakartijan asuinrakennusta. Alue muodostaa Vihtavuoren tehdaskylän historiallisen ytimen, ja sen rakennetusta ympäristöstä ilmenee alkuperäinen ja selkeä toiminnallinen hierarkkinen jako. Puutalojen arkkitehtuuri on säilyttänyt rakennushistoriallista edustavuuttaan tai siinä näkyvä kerroksellisuus ei ole merkittävään hallitsevaa. Kulttuuriympäristöselvityksessä tehtaan kylän alue on jaettu lisäksi pienempiin osa-alueisiin: Mäki, Puisto, Ala-Sudeetti, Ylä-Sudeetti ja Rautatieläiset.

Kuva. Tehtaan kylän osa-alueet (Selvitystyö Ahola, 2024).

Suurin osa Tehtaan kylän alueesta on valtakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) aluetta (Sotatarviketeollisuuden alueet). Tehdaskylän kulttuurihistoriallinen edustavuus ei perustu pelkästään säilyneeseen rakennuskantaan vaan yhtä olennaisena arvona on alueen rakenne ja tilat, välialueiden viherympäristöt, kulkuväylien rakennustapa, puistorakentaminen ja taajaman sisäiset näkymät. Alueella myöhemmin toteutetusta tonttijaosta huolimatta Mäen ja Puiston alueella on säilynyt tehtaan alkuperäisen asuinalueen piirteitä, kuten jäljellä olevien kulkuväylien kapeus, porttirakennukset, Mäen alueen aidattomia piha-alueita ja tilallinen pienipiirteisyys sekä Puiston alueen puistomaisuus. Puretun rautatien pengerrerettyä pohjaa on osattu hyödyntää kevyen liikenteen kulkureittinä, mäkien ympäröimää peltoaluetta urheilu- ja liikuntatoimintojen alueena ja Lammasmäen metsäistä lakialuetta virkistyskäyttöisenä lähimetsänä (Lammasmäen luontopolku).

Kuva. Tehtaan kylän alue (Selvitystyö Ahola 2024).

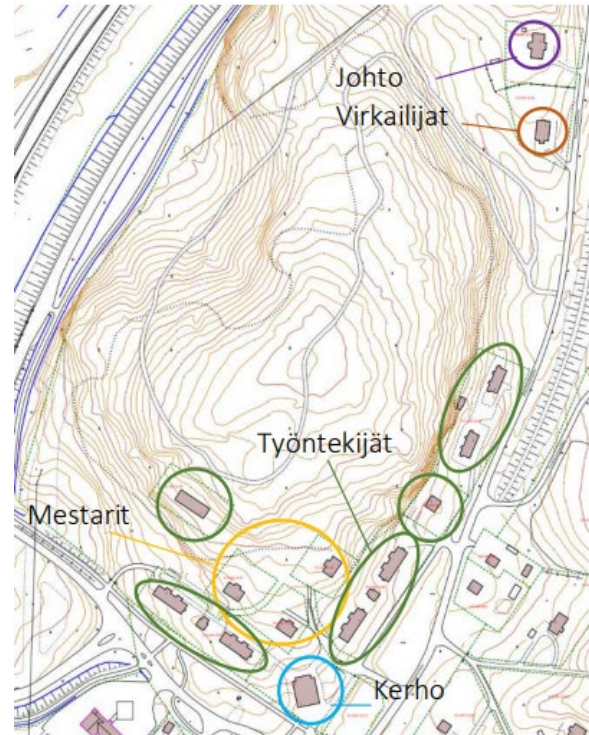
RKY-alueella tapahtuva kehittäminen tulee sovittaa arvokkaan kulttuuriympäristön vaatimuksiin. Aluetta koskevilla hankkeilla ja toimenpiteillä tulee huomioida kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen teollisuushistoriasta juontuviin alueellisiin piirteisiin. Asemakaavaa laadittaessa on varmistettava taajamakuullisten arvojen ja suojeltavan rakennuskannan säilyminen. Rakennus- tai toimenpidedelupahakemusta käsitellessään rakennusvalvontaviranomaisen on kuultava asiasta museoviranomaisista.

Mäki

Mäen alue on mestareiden ja työläisten asuinalue, joka on rakennettu insinööri Hugo Karstenin 1920- ja 1930-luvuilla laatiman kokonaissuunnitelman pohjalta. Alueen rakentuminen ajoittuu pääosin lyhyelle ajalle 1920-luvulle sekä osin 1934 ja 1943. Rakennuskanta muodostuu yhden perheen taloista, paritalosta ja rivitaloista, jotka kaikki ovat nykyään yksityisomistuksessa. Alue sijoittuu metsäisen kalliomäen alarinteeseen. Asuinalue ja taustametsä ovat mäntyvaltaisia. Entinen kerhotalo sijoittuu suoraviivaisen sommitelman kummalle.

Suojelutilanne: Asuinrakennukset ja entinen kerhotalo on suojeltu asemakaavassa sr-merkinnällä. Suojelumerkintää ei ole talousrakennuksilla, porttien pylväillä eikä asuinaluekokonaisuudella. Alue on RKY-aluetta.

Suosituksukset: Tarve säilyttää asemakaavassa osoitettu rakennussuojelu sekä lisäksi tarve varmistaa miljöökokonaisuuden säilyminen.

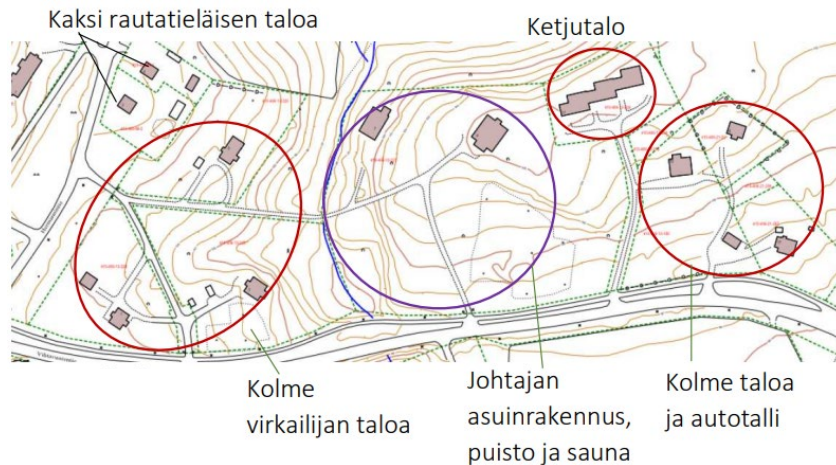
Kuva. Mäen alue (Selvitystyö Ahola 2024).

Puisto

Puiston alue on johdon ja virkailijoiden (insinöörien) asuinalue, joka on rakennettu 1920-luvulla sekä alueen itäosan rakennukset 1930-, 1950- ja 1960-luvuilla. Vehreä nurmipihojen, metsäpohjaisten alueiden ja puiston luonnehtima alue sijoittuu molemmin puolin lehtomaista puronotkelmaa.

Suojelutilanne: Asuinrakennukset, ketjutalona lukuun ottamatta, on suojeltu asemakaavassa sr-merkinnällä. Johtajan asuntoon liittyvä puisto on suojeltu s-1-merkinnällä. Asuintonttien ympäristöä on suojeltu VL/s-merkinnällä. Alue on RKY-aluetta.

Suosituksukset: Suojellun rakennuskannan ja puistoalueen historialliset ja esteettiset arvot eivät ole muuttuneet. Ketjutalolla on merkitystä miljöön ja arkkitehtuurin kannalta. Osayleiskaavassa julkisivujen suojelu voidaan ratkaista suojelumerkinnällä (sr-2). Rakennusta tulevat koskemaan osayleiskaavassa RKY-alueen arvoja suojelevat kaavamääräykset.

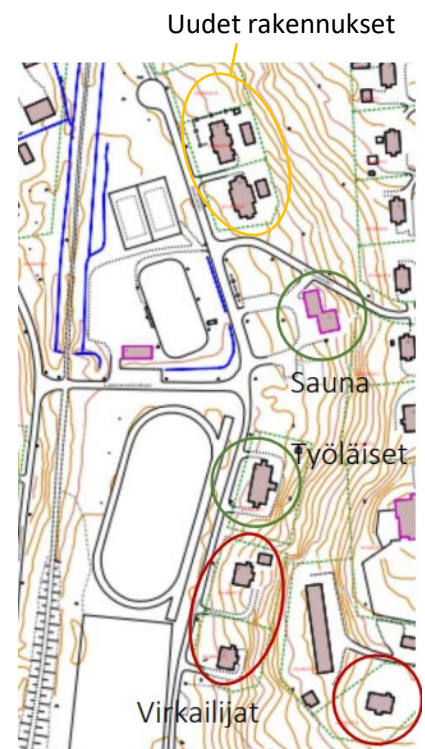
Kuva. Puiston alue (Selvitystyö Ahola 2024).

Ala-Sudeetti

Ala-Sudeetti on virkailijoiden ja työläisten asuinalue, jonka rakentaminen ajoittuu vuosiin 1934–1939. Alue sijoittuu mäenharjanteiden reunustamaan laaksoon, jossa pelto on korvautunut urheilukentillä. Talojen taustalla kohoaa jyrkähkö metsäinen rinne, ja Hermanintieltä avautuu näkymiä kenttien yli Sudetintien taloille. Tehtaan työväen pesu-, leipomo- ja saunarakennuksen pohjoispuolelta purettujen työväen asuinrakennusten tilalle on rakennettu uusia pitkänomaisia harjakattoisia puutaloja.

Suojelutilanne: Alueelle ei ole osoitettu asemakaavassa suojelumääräyksiä eikä muita nykytilanteen säilymiseen ohjaavia merkintöjä. Alue on suurimmaksi osaksi RKY-aluetta.

Suosituksukset: Sudetintien kolmelle vanhalle puutalolle sekä Koulutien yhdelle puutalolle esitetään suojelua (sr) MRL:n* (*nykyisin AKL) nojalla valtakunnallisten kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseksi. Vaiheittain nykyiseen kokoonsa valmistunut saunarakennus suositellaan säilyttämään (sr-2-merkintä). Liikuntapuiston myötä asuinalueita yhdistävä pieni laakso säilyy avoimena. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa Sudetintien pohjoispään uudelleenrakentamisen Ala-Sudeetin alueen luonteeseen sopivalla tavalla.

Kuva. Ala-Sudeetin alue (Selvitystyö Ahola 2024).

Ylä-Sudeetti

Ylä-Sudeetin alue on vuosina 1941–43 rakentunut työnjohtajien asuinalue, joka sijoittuu metsäympäristöön mäenharjanteelle. Alueella on säännönmukainen tonttijako suoran umpikadun varrella. Alueen eteläosasta entisen saunarakennuksen vierestä on kulkuyhteys Ala-Sudeettiin. Alueen eteläpäässä on 2000-luvun taitteessa rakennettu päiväkotito.

Suojelutilanne: Ei suojelumääräyksiä voimassa olevassa asemakaavassa. Ohjeelliset rakennusalat ohjaavat säännönmukaisen aluerakenteen vaalimiseen, mutta ovat asuintalojen kohdalla nykytilannetta suurempia. Alue on pääosin RKY-aluetta.

Suosituks: Puutaloalue suositellaan merkittäväksi osayleiskaavaan ympäristöltään säilytettävänä alueena, sillä järjestelmällisesti rakentunut ja yhtenäisenä säilynyt asuinalue on erityisen herkkä poikkeamille säännönmukaisuudesta. Aluetta tulevat koskemaan myös RKY-alueen arvoja suojelevat kaavamääräykset.

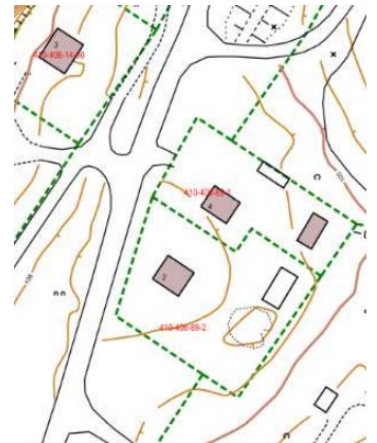
Kuva. Ylä-Sudeetin alue (Selvitystyö Ahola 2024).

Rautatieläiset

Rautatieläisten asuinalue käsittää kaksi ratavartijan asuntoa sekä niiden ulkorakennukset. Ne sijoittuvat tehtaaseen asuinalueiden keskelle, Hermannintien varteen, puretun Jyväskylä–Suolahti-radankohdille. Rakennusten rakentamisajankohta on epävarma, mutta vahtitupa ja ulkorakennus ajoittuvat mahdollisesti radan rakentamisen aikaan (rhr 1920, 1940). Asunto ja ulkorakennus noudattavat vuoden 1896 VR:n tyyppiipiirustuksia.

Suojelutilanne: Asuinrakennukset on suojeltu asemakaavassa sr-merkinällä. Alue on RKY-aluetta.

Suosituks: Perusteet asuinrakennusten suojelulle asemakaavassa. Vähemmälle huomiolle on jäänyt VR:n asuinalueille tyypillinen miljöö (tonttien ulkorakennukset), jota RKY-alueen arvoja koskevat kaavamääräykset tulevat koskemaan.

Kuvat (yllä ja vasemmalla). Rautatieläisten rakennukset (Selvitystyö Ahola 2024).

2. Maantie ja rautatie

Alue koostuu seututiestä ja radasta muodostuvasta liikenneympäristöstä taajaman liittymäalueineen. Alue jakautuu kahteen osa-alueeseen: Paloaseman tontti ja Asema-alue. Liikenneympäristöt on rakennettu 1900-luvun jälkipuolella, ja ovat siten kohtuullisen nuoria. Seututie on vaikuttanut taajaman kehitykseen ja parantanut alueen liikenneyhteyksiä, mutta liikenneympäristöön ei liity erityisen vaikuttavaa arkkitehtuuria tai miljörakentamista, lukuun ottamatta eteläisen liittymän tuntumassa sijaitsevaa entistä tehtaan paloasemarakennusta, joka on arvokas kohde sekä arkkitehtonisesti että taajamakuvassa.

Suosituksien suorat tai välilliset vaikutukset (kuten liikennemelu) eivät saa heikentää valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön käyttö- ja elämysarvoja.

Paloasema

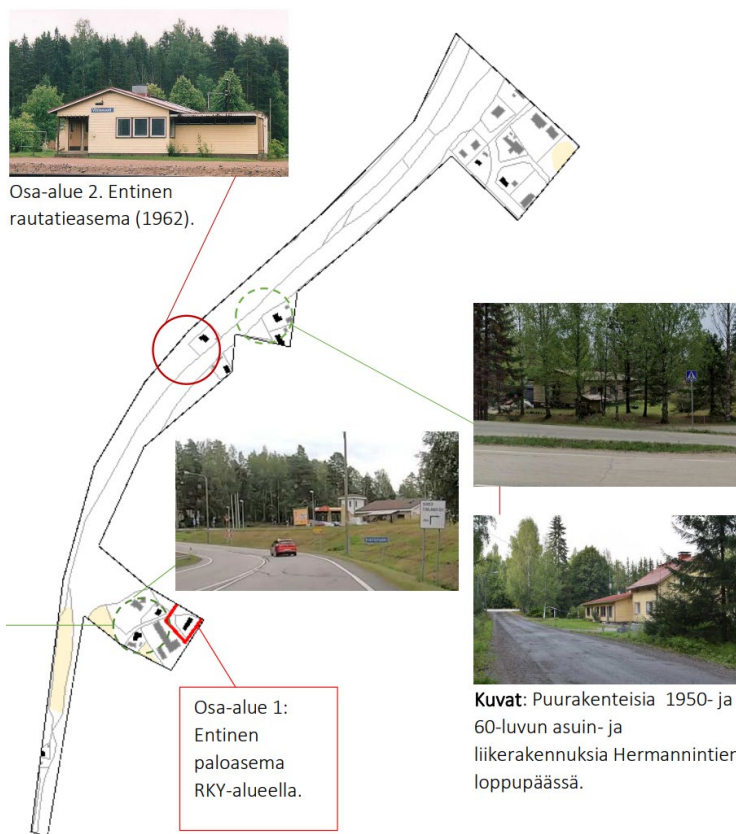
Vuosina 1940–43 rakennettu funktionaalista arkkitehtuuria edustava vanha tehtaan paloasema sijaitsee taajaman eteläisen liittymän liikenneympäristössä Vihtavuorentien ja puretun rautatien risteyskohdassa Lammasmäen juurella. Rakennus on nykyään yksityisessä omistuksessa asuinkäytössä.

Suojelutilanne: Ei suojelumääräyksiä asemakaavassa. Sijaitsee RKY-alueella.

Suosituksien suojellaan sr-merkinnällä MRL:n* (*nykyisin AKL) valtakunnallisten kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseksi. Rakennuksen ominaisluonne muodostuu alkuperäistä käyttötarkoitusta ilmentävästä massoittelemasta, julkisivujen materiaaliratkaisuista ja jäsentelystä sekä pelkistetystä muotokielestä.

Kuva. Vanha tehtaan paloasema (Selvitystyö Ahola 2024).

Kuva. Maantien ja rautatien alue (Selvitystyö Ahola 2024).

Vihtavuoren entinen rautatieasema

Vuonna 1962 rakennettu rautatieasema sijaitsee radan ja vilkasliikenteisen Jyväskyläntien välissä. Ratakarttanasunto on Jyväskyläntien vastakkaisella puolella kallionkolossa.

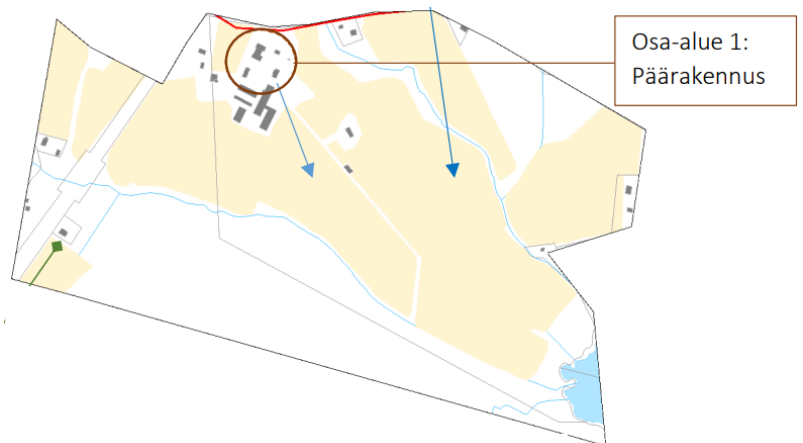
Suojelutilanne: Ei asemakaavaa.

Suosituks: Ei suositusta.

3. Ahlbacka (maatalousalue)

Alue on maaseutumainen ympäristö taajaman vanhan saapumistien varrella. Yhtenäinen, laajahko peltomaisema ja sen reunalla sijaitseva Ahlbackan tilakeskus edustavat maankäytön historiallista jatkuvuutta. Kulttuurimaiseman elämysarvoa lisäävät etelän korkeat mäet sekä Vihtavuorentien lähimaisemassa vaikuttava, 1900-luvun alun käsityövaltaisen puurakentamisen taidokkuutta esittelevä, Ahlbackan tilan tornillinen päärakennus. Peltoalueella sijaitsee puretun radan maapenger, jolla ei arvioida olevan erityistä kulttuurihistoriallista eikä käyttöarvoa esim. kevyenliikenteenväylänä, kuten taajama-alueella. Vihtavuorentiehen ja taajamaan rajautuvalla kulttuurimaisema-alueella on erityisiä maisemallisia ja maisemahistoriallisia arvoja Vihtavuoren taajaman näkökulmasta. Muutamat tieltä avautuvat näkymät maaseutumaiseen ovat taajaman saapumistien kohkohtia.

Suosituks: Kaavamääräysten, kuten pääkäyttötarkoitukset, tulee mahdollistaa alueen maisema-arvojen säilyttämistä ylläpitävän maankäytön jatkaminen. Rakentamisen tai muun toiminnan ei tule heikentää kulttuurivaikutteisen lähimaiseman eikä etelässä sijaitsevan metsäalueen maisema-arvoja kaukomaisemassa.

Kuvat. Ahlbacka/maatalousalue (Selvitystyö Ahola 2024).

Ahlbackan päärakennus

Maataloutta on harjoitettu Ahlbackan mailla 1790-luvulta lähtien. Valtion Ruutitehdas ja tehtaan asuinalueet on pitkälti perustettu tilasta erotetulle maalle. Tilan nykyinen päärakennus on hirsihuvila vuodelta 1902. Koristeellinen torni, lasikuistit, kaarevat koristelivat ja moniulotteinen katto ovat arkkitehti Blomstedtille luonteenomaisia piirteitä. Tilan omistajina on ollut merkittäviä edelläkävijöitä maatalouden alalla, paikkakunnan teollistumisen edistäjinä ja kunnallisissa luottamustoimissa.

Suojelutilanne: Ei asemakaavaa. Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, suojeltu maakuntakaavassa.

Suosituksset: Päärakennus suojellaan (sr) MRL:n* (*nykyisin AKL) nojalla maakunnallisten kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseksi.

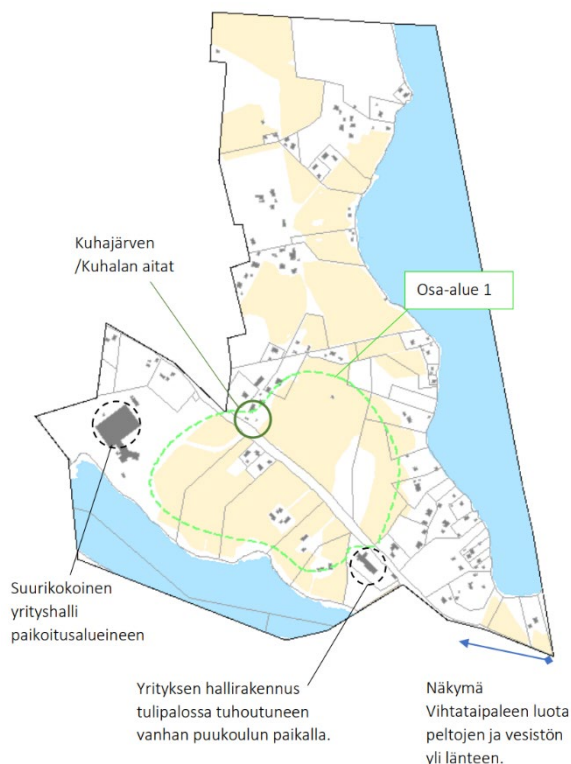
Kuva. Ahlbackan päärakennus (Selvitystyö Ahola 2024).

4. Vesistöihin rajautuva alue

Alue sijoittuu maaseutumaiseen ympäristöön taajaman eteläisen päätien ympärille. Maaseutumaisessa saapumismaisemassa (osa-alue 1) näkyvät tietä ympäröivät viljellyt harjanteet, ja lounaassa kaukomaiseman reunalla kohoavien mäkien siluettit. Vihtavuorentietä ympäröivä maatalousalue, etenkin osa-alue 1, on paikallisesti merkittävää kulttuurimaisema-alueetta tehdastajaman eteläisenä ja keskeisimpänä saapumismaisemana. Alueella ei ole yksittäisiä erityisiä arvoja omaavia rakennuksia. Vihtavuorentietä ympäröivässä maisemassa on esillä 1900-luvun puolivälin puolitoistakeroksiset tyyppitalot, kun taas osa-alueen 1 ulkopuolella on määrällisesti hieman enemmän 50-lukua nuorempaa omakoti- ja lomarakennuskantaa.

Suojelutilanne: Alueella ei ole asemakaavaa.

Suosituksset (osa-alue 1): Alueen rakentamisessa ja muussa maankäytössä tulee ottaa huomioon vanhojen peltoalueiden maisemakuva ja tieltä avautuvat kaukonäkyvät.

Kuva. Vesistöihin rajautuva alue (Selvitystyö Ahola 2024)

Kuva. Vesistöihin rajautuva alueen osa-alue 1 (Selvitystyö Ahola 2024).

5. Palstoitettu pientaloalue

Nykyisin on ajallisesti ja tyyllisesti kerroksellinen pientaloalue on taajaman vanhinta tehtaan työntekijöiden omatoimisen asuinrakentamisen aluetta. Alue perustuu palstasuunnitelmaan. Sen vanhinta, 1930-, 40- ja 50-luvuilta peräisin olevaa, rakennuskantaa yhdistävät harjakattoiset, noppamaiset talot. Katuverkosto ja tonttikoko on vaihtelevaa.

Palstoitettu pientaloalue -kokonaisuudella on paikallista merkittävyyttä Vihtavuoren taajamaympäristöä rikastuttavana vehreänä ja vaihteittain rakentuneena asuinalueena. Alue on uudistunut pääasiassa täydennys- ja korjausrakentamalla. Tonteilla on säilynyt jonkin verran vanhoja harjakattoisia ja suorakaiteen muotoisia piharakennuksia. Vaihtelevasta ja epäyhtenäisestä täydennysrakentamisesta huolimatta palstoitettu pientaloalue hahmottuu omaksi alueekseen vanhinta aikatasoa muodostavien puolitoistakerroksisten, harjakattoisten ja lautavuorattujen puutalojen ansiosta.

Alueelta on nostettu esiin kaksi osa-aluetta: 1950-luvun Pitkävuorentien tyyppitalot -kokonaisuus (osa-alue 1) ja vuonna 1961 rakennettu Rukoushuone (osa-alue 2), jota on laajennettu 1980-luvun alkupuolella. 1950-luvun alussa rakentunut, taajamakuvalisia ja rakennushistoriallisia arvoja sisältävä Pitkävuorentien omakotitalokortteli on tehdaskylän ehein aikakauden asumismuotoa ja rakennustapaa edustava kokonaisuus, joka sijaitsee näkyvällä paikalla tehdaskylään johdettavan tien varressa.

Osa-alue 2. Rukoushuone

Osa-alue 1: Pitkävuorentien tyyppitalot

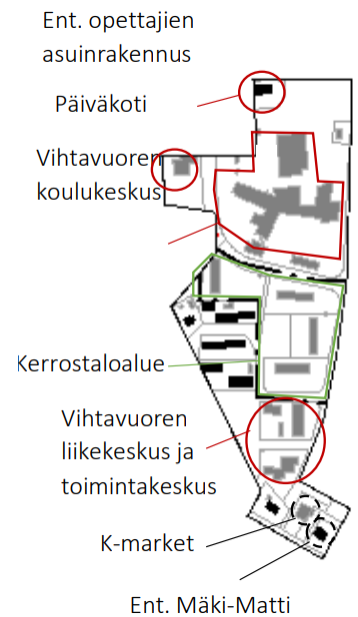
Kuvat. Palstoitettu pientaloalue (Selvitystyö Ahola 2024).

Suojelutilanne: Ei suojelumääräyksiä asemakaavassa.

Suosituks: Taajamakuullista eheyttä voidaan parantaa alueen tilarakenteeseen vaikuttavilla ratkaisuilla, kuten tonttien piharakennusten asemoinnilla ja määrällä, aita- ja porttityypeillä sekä aidan korkeudella. Pitkävuorentien tyyppitalojen kokonaisuudelle suositellaan pääkäyttötarkoitukseen liitettävää kaavamääräystä, joka ohjaa taajamakuullisesti arvokkaan korttelin tonttien samankaltaisen pihanmuodostuksen (aitojen enimmäiskorkeus) ja jälleenrakennuskauden tyyppitalojen ominaispiirteiden säilyttämiseen. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa kyläkuvaan ja rakennusperinteesen. Rukoushuonetta koskien suositellaan inventoidun kohteen tietojen ajantasaistamista ja kulttuurihistoriallisen arvioinnin tarkastamista, kun rakennukseen tai rakennuspaikkaan kohdistuu jokin MRL:n* (*nykyisin AKL) pohjalta tapahtuva lupamenettely tai asemakaavan muutos.

6. Palvelukeskusta

Palvelukeskusta ja sen modernit liikerakennukset sekä kerrostaloalue toteuttavat taajaman ensimmäistä, vuonna 1971 vahvistettua asemakaavaa. Alueen 1970-luvun liikerakennukset ovat säästyneet suuremmilta julkisivumuutoksilta. Asuinkerrostalot muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden Vihtavuoren kylän keskiöön, ja edustavat korttelirakenteen ja arkkitehtuurin osalta aikakautensa tehokasta rakentamista sekä ilmentävät Vihtavuoren 1970-luvun kasvun ja kehityksen kautta. Koulukeskuksen uudisrakennukset (koulu/kirjasto ja liikuntahalli) ja päiväkoti edustavat muotoon ja väriin panostavaa 2000-luvun arkkitehtuuria. Koulukeskuksen alueelle sijoittuu lisäksi vanhempi Vihtavuoren kansakoulun aikainen opettaja-asuntolana toiminut pienkerrostalo. Alueella arvioidaan olevan paikallista merkittävyyttä taajamahistorian, nykyisen ydinkeskusta-statusen ja modernin palveluarkkitehtuurin laadun näkökulmasta.

Kuvat. Palvelukeskusta (Selvitystyö Ahola 2024).

Suojelutilanne: Ei suojelumääräyksiä asemakaavassa.

Suosituks: Inventoitujen modernien liikerakennusten, erityisesti toimintakeskuksen ja liikekeskukseen, osalta suositellaan tietojen ajantasaistamista ja kulttuurihistoriallisen arvioinnin tarkastamista, kun rakennukseen tai rakennuspaikkaan kohdistuu jokin MRL:n* (*nykyisin AKL) pohjalta tapahtuva lupamenettely tai asemakaavan muutos. Kerrostaloalueen osalta rakennuskantaan ei arvioida liittyvän merkittäviä kulttuurihistoriallisia tai taajamakuullisia arvoja, joita tulisi suojella MRL:n* (*nykyisin AKL) nojalla. Kerrostaloalueen korjaus- ja uudisrakentamisesta aiheutuu välittömiä vaikutuksia palvelukeskustan taajamakuvaan johtuen kerrostaloryhmän sijainnista keskeisellä paikalla taajaman keskustassa, jonka taajamakuva muodostuu 1970-luvun kerrostalojen, 1980-luvun liike- ja rivitalojen sekä 2020-luvun modernin koulu- ja liikuntakeskuksen muodostamasta kokonaisuudesta. Koulukeskuksen osalta suositellaan pienkerrostalon ja päiväkotirakennuksen suojelua (sr-2) MRL:n* (*nykyisin AKL) nojalla paikallisten kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseksi, lähtökohtana rakennusten katto- ja muodon sekä julkisivujen arkkitehtuurityylin säilyminen. Lisäksi esitetään harkittavaksi merkittävästi taajamakuvaan uudistaneen koulukeskuskorttelin pääkäyttötarkoituksena määräystä, joka edellyttää museoviranomaisen kuulemistakin, kun rakennukseen tai rakennuspaikkaan kohdistuu jokin MRL:n* (*nykyisin AKL) pohjalta tapahtuva lupamenettely tai asemakaavan muutos.

7. Kaavoitetut asuinalueet

Alue on asemakaavoja toteuttavaa 1970- ja 80-lukujen pientalovaltaista asuinuetta, jota leimaa yhtenäinen aluerakenne. Kunta aloitti taajaman suunnitelmallisen kehittämisen laatimalla alueelle ensimmäisen rakennuskaavan 1970-luvulla. Alueella on lyhyessä ajassa rakentuneita neliömäisiä erillispientalojen, rivitalojen ja paritalojen kortteleita, joissa on toistuvaa matalaa tyyppitalorakentamista, pitkiä katuja ja poikittaisia kävelyraitteja sekä enemmän pensasaitojen kuin rakennusten rajaamaa katutilaa. Alue on vanhan moninaisen tehdaskylän rinnalle 1970-80-luvuilla rakentunutta tiiviin taajaman ydinaluetta, jota voi luonnehtia keskeisiltä osin yhtenäiseksi. Yleisesti ottaen aikakauden markkinavetoisesti toteutetusta, pakettitaloista muodostuvien, asuinalueiden voima on kurinalaisesti rakennetuissa kortteleissa ja vallitsevassa matalassa rakennustavassa, jossa on nähtävissä talotyyppikohtaista variointia.

Suojelutilanne: Ei suojelumääräyksiä asemakaavassa.

Suosituks: Vaalittavia piirteitä ovat alueen yhtenäisen luonteen (1-kerroksisuus, kattokulma, mittakaava, kadunsuuntainen massoittelu) lisäksi kevyelle liikenteelle osoitetut poikittaisreitit pääkadun ja palvelujen suuntaan.

Kuva: Kerrostaloaluetta vastapäätä, Haaviston tien itäpuolella, on rivitaloalue, jonka vanhin rivitalo on valmistunut jo 1967, muutoin rakennuskanta on 1970- ja 80-luvuilta.

1980-luku: Talotyyppiltään yhtenäisen Hiihtomäentien lenkkikadun 1980-luvun taloissa vuorottelevat valkoiset ja okran väriset tiiliseinät.

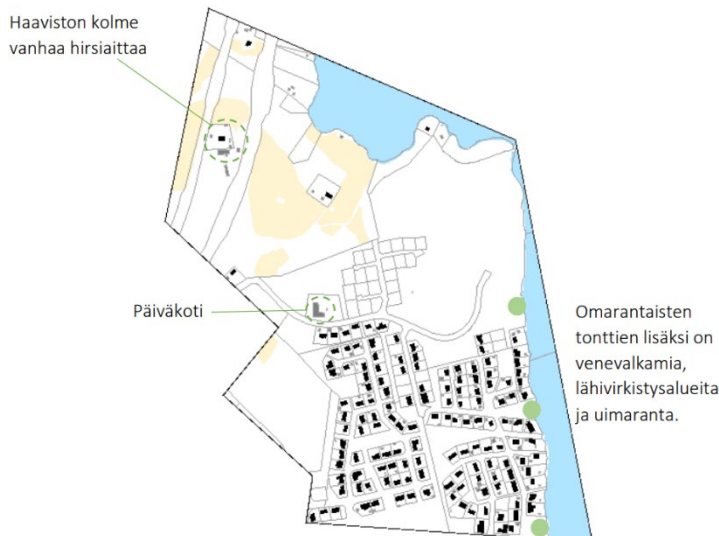
Etenkin Yrjönpuiston itä- ja länsipuolella talot ovat 1970-luvun puurakenteisia, tiili- tai puuverhoiltuja, matalia ja autotallisiivellä varustettuja (mm. Riipintie).

Tiiviiseen korttelirakenteeseen tuo väljyyttä mäenharjanteille tai notkelmiin jätetyt viheralueet leikkipuistoihin.

Kuvat. Kaavoitetut asuinalueet (Selvitystyö Ahola 2024).

8. Taajaman pohjoisosat

Taajaman pohjoisosissa on mäkimaastoon ja järven läheisyyteen sijoittuvia nuorempia pientaloalueita. Taajaman pohjoiskulmalla Haaviston vanhaan asuinpaikkaan liittyvä rinpelto muodostaa seututielle pienen maisemakohdan. Rakennushistoriallista rakennusperintöä ovat vanhaa hirsirakentamista ja perinteisiä maatilojen varistorakennuksia edustavat Haaviston pihapiirin iäkkäät hirsiaitit. Taajaman pohjoisosan länsirannalle kaavoitetut omakotialokorttelit tehdasmallistotaloineen ovat rakentuneet viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana ja ovat siten taajaman nuorinta asuinalueita. Iso Kuhajärven länsirannan korttelit mukailevat maastoa ja ovat siksi kooltaan ja muodoltaan keskenään erilaisia. Alerakenne eroaa taajaman vanhojen kaava-alueiden katujen kamparakenteesta tai rengaskatukortteleista. Alueen ominaispiirteiden muodostaa maaston korkeuseroista johtuvat vaihtelevat näkymät. Alue on nuorta, ja osin vasta rakentumassa, eikä alueella arvioida merkittävyyttä. Vanhinta asutusta edustavilla Haaviston aittarakennuksilla ei ole erityistä maisemallista asemaa, vaan ne ennen kaikkea täydentävät yksityistä pihapiiriä ja kertovat asuinpaikan pitkäikäisyydestä.

Kuva. Taajaman pohjoisosat (Selvitystyö Ahola 2024).

Suojelutilanne: Ei suojelumääräyksiä asemakaavassa.

Suosituksset: -

ARVIOINTIKARTTA (Selvitystyö Ahola, 2024)

Arviointikartassa käytettyjen merkintöjen selitykset sekä merkintöihin liittyvät kaavasunnittelua varten tehdyt [suositukset](#) osayleiskaavan suojelutavoitteista.

Suojelu

Kohde tai osa-alue omaa erityisiä rakennushistoriallisia tai ympäristöllisiä arvoja. Se on merkittävä tehdaskylän historiasta kertovana kohteena sekä rakennushistoriallisesti monipuolisen taajamakuvaan säilymisessä.

Osayleiskaavassa esitetään rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilyttämiseen ohjaavat suojelumääräykset kohdemerkinnöin. Valtakunnallisesti merkittävä alue (RKY 2009) osoitetaan kaavassa alueena miljöö- ja rakennus-suojelun tavoitteita tarkentavin suojelu-, suunnittelu- ja rakentamismääräyksiin.

Ohjausta rakennetussa kulttuuriympäristössä yhtenäisyyden tai toteutuneen rakennustavan tai kulttuurimaisemassa eheyden huomioon ottamiseen

Rakennetussa ympäristössä on kulttuurihistoriallisia arvoja, kuten aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavia tyypillisiä piirteitä, ja alue heijastelee Vihtavuoren taajaman kehitysvaiheita ja eri aikojen suunnitteluperiaatteita.

Kulttuurimaisema perustuu jatkuvuuteen ja se on hyvin saavutettavissa (lähestymismaisema).

Suunnittelussa lähtökohdaksi otetaan alueen pääkäyttötarkoituksen ja ympäristöllisen luonteen jatkuvuus. Uudisrakentaminen tai tiivistäminen noudattelee alueella vallitsevaa tilarakennetta, rakennustapaa tai mittakaavaa.

Inventoidun kohteen seuranta

Kohde on inventoitu modernin arkkitehtuurin ominaispiirteiden ja taajamakuullisen vaikuttavuuden tai muun paikallisen kulttuurihistoriallisen merkityksen vuoksi.

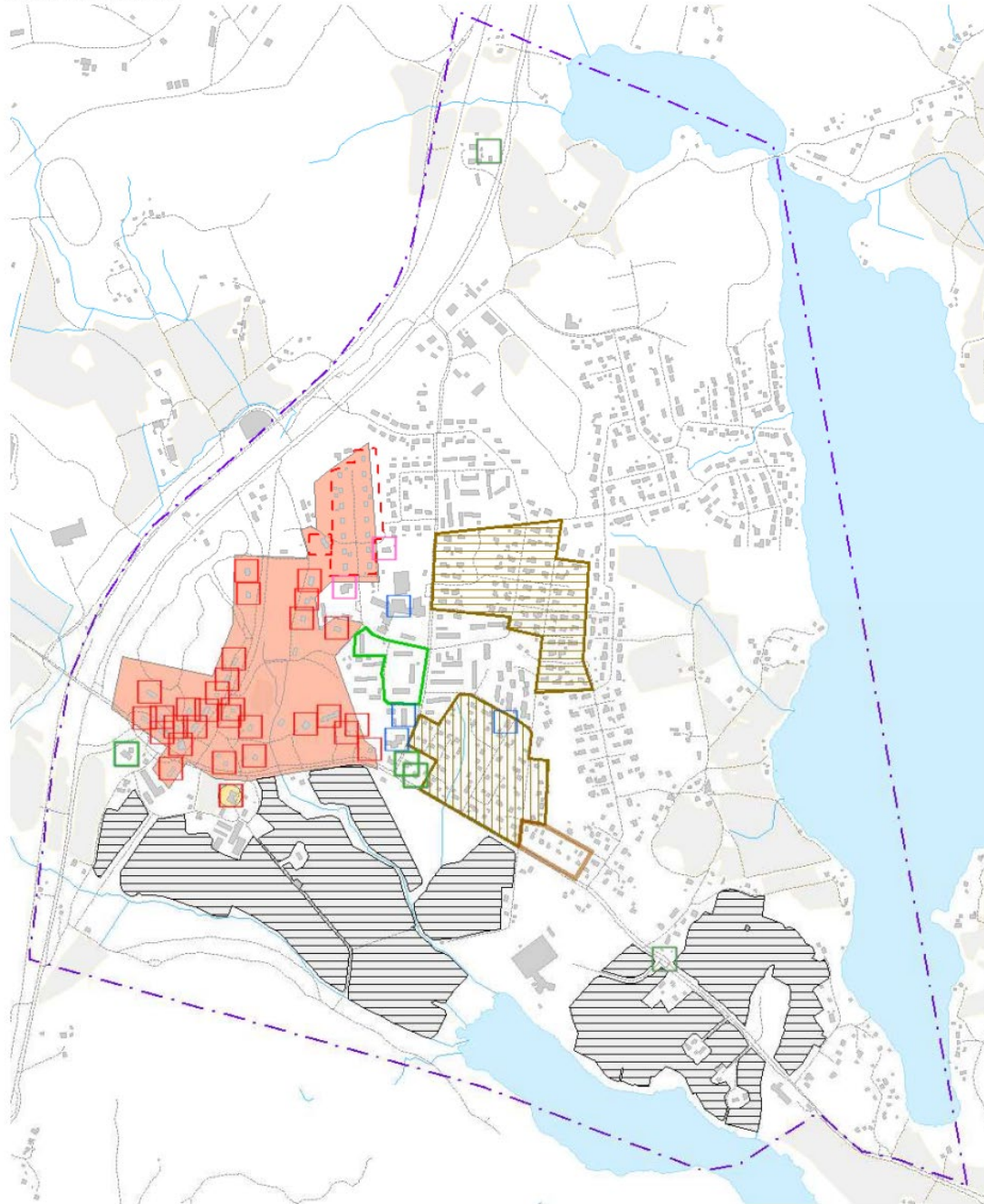
Ennen lupaharkintaa pyydetään lausunto alueellisesta vastuumuseosta.

Muu inventoitu kohde tai alue

Kohteeseen ei liity merkittäviä kulttuuriympäristöarvoja. Perus- tai teemainventointi on lisännyt tietämystä Laukaan rakennusperinnöstä. Ei suosituksia kaavaan.

ARVIOINTIKARTTA

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

 Sotatarviketeollisuuden alueet, Vihtavuori (RKY)

ja maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde

 Ahlbackan päärakennus

 Suojeltava rakennus

 Suojeltava rakennetun ympäristön yhtenäinen ilme

Muulla taajama-alueella säilytettäviä kulttuuriympäristöarvoja

 Pientaloalueen noppamaisiin tyypitaloihin perustuva yhtenäinen ilme ja maisemakuva

 Pientaloalueen asuintalojen matalaan rakennustapaan ja julkisivumateriaaleihin perustuva yhtenäinen ilme

 Pientaloalueen ajallinen kerroksellisuus ja vanhimman aikavaiheen talojen mittakaava ja toteutunut rakennustapa

 Kulttuurimaisema ja pitkä näkymäalue Vihtavuorentien eteläpuolella

 Erityisiä rakennustaiteellisia ja/tai kulttuurihistoriallisia arvoja omaava rakennus

 Taajamakuvaallista vaikuttavuutta tai paikallista kulttuurihistoriallista merkittävyyttä omaava rakennus

 Muu inventoitu kohde tai alue

Kuva. Arviointikartta (Selvitystyö Ahola 2024).

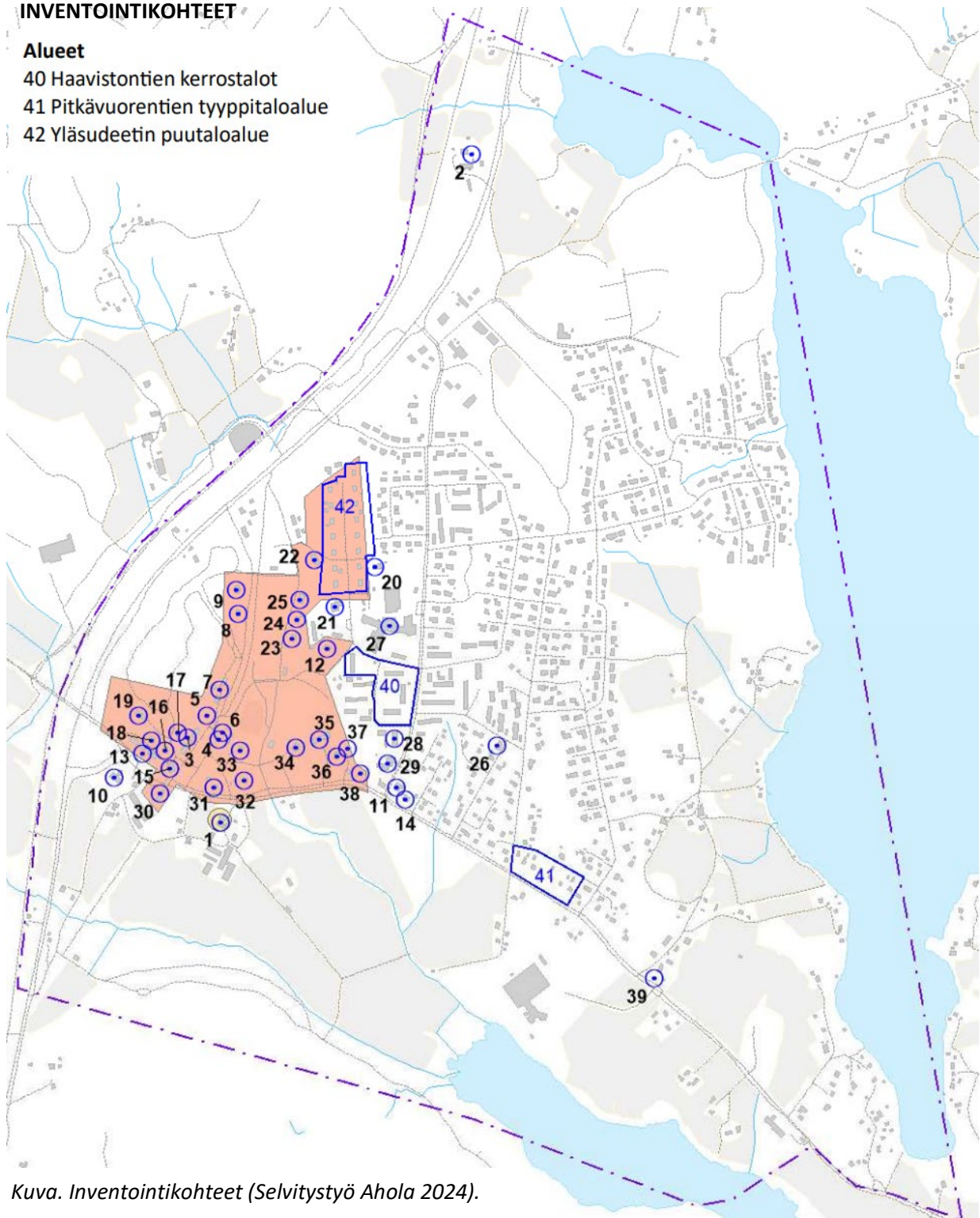
INVENTOINTIKOhteet

Alueet

40 Haaviston tien kerrostalot

41 Pitkävuorentien tyyppitaloalue

42 Yläsudeetin puutaloalue

Kuva. Inventointikohteet (Selvitystyö Ahola 2024).

1 Ahlbacka	11 K-market Vihtori	21 Päiväkoti Onnentupa	31 Vihtavuorentie 1
2 Haaviston aitat	12 Koulutie 7	22 Saunanmäki 2	32 Vihtavuorentie 3
3 Hermannintie 1 (2 taloa)	13 Mäkitie 2 (2 taloa)	23 Sudetintie 2	33 Vihtavuorentie 5
4 Hermannintie 2	14 Nitraajantie 1	24 Sudetintie 4	34 Vihtavuorentie 9
5 Hermannintie 3	15 Parakkimäentie 1	25 Sudetintie 6	35 Vihtavuorentie 11
6 Hermannintie 4	16 Parakkimäentie 3	26 Vihtavuoren Baptistiseurakunta	36 Vihtavuorentie 13
7 Hermannintie 5	17 Parakkimäentie 4	27 Vihtavuoren koulukeskus	37 Vihtavuorentie 15
8 Hermannintie 7	18 Parakkimäentie 5	28 Vihtavuoren liikekeskus	38 Vihtavuorentie 17
9 Hermannintie 9	19 Parakkimäentie 6	29 Vihtavuoren toimintakeskus	39 Vihtavuorentie 171
10 Huoltoasema St1	20 Pinninkuja 4	30 Vihtavuoren vanha paloasema	(Kuhalan aitat)

Suojelupäätökset:

Vihtavuoren taajamassa ei ole kohteita, joiden suojelusta olisi tehty päätös rakennusperintölain (498/2010), kirkkolain (652/2023) tai lain ortodoksisesta kirkosta (985/2006) nojalla.

Muinisjäännökset

Suunnittelun lähtöaineistoksi alueelta laadittiin arkeologinen inventointi syksyllä 2023. Työn teki Mikroliitti Oy:stä arkeologi Juuso Koskinen. Inventoinnissa selvitysalueelta ei löydetty muinajäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

Alueelta ei tunneta ennestään kiinteitä muinajäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia jäännöksiä. Mikroliitti Oy:n Järvi-Suomi-tietokannassa on maininta Ahlbackan talon mailta 1800-luvulla löytyneistä kahdesta kourutaltasta, mutta löytökohtaa ei ole tiedossa. Löytöjä ei ole merkitty Museoviraston muinajäännösrekisteriin. (Mikroliitti Oy, 2023.)

Alueen muinajäännöstietoja on lisäksi selvitetty Keski-Suomen museon Collecte Kulttuuriympäristö -järjestelmästä sekä Museovirasto kulttuuriympäristön palveluikkuna -palvelusta (kyppi.fi). Lähin muinajäännösrekisterin muinajäännöskohde (Iso Kuhajärvi, 100000356) sijoittuu taajaman ulkopuolelle Iso Kuhajärven itärannalle (Keski-Suomen museo, Collecte Kulttuuriympäristö -järjestelmä, katsottu 3.12.2025; Museovirasto, kartta.museoverkko.fi, katsottu 3.12.2025).

Lisäksi Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkuna -palvelussa on merkintä suunnittelualueen eteläosassa sijaitsevasta havaintokohteesta (tervahauta, Kettula), joka on tunnistettu ja rajattu Maanmittauslaitoksen laser 5p -aineistosta tehtyjen arkeologisten havaintojen perusteella (Museovirasto, kartta.museoverkko.fi, katsottu 3.12.2025).

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia alueita (VARK) (Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna, katsottu 8.12.2025).

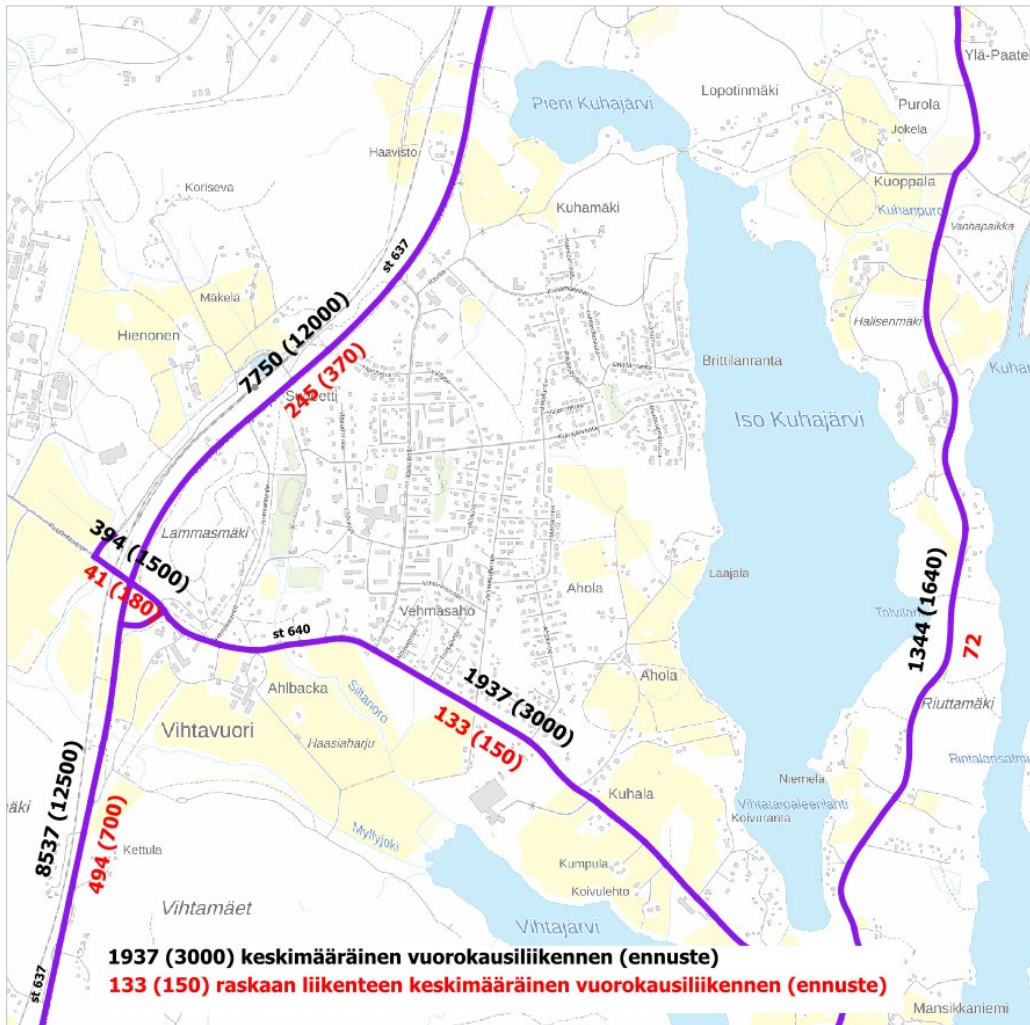
3.2.4 Liikenne ja tiestö

Vihtavuoren taajaman liikenne tukeutuu seututeihin 637 (Jyväskyläntie) ja 640 (Vihtavuorentie). Taajamaan saavutaan seututieltä 637 liittymien kautta. Pohjoisen suunnasta sisäänajoväylänä toimii Haavistontien liittymä ja etelästä seututien 640 liittymä. Seututiehen 640 liittyy taajaman alueen useampi kokooja- ja tonttikatu.

Taajaman sisällä on kaksi selkeää kokoojakatua, Haavistontie ja Kuhajärventie, joiden ympärille on muodostunut pienempien kokooja- ja tonttikatujen verkosto.

Kuva. Opaskarttaote. Pääkokoojakadut Haavistontie ja Kuhajärventie on osoitettu kuvaan sinisellä.

Kuva. Nykyiset ja ennustetilanteen liikennemäärät taajamaa reunustavilla seututeillä.

Vihtavuorentien (st 640) ja Jyväskylätien (st 637) risteyksessä sijaitsee nykyisellään yksiramppinen eritasoliittymä. Rampin tasoliittymä kuormittuu herkästi, minkä vuoksi on suunniteltu eritasoliittymän täydentämistä kahdella suoralla rampilla niin, että vältytään vasempaan kääntyviltä virroilta. Samaa risteystä käyttävät myös Vihtavuoren tehtaiden työmatkaliikenne ja kuljetukset. Liittymän parantaminen parantaa myös ruutitehtaan vaarallisten kuljetusten toimivuutta.

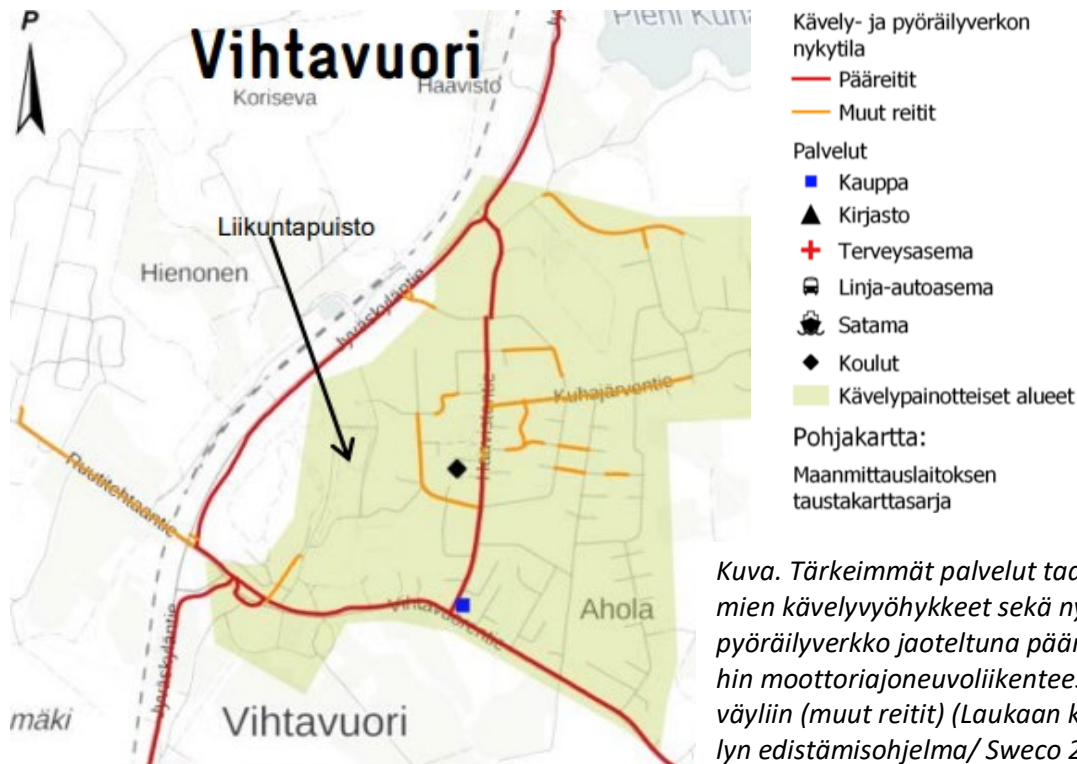
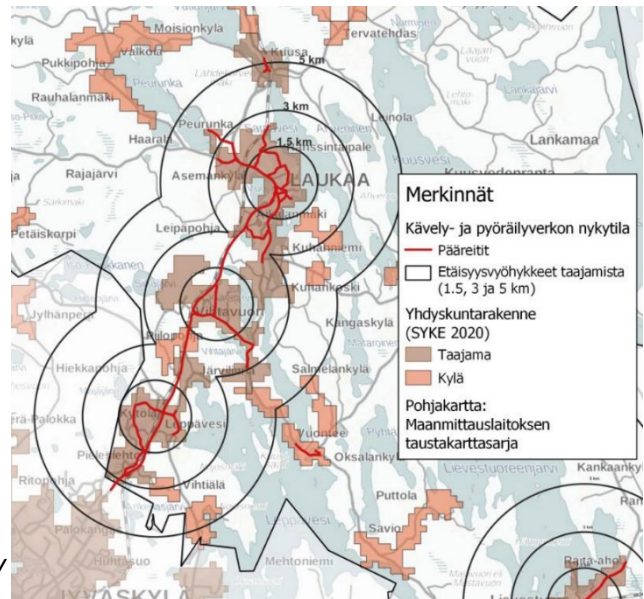
Keski-Suomen ELY-keskus on tehnyt keväällä 2018 päätöksen käynnistää tiesuunnitelman laatiminen seututien 637 parantamisesta Laukaan Vihtavuoren taajaman kohdalla, ja tiesuunnitelman laatiminen käynnistyi syksyllä 2018. Tiesuunnitelmahankkeen tavoitteena on tiejakson liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantaminen sekä liittymien toimivuuden parantaminen. Suunnitelma sisältää muun muassa Piilopohjantien ja Haavistontien liittymien sekä Vihtavuoren eritasoliittymän parantamisen sekä tiejakson yksityisteiden ja niiden liittymien järjestelyjä. Suunnitelmassa on esitetty Vihtavuoren eritasoliittymään kahta uutta ramppia ja nykyisten ramppien parantamista sekä maantien siirtoa noin 900 metrin matkalla. Suunnitelmassa on esitetty Haavistontien liittymän siirtämistä ja parantamista sekä tiejakson yksityisteiden liittymäjärjestelyitä ja korvaavia yksityisteitä. Lisäksi Vihtavuoren eritasoliittymän ja Haavistontien liittymän alueille sijoittuva valaistus on esitetty uusittavaksi.

Kävely ja pyöräily

Jyväskylästä kulkee jalankulku- ja pyöräväylä Leppäveden ja Vihtavuoren kautta Laukaan kirkonkylälle ja Peurunkaan saakka. Tämä on seudullisesti kunnan merkittävin yhteys. Yhteys on myös osa maakuntakaavassa kehitettäväksi osoitettua EuroVelo 11 East Europe Route -pyöräilyreittiä.

Vihtavuoren yhtenäiset kävely- ja pyöräilyyhteydet koostuvat Haaviston tien ja Kuhajärventien yhdistetystä väylistä. Kävely- ja pyöräilymatkat toimivat usein osana matkaketjua.

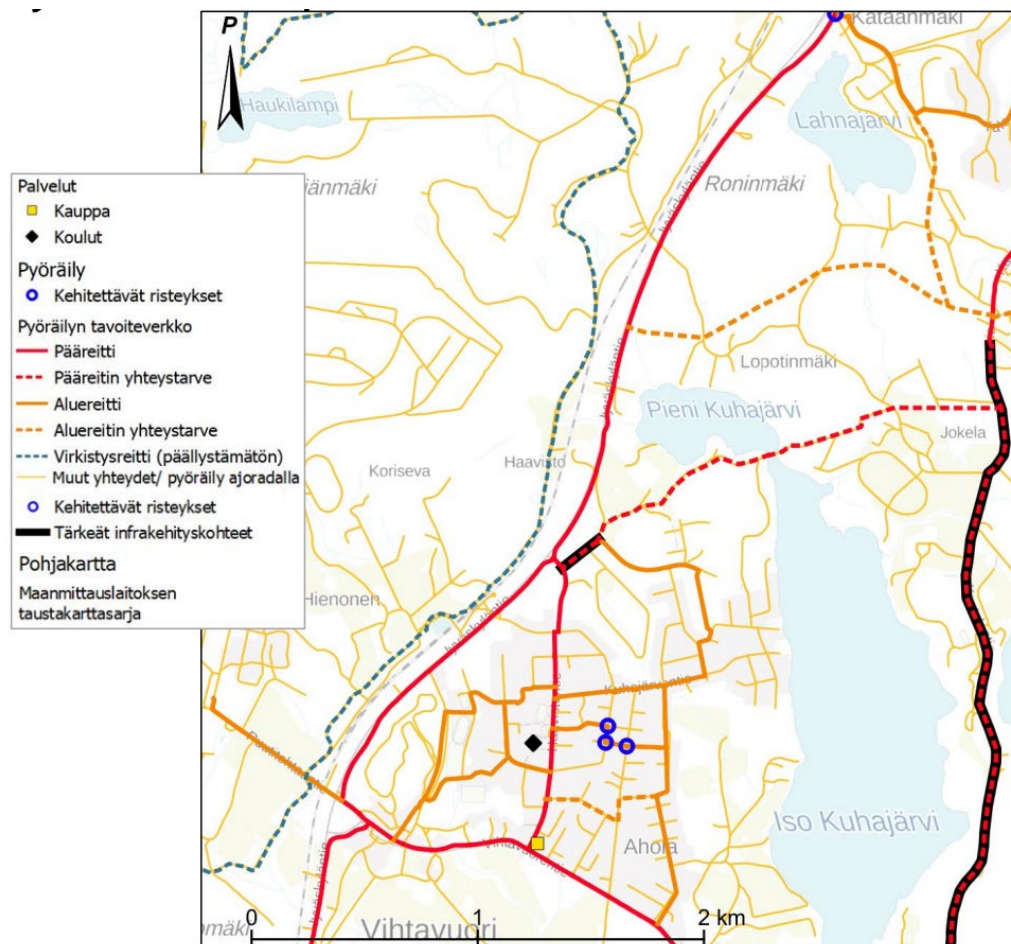
Kuva. Nykyinen kävelyn ja pyöräilyn pääverkko (Laukaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma/ Sweco 2023).

Kuva. Tärkeimmät palvelut taajamissa, taajamien kävelyvyöhykkeet sekä nykyinen kävely- ja pyöräilyverkko jaoteltuna pääreitteihin ja muihin moottoriajoneuvoliikenteestä erotettuihin väyliin (muut reitit) (Laukaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma/ Sweco 2023).

Kuntaan on laadittu kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (Sweco 2023). Ohjelmassa suunnittelualueen kävelyn ja pyöräilyn pääreitistöön on esitetty seuraavia linjauksia, tavoitteita ja toimenpiteitä:

- Vihtavuoressa pyöräilyn pääverkko tarkoittaa Jyväskylätien, Vihtavuorentien ja Haaviston tien pyöräväyliä. Pääpyöräreitit yhdistävät Vihtavuoren keskeisimmän pyöräilyyhteyden seudulliseen pyöräilyverkkoon ja muihin lähitaajamiin.
- Toteutettavana yhteystarpeena on Ravitien alkua. Nykyisellään osuus olisi luokitukseltaan aluereitin yhteystarve, mutta se on nostettu pääreititasoiseksi yhteystarpeeksi Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan (osa-alue III) ja Kuhankosken asemakaavan maankäyttösuunnitelmien perusteella. Reitti toimii koululaisten pyöräilyyhteytenä Vihtavuoren kouluihin.
- Keskeiset koululaisten reitit sekä yhteydet urheilukentille on luokiteltu aluereiteiksi.

Kuva. Vihtavuoren taajaman kävelyn ja pyöräilyn tavoiteverkko ja toimenpiteet (Laukaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma/ Sweco 2023).

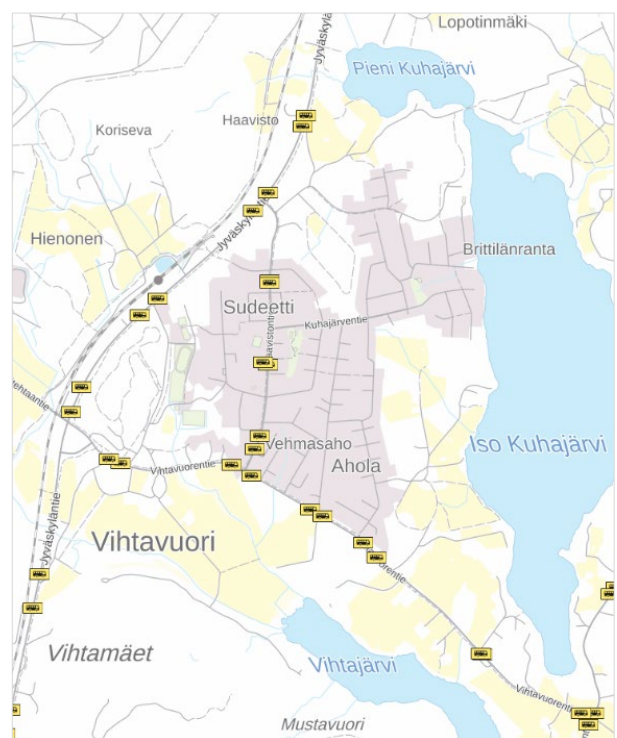
Joukkoliikenne

Laukaan kunta kuuluu Jyväskylän seudun joukkoliikenteen palvelualueeseen. Suunnittelualueella palvelee linja 41, joka liikennöi Jyväskylän ja Laukaan kirkonkylän väliä keskimäärin kerran tunnissa. Seututiellä 637 liikennöi myös muita linja-autovoroja, jotka kiertävät Vihtavuoren keskustan kautta.

Lähin henkilöliikenteen rautatieasema on Jyväskylässä, johon pääsee paikallisliikenteen linja-autoilla.

Lähin lentoasema on noin 20 kilometrin etäisyydellä Tikkakoskella.

Kuva. Joukkoliikenteen pysäkit suunnittelualueella (Väylävirasto 2025).

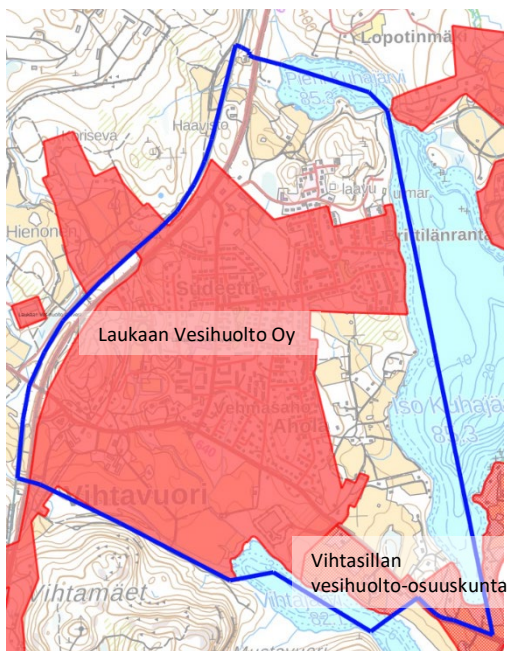

3.2.5 Yhdyskuntatekninen huolto

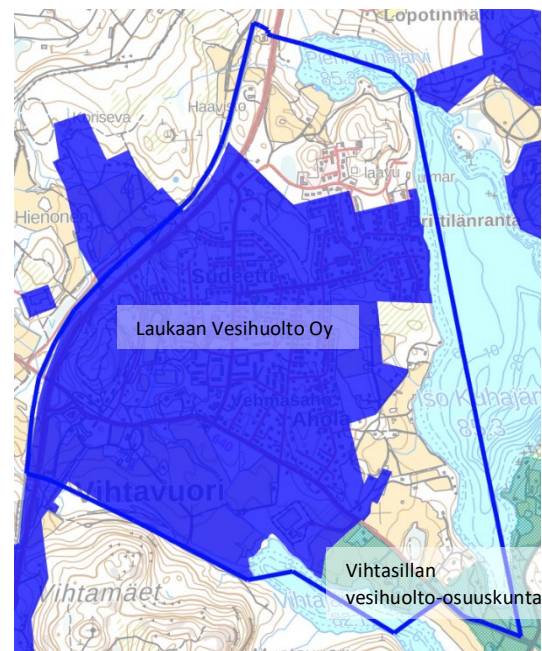
Suunnittelualue on suurelta osin Laukaan kunnan tytäryhtiön, Laukaan Vesihuolto Oy:n toiminta-alueita. Toiminta-alueet sijoittuvat tiiviimmän taajaman alueelle sekä eteläosaan suunnittelualueita. Jätevedet johdetaan Jyväskylän Nenäinniemeen Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamoon.

Suunnittelualueen kaakkoisosassa vesihuollosta vastaa Vihtasillan vesihuolto-osuuskunta.

Läntinen osa suunnittelualueesta ei kuulu vesihuollon toiminta-alueisiin. Pohjoisosassa toiminta-alueen rajausta ei ole päivitetty vastaamaan toteutettua tilannetta. Laukaan Vesihuolto Oy:n linjastot kattavat koko asemakaavoitetun alueen.

Kuva. Jätevesihuollon toiminta-alueet.

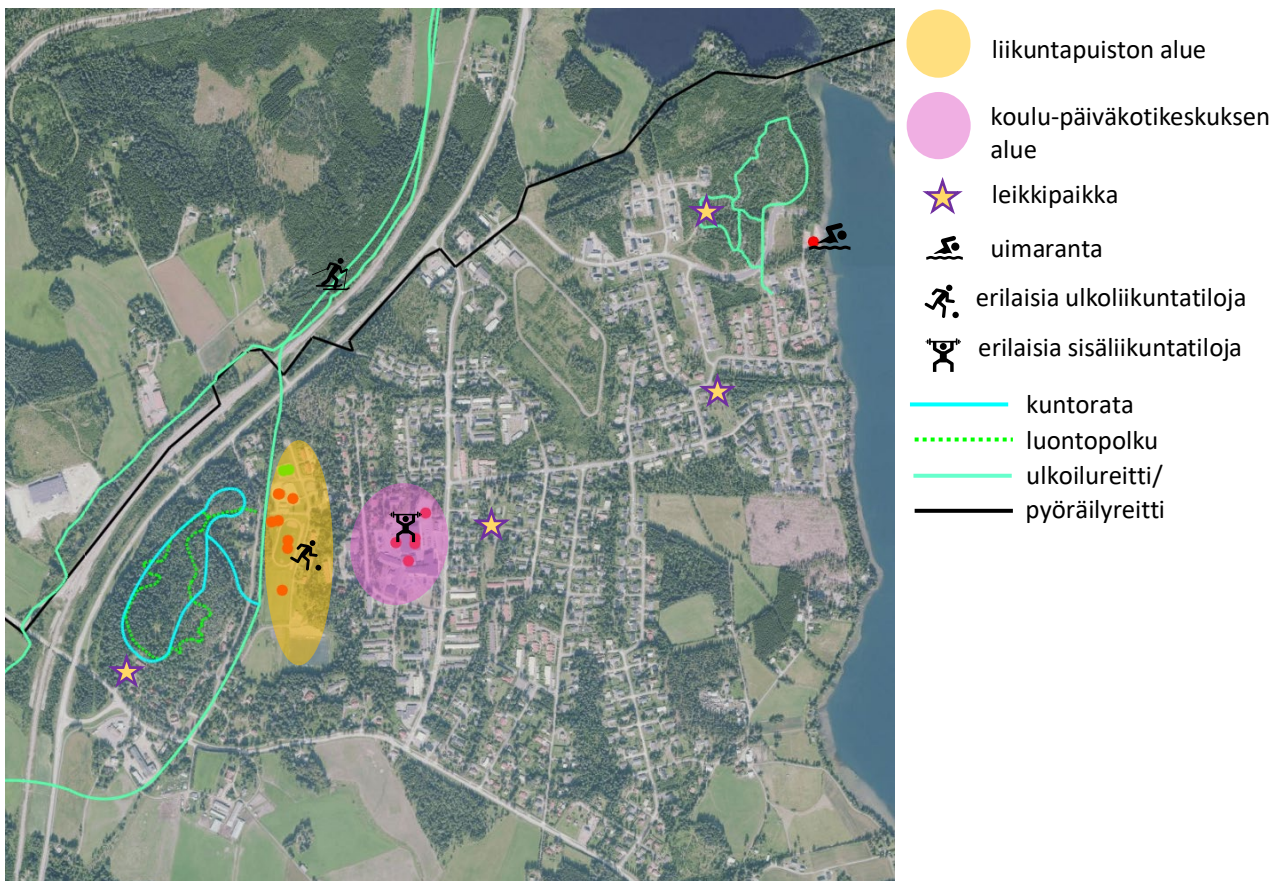

Kuva. Talousvesihuollon toiminta-alueet.

Taajaman sähköverkon omistaa Elenia Oyj. Verkkoyhteyksiä ovat toteuttaneet Lounea ja Valokuitu-
nen. Taajaman alueella on kaksi teleoperaattorin mastoa.

3.2.6 Virkistys

Vihtavuoren taajamassa on runsaasti vapaa-ajan liikuntaan sopivia harrastetiloja ja -paikkoja. Koulu-keskuksen yhteydessä on Vihtavuoren liikuntahalli, joka tarjoaa sisäliikuntatiloja (mm. palloilu, kuntosali). Kesä- ja talviliikuntapaikkoja on mm. Vihtavuoren liikuntapuistossa, josta on yhteys Lammasmäen ulkoilureitistöön. Seudullinen Metsoreitti kulkee suunnittelualueen länsirajalla, rautatiealueen vieressä. Koulualueella on leikkipaikka, ja sen lisäksi eri osiin taajamaa sijoittuu neljä kunnan leikkipaikkaa. Taajaman koillisosassa Brittilänrannassa sijaitsee uimaranta.

Kuva. Vihtavuoren taajaman liikuntapaikat. Kuvaan on korostettu Vihtavuoren liikuntapuiston ja koulu-päiväkotikeskuksen liikuntapaikkakeskittymien alueet.

Kuvat. Vihtavuoren liikuntapuistoa.

3.2.7 Palvelut, elinkeinot ja työpaikat

Vihtavuoren taajamaan sijoittuu kunnalliset peruspalvelut. Koulukorttelin alueella on ala- ja yläkoulu, päiväkoti ja kirjasto. Lisäksi varhaiskasvatuksen palveluita tarjoaa yksityinen toimija. Terveysasema-palvelut ovat Laukaan kirkonkylällä noin 6 km päässä. Kaupallisista palveluista taajamassa on lähikauppa, kaksi ravintolaa ja huoltoasema.

Nammo Lapua Oy, Nammo Vihtavuori Oy, Oy Forcit Ab ja Adven Oy ovat Vihtavuoren alueen suurimpia teollisuusyrityksiä. Muita merkittäviä teollisuusyrityksiä ovat koneistuspalveluja tarjoava Metallisorvaamo Kleimola Oy, hevosiin erikoistunut Laukaan Eläinklinikka Oy, liikkeenjohdon konsultointipalveluja tarjoava MABCO, puurakentamisen tuotteisiin erikoistunut Puuykköset Oy sekä

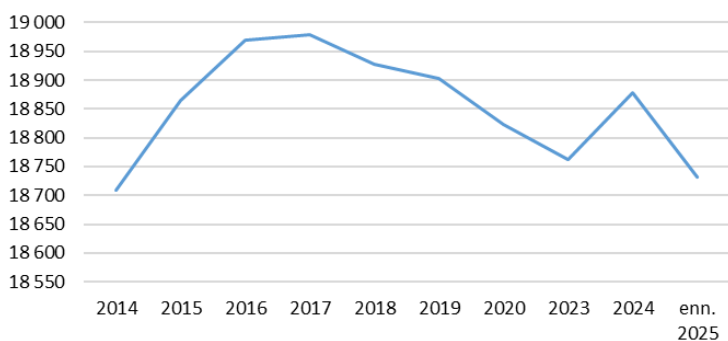
omakotirakentamisen ja remontoinnin palveluja tarjoava Rakennuspalvelu Henura Oy. Alueella toimii myös mm. maarakennus- ja logistiikkayrittäjiä, puusepäneliikkeitä, LVI-yrittäjiä, liikkeenjohdon konsultointipalveluita, ohjelmistotuotannon palveluja, koruseppiä, kauneudenhoito- ja hyvinvointipalveluja, kotipalvelu sekä ravintoloita (Laukaan yrityspalvelut 2023).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli heinäkuussa 2025 Keski-Suomessa 14,8 % vuonna. Laukaan työttömyysprosentti 12 % on maakunnan keskitasoa. Työttömyysprosentti on kuitenkin korkeampi kuin koko maan heinäkuun keskiarvo, joka oli 9,6 % (Kuntien avainluvut 2023, KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto).

3.2.8 Väestö

Laukaan kunnan väkiluku on 18 808 asukasta (tilanne 31.12.2025). Kunnan väestön kasvu on kääntynyt vuosina 2023–2024 lievästi positiiviseksi. Tämä johtuu mm. ukrainalaisten maahanmuutosta (kotiunta). Muutoin kunnan väkiluvun kasvu on pohjautunut seudun luonnolliseen väestökehitykseen, joka yleisen trendin mukaisesti on ollut laskeva.

Laukaan väestöstä noin 24% on lapsia ja nuoria, työikäistä väestöä on noin 51% ja ikääntynyttä väestöä noin 25%. Ennusteen mukaan ikääntyneiden asukkaiden määrä tulee kunnassa kasvamaan vuoteen 2040 mennessä noin 4%, kun taas lasten ja nuorten ikäluokkien osuus laskee noin 6%.

Kuva. Laukaan kunnan väkiluvun kehityksestä vuosina 2010-2024 ja ennuste vuodelle 2025. Toteutunut väkiluku 2025 oli hieman ennustetta suurempi.

Vihtavuoren taajaman väkiluku on noin 1920 asukasta (tilastoalue 1 02 004, Tilastokeskus 12/2024). Tilastoalueen ulkopuolella, Vihtataipaleen lahden alueella, on 52 asukasta. Siten koko suunnittelualueen väestömäärä on noin 1970 asukasta. Väestömäärä on Vihtavuorella kasvanut tasaisesti. Taajama on lapsiperheiden suosiossa.

	2011		2016		2021		2023		2024	Muutos
Vihtavuoren keskusta	1809	↗	1861	↗	1891	↗	1926	↗	1920	6,1 %

Kuva. Vihtavuoren taajaman väkiluvun kehitys vuosina 2011-2024 (tilastoalue 1 02 004, Tilastokeskus 2024).

3.2.9 Ympäristöhäiriöt ja -riskit

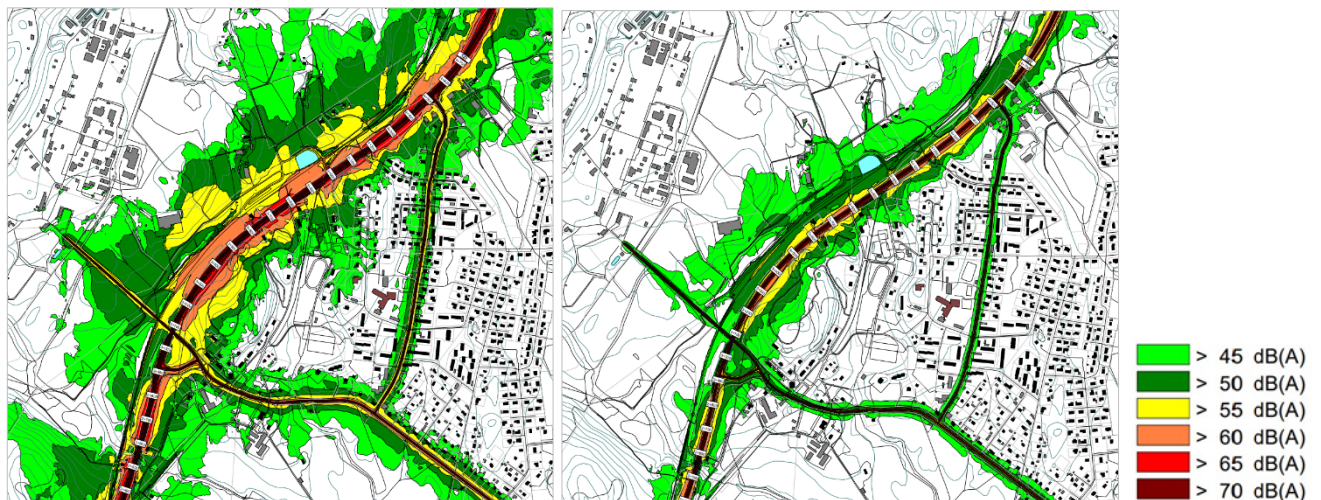
Melu

Suunnittelualueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt aiheutuvat seututien 637:n liikenteestä ja siitä aiheutuvasta melusta. Lisäksi tien välittömässä läheisyydessä kulkevaa rautatietä pitkin liikennöivät tavarajunat aiheuttavat melua suunnittelualueelle ja sen ympäristöön.

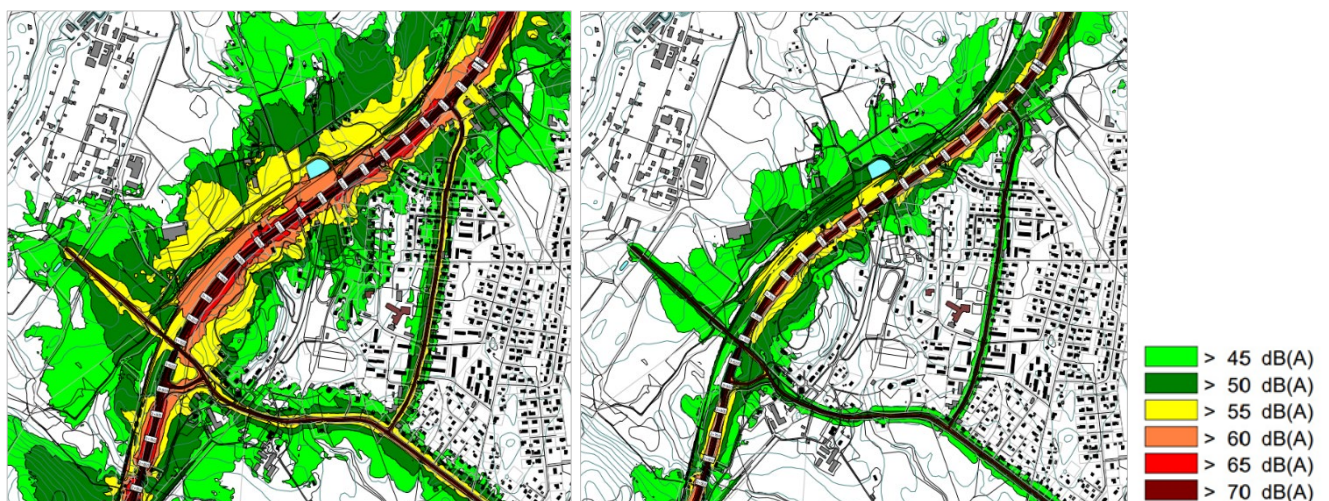
Vihtavuoren taajaman kohdalla on tehty tieliikennemeluselvitys vuonna 2021 tiesuunnitelmaohjelman yhteydessä. Meluselvityksessä tarkasteltiin suunnitellun tienparannushankkeen vaikutuksia

melutasoon Jyväskylätien (st 637) ympäristössä Vihtavuoren taajaman kohdalla. Melulaskennat tehtiin nykytilanteessa (v. 2021), vuoden 2040 liikenne-ennusteella nykyisellä tielinjauksella sekä uudella tielinjauksella ilman meluntorjuntaa sekä vuoden 2040 tilanteessa uudella tielinjauksella meluntorjunnan kanssa. Melutasojen tarkastelussa on sovellettu valtioneuvoston päätöksen 993/1992 §2 asuinalueiden melutasojen ohjearvoja, jotka ovat päiväaikaan 55 dB(A) ja yöaikaan 50 dB(A). Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo 45 dB. Liikenteen vuorokausijakaumasta johtuen liikennemelun yöajan keskiäänitaso on noin 7 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi. Näin ollen alueilla, joilla melutaso alittaa päiväajan ohjearvon, melutaso varmuudella alittaa myös yöajan ohjearvon.

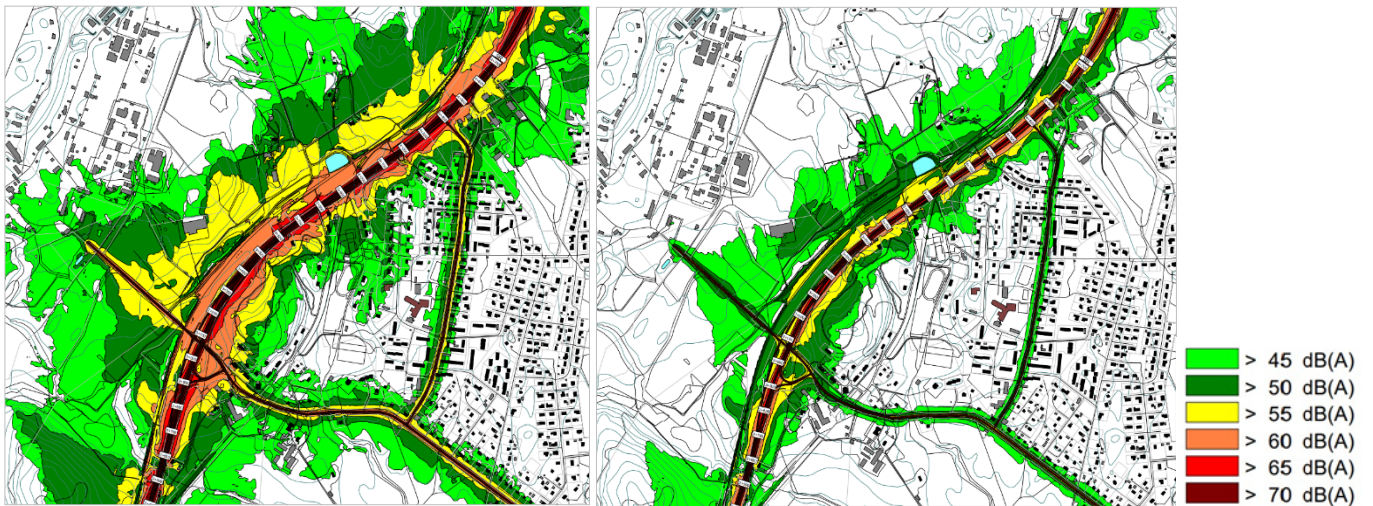
Meluselvityksessä ei ole huomioitu rautatien meluvaikutusta. Myöskään puuston melun leviämistä vaimentavaa vaikutusta ei ole huomioitu melulaskennassa yleisen käytännön mukaisesti. (Tieliikennemeluselvitys. Promethor/ Plaana, Oy 2021.) Rautatieliikenteestä voi aiheutua myös tärinää ympäristöön. Mahdollisesta tärinähaitasta ei ole tehty erillistä selvitystä.

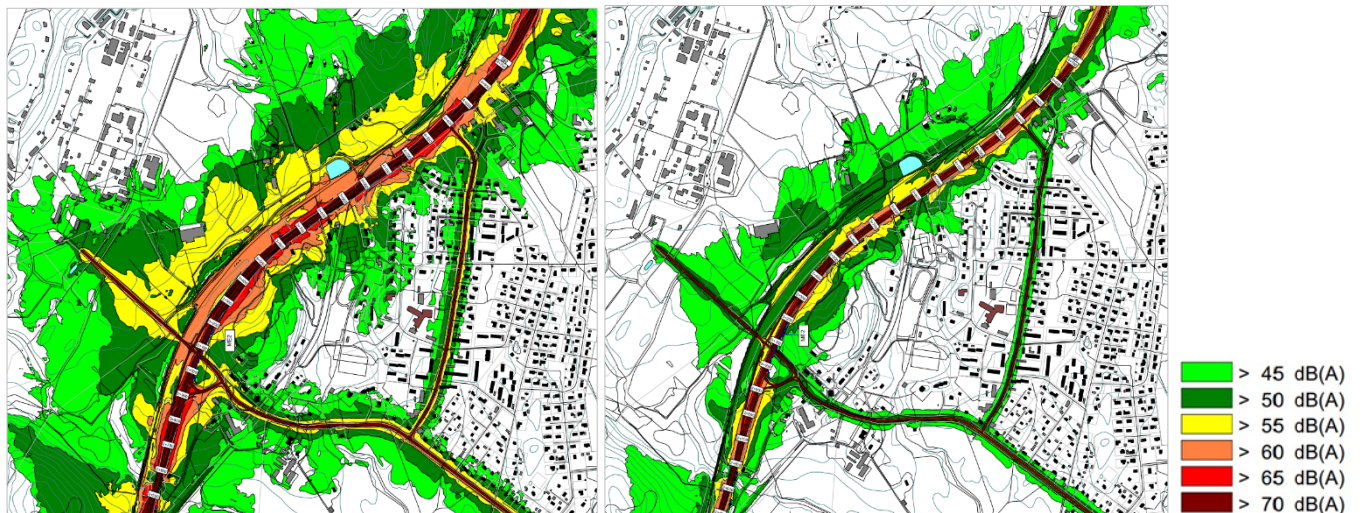
Kuva. Otteet nykytilannetta kuvaavista meluselvityskartoista (Promethor/Plaana Oy, 2021). Vasemmalla päiväaikaista (LAeq7-22) ja oikealla yöaikaista (LAeq22-7) keskiäänitasoa osoittava kuva.

Kuva. Otteet nykyisen tien ja v. 2040 ennusteliikenteen tilannetta kuvaavista meluselvityskartoista (Promethor/Plaana Oy, 2021). Vasemmalla päiväaikaista (LAeq7-22) ja oikealla yöaikaista (LAeq22-7) keskiäänitasoa osoittava kuva.

Kuva. Otteet uudella tielinjauksella ja v. 2040 ennusteliikenteellä tilannetta kuvaavista meluselvityskartoista (Promethor/Plaana Oy, 2021). Vasemmalla päiväaikaista (LAeq7-22) ja oikealla yöaikaista (LAeq22-7) keskiäänitasoa osoittava kuva.

Kuva. Otteet uudella tielinjauksella ja v. 2040 ennusteliikenteellä sekä meluntorjunnalla tilannetta kuvaavista meluselvityskartoista (Promethor/Plaana Oy, 2021). Vasemmalla päiväaikaista (LAeq7-22) ja oikealla yöaikaista (LAeq22-7) keskiäänitasoa osoittava kuva.

Noin 300 ha suuruinen Vihtavuoren tehdasalue sijoittuu suunnittelualueen itäpuolelle. Alueella on räjähdde- ja puolustusvälineiteollisuutta. Tehdasalueen merkittävimmät käytönaikaiset melulähteet ovat toiminnanharjoittajien räjähdysainetuotantoon kuuluvat koeräjäytykset sekä liikenne. Koeräjäytykset liittyvät tuotteen laadun varmistukseen ja siten niiden turvalliseen käyttöön. Koeräjäytysten ääni kantautuu myös tehdasalueen ulkopuolelle. Koeräjäytyksistä on tehty melumittauksia viimeksi vuonna 2017 Oy Forcit Ab:n teettämänä (Tmi Rauno Pääkkönen 2017). Mittausten mukaan ympäristöstä mitatut C-taajuuspainotetut äänialtistusastot (LCE) jäivät alle niille annettujen ohjearvojen. Mittausraportin päätelmässä on todettu, että etäisyyttä 1 km kauempana ei ylitetä ohjearvoja.

Mikäli koeräjäytyksissä käytetyt räjähdysainemäärät eivät suurene ja räjähdysaine pysyy samana, C-taajuuspainotettu äänialtistusastaso LCE pysyy nykyisellä tasolla. Myös vuoden 2017 mittauksista lasketut vuoden keskiäänitasot LRden jäivät selvästi alle ohjearvon 55 dB. Vuosikeskiäänitason (LRden) laskentatulokseen vaikuttaa koko vuoden räjäytysmelulle altistuminen (räjäytyspäivien lukumäärä). Vuoden 2017 mittaus tulosten raportoinnissa räjäytyspäivien lukumäärä oli 70.

Tehdasalueen toiminnasta aiheutuu myös jatkuvampaa käyttömelua, joka toiminnanharjoittajien arvon mukaan ei kuulu tehdasalueen ulkopuolelle.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee yksi maaperän tilan tietojärjestelmässä oleva PIMA- kohde; huoltoasema St1 (toiminnassa), Vihtavuorentie 2.

Lisäksi kunnan tiedossa on Kuhajärven rannalla oleva vanha autoromuttamo, joka on mahdollinen PIMA-kohde, mutta siitä ei ole merkintää rekisterissä.

Suojavyöhykkeet

Suunnittelualue sijaitsee Vihtataipaleen aluetta lukuun ottamatta Vihtavuoren tehdasalueen Seveso III -direktiivin mukaisella ympäristöriskejä aiheuttavan laitoksen konsultointivyöhykkeellä. Vuonna 1996 voimaan tullut Seveso II -direktiivi säätelee vaarallisia kemikaaleja käyttävien ja varastoitavien suuronnettomuusvaarallisten laitosten riskienhallintaa EU-maissa. Seveso-laitosten toimintaa valvoo turvatekniikan keskus Tukes.

Vihtavuoren tehtaat ja Tukes ovat laatineet vuonna 2018 yksityiskohtaisen selvityksen koskien Vihtavuoren tehtaiden toiminnasta aiheutuvia suoja-alueita. Selvityksessä on määritetty varoetäisyydet eri suojattaviin kohteisiin, huomioiden mm. alueella varastoitavat räjähteet sekä alueella valmistettavat, käytettävät ja varastoitavat kemikaalit (kemikaalipäästövaara). Suojattavat kohteet on jaettu Valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimusten (1101/2015, liite 1) mukaan. Suojeltavat kohteet on luokiteltu seuraavasti:

- A. sairaala, vankienhoitolaitos, hoitokoti, vanhainkoti, lastentarha tai muu vastaava laitos, jossa ovat ihmiset tarvitsevat ulkopuolista apua evakointitilanteessa
- B. koulu, vähintään 10 talouden asuintaajama, liikuntapaikka, kokoontumispaikka tai muu huoneisto, jossa ihmisiä tavallisesti oleskelee, julkinen rakennus tai ulkopuolisen toimijan vaarallisten kemikaalien laajamittainen tuotantolaitos
- C. yksittäinen asuttu rakennus, muu tehdas
- D. yleinen liikenneväylä, satama-alue, lentokentän kiitorata tai maakaasun siirtoputkiston painevähenhennysasema
- E. vähän liikennöity yleinen liikenneväylä

Suunnittelualueen länsiosa sijoittuu vyöhykkeelle A.

Suunnittelualue sijoittuu myös Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitetulle Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeelle sekä Jyväskylän lentoaseman lentoesterajoitusalueelle.

Maanperän radon

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen ionisoivasta säteilystä mukaan asunnon sisäilman radonpitoisuuden viitearvo on 300 becquereliä kuutiometrissä (Bq/m^3) ilmaa. Uuden rakennuksen suunnittelua ja toteutusta koskeva viitearvo on 200 Bq/m^3 . Keski-Suomi ei kuulu alueisiin, joissa on havaittu eniten sisäilman radonin viitearvojen ylityksiä. Säteilyturvakeskuksen mukaan Vihtavuoren 41330 postinumeroalueella on sisäilman radonpitoisuuksien mittausten keskiarvo 104 becquereliä kuutiometrissä. Mitattuja pientaloasuntoja on 64 kpl. Alueella on mitattu 200 Bq/m^3 :n ylityksiä 11 %:ssa mitatuista kohteista, 300 Bq/m^3 :n ylityksiä 6 %:ssa mitatuista kohteista ja 1000 Bq/m^3 :n ylityksiä 0 %:ssa mitatuista kohteista. Mediaaniarvo on 73 Bq/m^3 . (Lähde: Säteilyturvakeskus, stuk.fi, katsottu 3.12.2025.)

3.3 Luonnonympäristö ja maisema

Suunnittelualueelta on tehty yleiskaavatyön taustaksi seuraava luonto- ja maisemaselvitys:

- Vihtavuoren osayleiskaava, luonto- ja maisemaselvitys. Laukaan kunta. FCG Oy, Jari Kärkkäinen, 18.8.2023.

Lisäksi suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat muut luontoselvitykset:

- Liito-oravaselvitys ja luontotyyppikartoitus 2023, Vihtavuori Laukaa. Tuomo Pihlaja, Latvasilmu osk, 8.6.2023.
- Luonto- ja maisemaselvitykset 2014. Brittilänranta III (Vihtavuori), Näätämäki (Leppävesi) ja Hal- lamäen Mäkelä (Tiituspohja). Ari Jänntti, Laukaan kunta.
- Laukaan kunta, Keski-Laukaan yleiskaava, luontoselvitys. FCG Oy 8.11.2012.
- Haaviston asemakaavan luonto- ja maisemaselvitys, Vihtavuori Laukaa. Ari Jänntti, 6/2008.
- Mertaniemen asemakaavan luonto- ja maisemaselvitys, Vihtavuori Laukaa. Ari Jänntti, 6/2008.
- Selvitys Brittilänrannan (24:35) luonnonarvoista. Teppo Häyhä, 26.6.2002.

3.3.1 Luonnonympäristön yleiskuvaus

Laukaa sijaitsee eteläborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä, Järvi-Suomen kasvimaantieteellisellä alu- eella. Metsäkasvillisuus on etupäässä keskiravinteista lehtomaista ja tuoretta metsäkasvillisuutta ja erityyppistä kulttuurikasvillisuutta. Lehtokasvillisuutta on paikoin. Peltoja on laajasti ja ne keskittyvät selvitysalueen eteläosiin. Alueen metsät ovat pääosin uudistuskypsiä tai varttuneita männiköitä ja kuusikoita. (FCG Oy, 2023.)

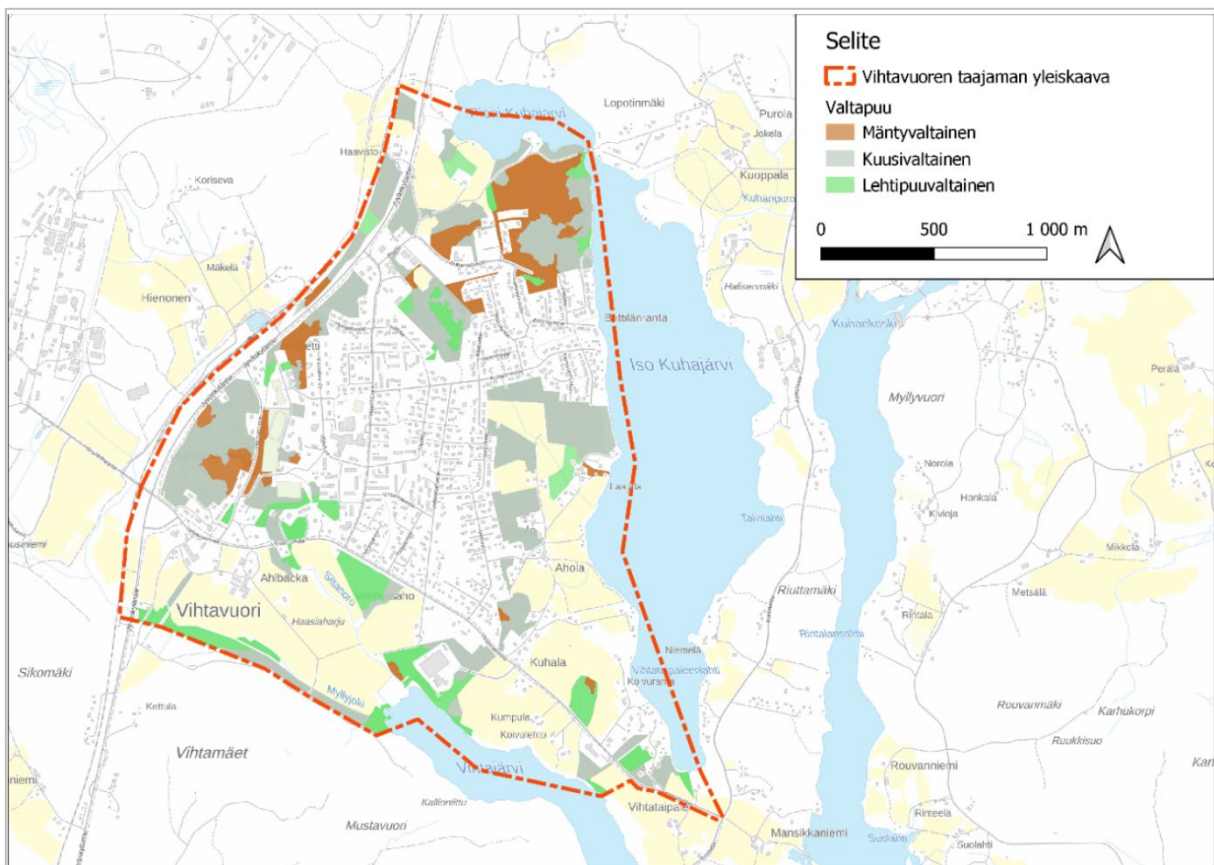
3.3.2 Kasvillisuus ja luontotyypit

Pääosa alueen metsäkasvillisuudesta on lehtomaista (OMT) ja tuoretta (MT) kangasta. Kuivaa kan- gasta on niukasti kuten myös lehtoja. Alueen lehdot keskittyvät Lammasmäen alueelle ja Brittilänran- nan pohjoispuolelle. Luonteeltaan lehdot ovat tuoreita keskiravinteisia lehtoja (OMaT) ja saniaisval- taisia kosteita keskiravinteisia lehtoja (AthOT), missä tunnusomaisia lajeja ovat soreahiirenporras, metsälvejuuri, käenkaali ja oravanmarja. Lisäksi alueella on suurruoholehtokasvillisuutta (OFiT). (FCG Oy, 2023.)

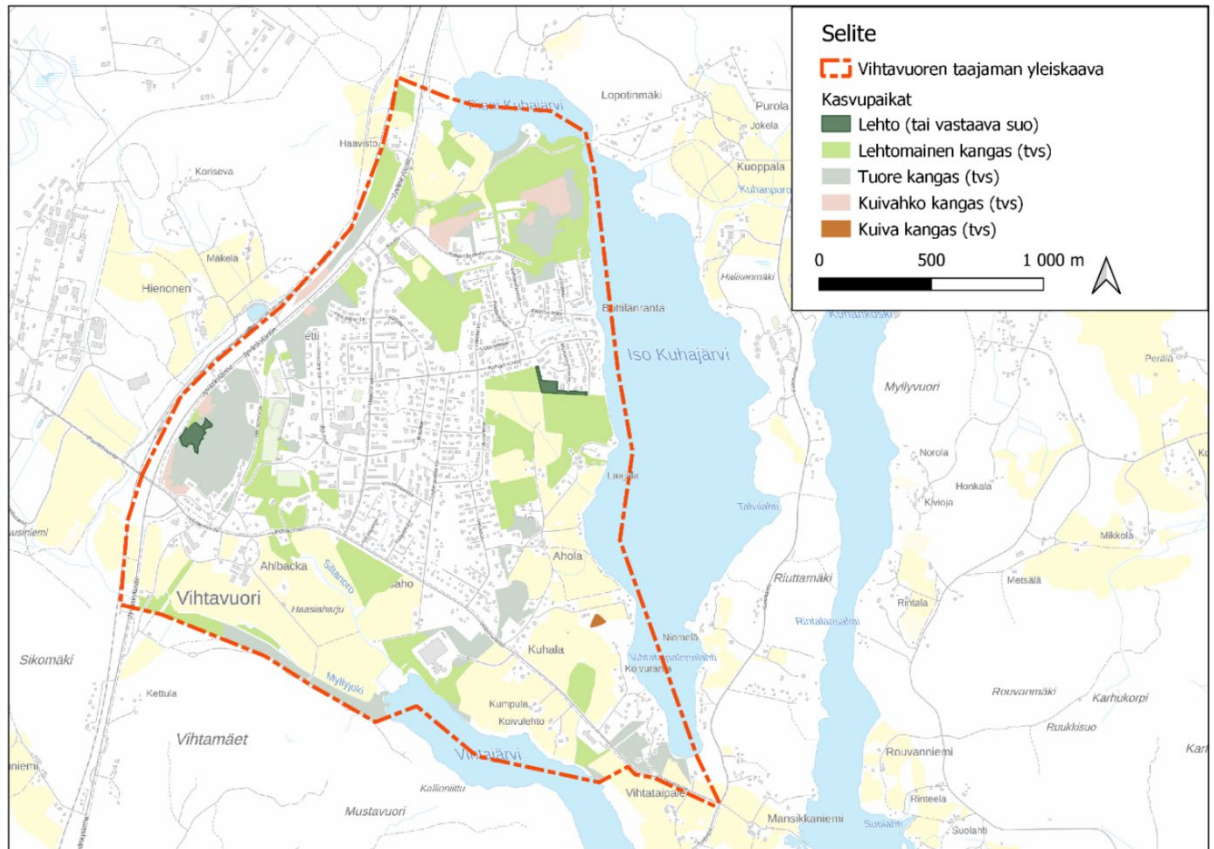
Suokasvillisuutta on niukasti. Sitä esiintyy Iso Kuhajärven rannalla ja Vihtajärven luhdissa. Soistuneilla rannoilla on kapeasti metsäluhtaa, pensa- ja avoluhtaa. Avoluhdat ovat sara- ja ruoholuhtia, missä valtalajeina ovat luhtaisuutta ilmentävät sarat sekä ruohot, kuten raate, kurjenmiekkä, järvikorte, kurjenjalka, vehka, rentukka, ranta- ja terttualpi. Pajuluhdan tunnusomainen laji on kiiltopaju ja met- säluhdat ovat lehtipuuvaltaisia. (FCG Oy, 2023.)

Selvitysalueella on myös muutama boreaalinen piensuo, joita luonnehtii minerotrofinen suokasvilli- suus. Alueella on yksi kausikostea suo ja pieni räme, missä kasvillisuus on isovarpurämettä ja korpirä- mettä. (FCG Oy, 2023.)

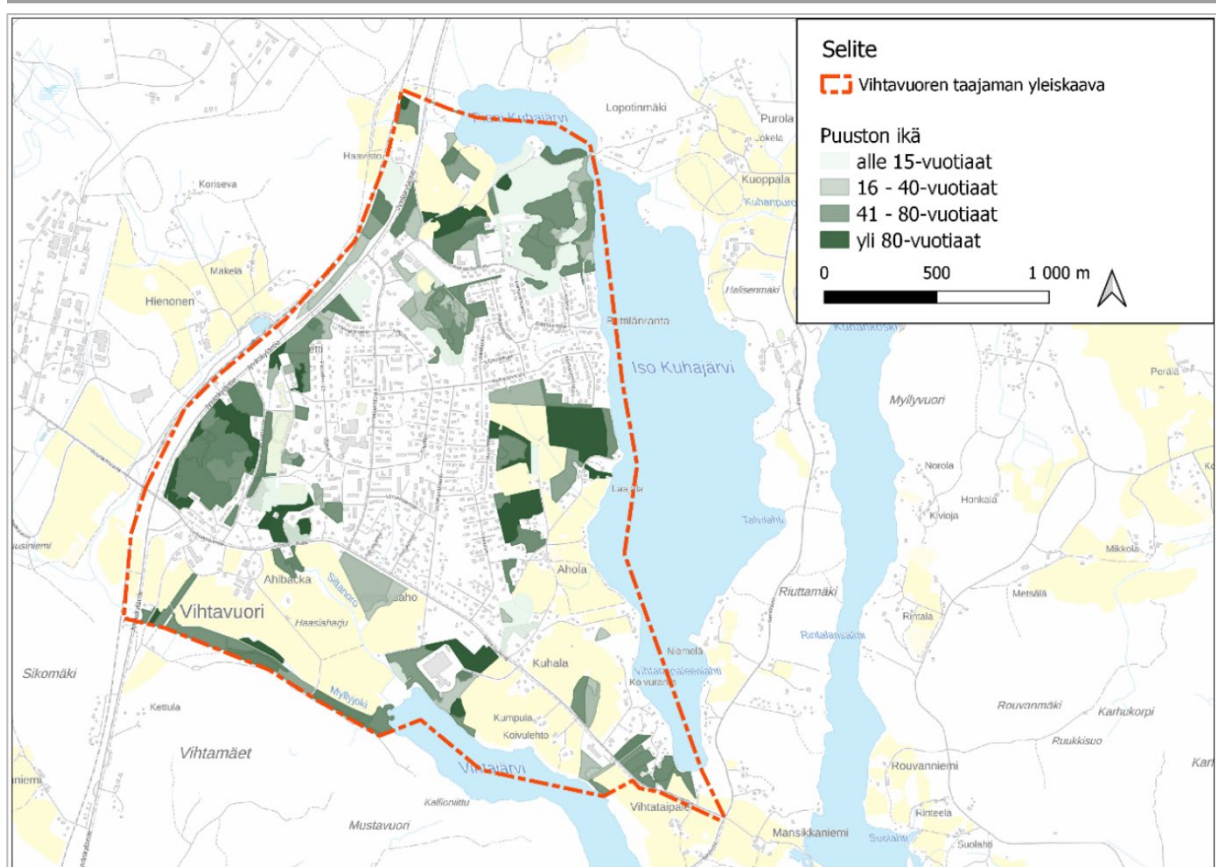
Selvitysalueilta todettiin useita uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppisiä. Alueen uhanalaisia luontotyyppisiä ovat boreaaliset piensuot, tuoreet keskiravinteiset lehdot (käenkaali-oravanmarjatyy- pin lehtoja) ja kosteat runsasravinteiset lehdot (tähän kuuluvat suurruoholehdot, jotka ovat käen- kaali-mesiangervotyyppin lehtoja (OFiT)). Uhanalaiset luontotyypit ovat kaikki vaarantuneita (VU) luon- totyyppisiä. Alueen silmälläpidettäviä luontotyyppisiä (NT) ovat kosteat keskiravinteiset lehdot, hii- renporras-käenkaali (AthOT) ja hiirenporras-isoalvejuurilehdot (AthAssT). (FCG Oy, 2023.)

Kuva. Valtappuusto (© Metsäkeskus 2023, taustakartta © MML 2023). (FCG Oy, 2023.)

Kuva. Kasvupaikat (© Metsäkeskus 2023, taustakartta © MML 2023). (FCG Oy, 2023.)

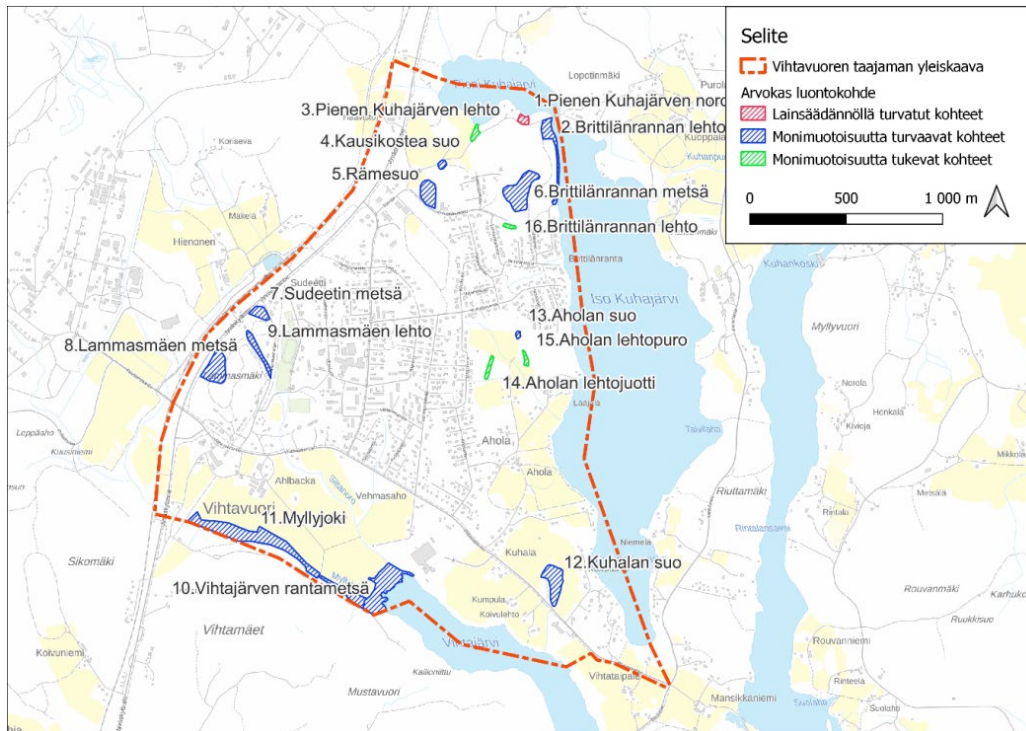
Kuva. Puuston ikä (© Metsäkeskus 2023, taustakartta © MML 2023). (FCG Oy, 2023.)

Vieraslajit

Osayleiskaavan luonto- ja maisemaselvityksessä ei ole tietoja alueen vieraslajitilanteesta. Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-palvelussa Vihtavuoren taajaman osayleiskaavan suunnittelualueelle sijoittuu useita merkintöjä vieraslajeista. Merkintöjen mukaan alueella on useampia havaintoja mm. komealupiinista, jättipalsamista ja jättiputkiryhmistä. Lisäksi alueella on harvempia tai yksittäisiä merkintöjä muista vieraslajeista, kuten idänkanukka ja espanjansirueta. (Suomen Lajitietokeskus, Laji.fi, katsottu 11.12.2025.)

3.3.3 Arvokkaat luontokohteet

Seuraavassa on esitetty suunnittelualueen arvokkaat luontokohteet. Kolmelle kohteelle sijoittuu lain- säädännöllä turvattu suojelukohde (Pienen Kuhajärven noro ja lehto (kohteet 1 ja 3), Brittilänrannan metsä, lähde (kohde 6) ja Myllyjoki, lähde ja noro (kohde 11). (FCG Oy, 2023.)

Kuva. Arvokkaat luontokohteet (taustakartta © MML 2023). (Kuva: FCG Oy, 2023.)

1. Pienen Kuhajärven lehto ja noro

Kohde on pohjavesivaikutteinen kausikosteaa noro, jonka lähiympäristössä kasvillisuus on lehtomaista kangasta, tuoretta lehtoa ja saniaisvaltaista (hiirenporras) kosteaa lehtoa. Puusto noron ympärillä on varttunutta ja kuusivaltaista. Pohjavesivaikutusta ilmentää noron lähellä kasvava suokelkko. Kohde on laajuudeltaan 0,2 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan lainsäädännöllä turvatut kohteet. Kohteelle sijoittuu uhanalainen tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU) -luontotyyppi. Kohteen muita luontotyyppiä ovat kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT) ja havumetsävyöhykkeen norot (DD, DD). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen välittömät lähiympäristöt* sekä VeL 11 § Eräiden luontotyyppien suojeleminen -kohde *luonnontilainen noro*.

2. Brittilänrannan lehto ja luhta

Lehdon osalta puusto on nuorta, varttuvaa sekä lehtipuuvaltaista, missä kuusi kasvaa alispuuna. Puusto koostuu muuten karmaalepystä, kaavasta, koivusta ja tuomesta. Rantapuusto on tervaleppävaltaista ja varttunutta. Lehto on lehtipuuvaltainen ja paikoin kasvaa kiiltopajuja. Aluskasvillisuutta leimaa hiirenporras, metsäalvejuuri, käenkaali, korpi-imarre, ojakellukka ja nurmilauha. Kohde on laajuudeltaan 1,8 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteelle sijoittuu uhanalainen tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) -luontotyyppi. Muita kohteen luontotyyppiä ovat kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT), avoluhat (LC, DD) ja pensasluhat (LC, LC). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaidut ja luhdot*.

3. Pienen Kuhajärven lehto

Kohde on pienialainen Pieneen Kuhajärveen rajautuva lehtipuuvaltainen suurruoholehto, jolla kasvaa muun muassa mesiangervo, käenkaali, hiirenporras, maitohorsma, ojakellukka, nokkonen sekä terva- ja harmaaleppä. Kohde on laajuudeltaan 0,2 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen luontotyyppi on kosteat

- keskiravinteiset lehdot (NT, NT). Kohteelle ei sijoitu uhanalaisia luontotyyppäjä. Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*.
4. Kausikostea suo
Kohde on pienialainen, vähälajinen ja ohutturpeinen kausikostea su, joka kuivuu kesällä. Valtalajina ovat haprarakkasammal, raate, järvikorte ja kurjenjalka. Kohde on laajuudeltaan 0,15 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteen luontotyyppi on uhanalainen boreaaliset piensuot -luontotyyppi (VU, EN). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *vähäpuus-toiset jouto- ja kitumaan suot*.
 5. Rämesuo
Kohde on ojittamaton isovarpuräme, jonka laidalla on hieman korpirämettä ja kangasrämettä. Suolta on otettu turvetta ilmeisesti pellolle. Kohteen pinta-ala on 0,9 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteelle sijoittuvat uhanalaiset luontotyypit korpirämeet (EN, EN) ja isovarpurämeet (NT, VU).
 6. Brittilänrannan metsä
Kohde on varttuvaa nuorta lehtivaltaista puustoa kasvava lehto, jonka rinteessä on luonnontilainen lähde. Ylispuuna on haapaa, muuten harmaaleppää, koivua, kuusta ja tuomea. Kasvillisuus on pääosin tuoretta lehtoa (OMaT), osin lehtomaista kangasta. Paikoin kasvaa mustakonnanmarjaa. Kohteella on alle 10 metriä korkea jyrkänne. Kohteen pinta-ala on 1,9 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkiin monimuotoisuutta turvaavat kohteet ja lainsäädännöllä turvatut kohteet (lähde). Kohteelle sijoittuvat uhanalaiset luontotyypit tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU) ja lähteiköt (VU, EN). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *lähteiden välittömät lähiympäristöt*. Lähde on osoitettu asemakaavaan (Kuhmäen asemakaava) luo-3-merkinnällä *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen pienvesikohde. Alueen maisemanhoidossa ei saa suorittaa sen luonnonarvoja heikentäviä toimenpiteitä*.
 7. Sudeetin metsä
Kohde on kosteikko ja kostea keskiravinteinen hiirenporrasvaltainen lehto, jonka aluskasvillisuutta leimaavat mm. mesiangervo, käenkaali, korpi-imarre, sudenmarja, ojakellukka ja kiiltopaju. Kohteen puusto on varttunutta kuusivaltaista. Kuusen lisäksi puustoon kuuluvat raita, koivu ja tuomi. Laitteella on tuoretta lehtoa. Kosteikolla on ryteikköistä kiiltopajukkoa. Kohteen pinta-ala on 0,5 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteelle sijoittuu uhanalainen luontotyyppi tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU). Muita luontotyyppäjä edustaa kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*.
 8. Lammasmäen lehto A
Kohde on kostea keskiravinteinen hiirenporrasvaltainen lehto. Harvapuustoinen puusto. Laitteella on tuoretta lehtoa. Lajeista mainittakoon käenkaali, luhtalemmikki, korpikastikka, punaherukka, metsäkurjenpolvi, metsäkorte, hiirenporras, käenkukka, terttuselja, isokastesammal, palmusammal ja kilpilehväsammal. Lajisto ilmentää lähteisyyttä. Kohteen pinta-ala on 1,4 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteelle sijoittuu uhanalainen luontotyyppi tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU). Muita luontotyyppäjä edustaa kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*.

9. Lammasmäen metsä

Kohteen puusto on kuusivaltaista ja yli 100-vuotista. Puustoa on harvennettu, joka ilmenee vanhoina kantoina. Kuusien joukossa on hieman harmaaleppää, raitaa, pihlajaa ja mäntyjä. Kasvillisuus on hiirenporrasvaltaista lehtoa, tuoretta keskiravinteista lehtoa ja lehtomaista kangasta. Mustakonnanmarjaa kasvaa paikoin. Kohteella on siirtolohkare. Kohteen pinta-ala on 0,5 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteelle sijoittuu uhanalainen luontotyyppi tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU). Muita luontotyyppiä edustaa kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*.

Taajaman länsiosaan Jyväskylätien varteen Lammasmäen rinteeseen sijoittuva Lammasmäen metsä täyttää METSO-ohjelman I-kriteerit. Vanhat havupuuvaltaiset lehtoimaiset kankaat on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) ja varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat vaarantuneiksi (VU) ja tuoreet keskiravinteiset lehdot vaarantuneiksi (VU). Arvokas alue on kokonaisuutena melko pienialainen, mistä johtuen pienelläkin pinta-alan vähennyksellä on vaikutusta kohteen eheyteen.

10. Vihtajärven rantametsä

Kohde on tulva-alainen koivu-harmaaleppävaltainen rantametsä, missä kasvillisuus on luhtaa ja ruohojen, kuten hiirenporras, tesman, käenkaalin ja metsäälvejuuren ilmentämää kosteaa metsää ja lehtoa. Rannalla on kapeasti luhtaa sekä osittain laidunmetsää. Kohteen pinta-ala on 2,9 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteelle sijoittuu uhanalainen luontotyyppi metsälaitumet (CR, CR). Muita luontotyyppiä ovat kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT), avoluhat (LC, DD) ja pajuluhat (LC, LC). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *luhat, rehevät lehtolaikut*.

11. Myllyjoki

Kohde on arvokas ja edustava kokonaisuus, missä kasvillisuus on kosteaa ja tuoretta lehtoa, osin lehtomaista kuusikangasta. Myllyjoen uoma on luonnontilainen. Puron läheisyydessä on hetteinen tihkupinta. Sen lisäksi puroon liittyy Vihtamäen suunnalta noro. Puusto on osin koi- vuvaltaista ja osin kuusivaltaista. Osa metsästä luonnontilankaltaista. Myllyjoki ja sen lähimetsä on laidunaluetta (metsälaidun). Kohteen pinta-ala on 3,5 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet/ lainsäädännöllä turvatut kohteet. Kohteelle sijoittuvat uhanalaiset luontotyypit metsälaitumet (CR, CR), lähteiköt (VU, EN), havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (VU, EN) ja tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU, VU). Muita luontotyyppiä ovat kosteat keskiravinteiset lehdot (NT, NT) ja havumetsävyöhykkeen norot (DD, DD). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen lähiympäristö ja rehevät lehtolaikut*.

12. Kuhalan suo

Kohde on pellon keskellä oleva suokohde. Kasvillisuus on osin mättäistä ruohokorpea, vetistä nevapintaa ja ryteiköistä. Kasvillisuudelle on ominaista rehevät vehkakasvustot ja hieskoivuvaltaisuus. Muita runsaita lajeja ovat korpikastikka, kiiltopaju, metsäälvejuuri, terttualpi ja mesiangervo. Kohteen reunalla kasvaa humalaa. Kohteen pinta-ala on 1,3 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteen luontotyyppi on uhanalainen boreaaliset piensuot (VU, EN).

13. Aholan suo

Kohde on pienialainen suo, missä kasvaa mm. haprarahkasammalta, hieskoivua, kurjanjalkaa ja kiiltopajua. Kohteen pinta-ala on 0,1 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta turvaavat kohteet. Kohteen luontotyyppi on uhanalainen boreaaliset piensuot (VU, EN). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot*.

14. Aholan lehtujuotti

Kohde on varttuvan metsän keskiosalla oleva vaatimaton lehtujuotti, joka on muodostunut puronvarteen. Kasvillisuutta leimaa suurruohot kuten nokkonen, mesiangervo, vadelma, hiirenporras, metsäimarre ja maitohorsma. Harmaaleppä ja kiiltopaju kasvavat runsaana. Kohteen pinta-ala on 0,2 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen luontotyyppi on uhanalainen kosteat runsasravinteiset lehdot (VU). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*. Kohde on osoitettu asemakaavaan (Kuhamäen asemakaava) luo-3-merkinnällä *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen pienvesikohde. Alueen maisemanhoidossa ei saa suorittaa sen luonnonarvoja heikentäviä toimenpiteitä*.

15. Aholan lehtopuro

Kohteen peratun puronvarressa on kapeasti lehtokasvillisuutta. Valtalajina ovat hiirenporras ja käenkaali. Puusto on kuusivaltaista. Kohde on vaatimaton lehtokohde. Kohteen pinta-ala on 0,1 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen luontotyyppi on kosteat keskirasvinteiset lehdot (NT, NT). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*. Kohde on osoitettu asemakaavaan (Kuhamäen asemakaava) luo-3-merkinnällä *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen pienvesikohde. Alueen maisemanhoidossa ei saa suorittaa sen luonnonarvoja heikentäviä toimenpiteitä*.

Alueen metsä on luontoselvityksen valmistumisen jälkeen avohakattu ja kohteen arvot menetetty.

16. Brittilänrannan lehto

Kohde on kostea saniaisvaltainen lehtujuotti, missä puuston muodostavat koivu, kuusi, haapa, pihlaja ja harmaaleppä. Kohteen lajistoon kuuluvat mesiangervo, käenkaali, oravanmarja, ojakellukka, hiirenporras, metsäimarre, korpi-imarre, rentukka, metsätähti, rönsyleinikki ja tesma. Kohteen pinta-ala on 0,2 hehtaaria, ja se kuuluu arvoluokkaan monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen luontotyyppi on kosteat keskirasvinteiset lehdot (NT, NT). Kohteelle sijoittuu MeL 10 § Monimuotoisuuden säilyttäminen ja erityisen tärkeät elinympäristöt -kohde *rehevät lehtolaikut*. Kohde on osoitettu asemakaavaan (Kuhamäen asemakaava) luo-3-merkinnällä *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen pienvesikohde. Alueen maisemanhoidossa ei saa suorittaa sen luonnonarvoja heikentäviä toimenpiteitä*.

3.3.4 Linnusto

Vihtavuoren taajaman osayleiskaavan luonto- ja maisemaselvityksessä ei ole esitetty tietoja alueen linnustosta.

Alueen länsiosaan Jyväskylätien varteen sijoittuvassa luontoselvityksessä todetaan Lammasmäen alueen lintulajiston koostuvan tavallisista metsälajeista ja varttuneita metsiä suosivista lajeista kuten punatulku ja puukiipijä. Muita Lammasmäen alueella havaittuja lintulajeja ovat harmaapäätikka, rautiainen, punarinta, mustarastas, laulurastas, hippiäinen, kirjosiippo, talitiainen, peippo ja viher-varpunen. Lisäksi alueella havaittiin asumaton lehtopöllön pönttö, jossa on aiemmin ollut pesintöjä. Haavistontien selvitysalueen reunassa havaittiin uhanalainen (EN) viherpeippo sekä muista lintulajeista hernekerttu, punarinta, pajulintu, keltasirkku ja sinitiainen. (Latvasilmu osk, 2023.)

Vuoden 2014 luontoselvityksessä Brittilänrannassa Vihtavuoren taajaman pohjoisosassa Iso Kuhajärven länsirannalla havaittuja lintulajeja olivat mm. pyrstötiainen, peippo, töyhtötiainen, keltasirkku ja puukiipijä. (Jäntti, 2014.) Vuoden 2008 luontoselvityksessä taajaman pohjoisosassa todettiin EU:n lintudirektiivin lajeista pyy ja palokärki (Jäntti, 2008).

3.3.5 Suojelualueet

Vihtavuoren taajaman osayleiskaavan alueelle ei sijoitu Natura-alueita, luonnonsuojelualueita tai luonnonsuojeluohjelmien kohteita (FCG Oy, 2023).

3.3.6 EU:n luontodirektiivin lajit

Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji, ja se on luokiteltu vaarantuneeksi (VU). Vuoden 2023 osayleiskaavan luontoselvityksessä (FCG Oy) alueelta ei tehty liito-oravahavaintoja.

Myöskään vuoden 2023 Lammasmäen ja Haavistontien liittymän alueille sijoittuneessa liito-oravakar-toituksessa (Latvasilmu osk) ei havaittu merkkejä liito-oravasta, mutta Lammasmäen länsirinne (selvitysalue 2) on puuston rakenteen ja kasvupaikan mukaan arvioituna lajille erittäin hyvin soveltuvaa elinympäristöä. Yleisesti selvitysvuonna papanoita on ollut niukasti hyvilläkin tunnetuilla kohteilla ja monien elinpiirien osalta papanat ovat puuttuneet kokonaan. Lammasmäen alueen mahdollisen liito-oravan kannalta tärkeään kokonaisuuteen kuuluu myös selvitysalueella sijaitsevien lehtokuvioiden lehtipuusto.

Vuonna 2014 tehdyssä asemakaavojen luontoselvityksessä havaittiin liito-oravan elinympäristö Pienen Kuhajärven rannassa (kuvio 10). Lisäksi esiintymän ulkopuolelle jäi yksi liito-oravan merkkeinä kuusi. Kuvio 10 on liito-oravan lisäksi muutenkin monimuotoisuudeltaan arvokasta lehtomaista rantametsää. Metsäpohja on lehtomaista ja rehevää.

Vuoden 2012 luontoselvityksessä (Keski-Laukaan yleiskaavan luontoselvitys, FCG Oy 2012) Pienen Kuhajärven etelärannan metsässä todettiin liito-oravan elinalue.

Vuoden 2008 luontoselvityksessä (Haaviston asemakaavan luonto- ja maisemaselvitys, A. Jäntti) kuviolle 1 sijoittui liito-oravan papanoita, mutta vuoden 2014 selvityksessä niitä ei havaittu.

Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-palvelussa suunnittelualueen pohjoisosassa Pienen Kuhajärven eteläpuolella on useampia merkintöjä liito-oravasta vuosilta 2006–2014. Myös aivan suunnittelualueen eteläosassa Myllyjoen läheisyydessä on merkintä liito-oravahavainnosta vuodelta 2013. (Laji.fi, katsottu 8.12.2025.)

Kuva. Pienen Kuhajärven liito-oravametsä (ote vuoden 2012 luontoselvityksestä, FCG Oy 2012).

Viitasammakko

Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji, joka on arvioitu Suomessa melko yleiseksi ja elinvoimaiseksi lajiksi suojelustatuksesta huolimatta. Lajin esiintymisessä voi kuitenkin olla alueellisesti suurta vaihtelua. Vuoden osayleiskaavan 2023 luontoselvityksessä alueelta ei tehty viitasammakkohavaintoja.

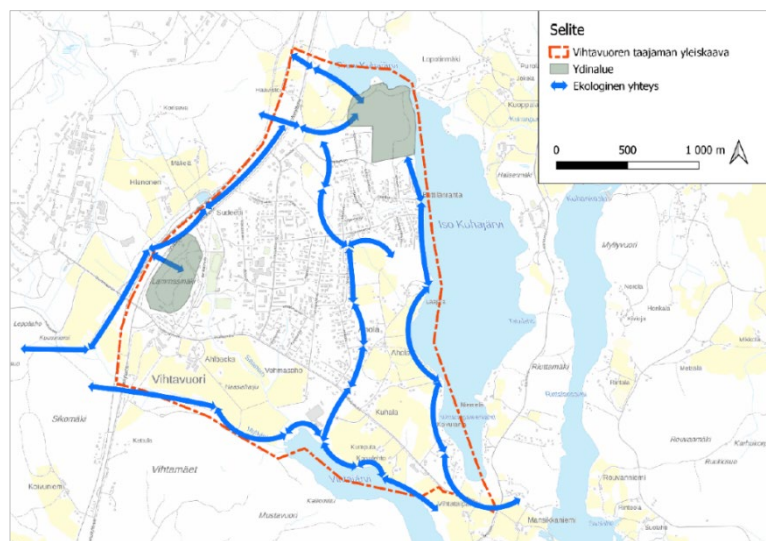
Vuoden 2023 Haavistontien risteykseen ja Lammasmäen rinteeseen sijoittuneessa luontoselvityksessä alueilta ei paikannettu viitasammakon lisääntymispaikoiksi soveltuvia kosteikoita tai pysyviä vesialtaita.

Muut

Lammasmäen selvitysalueelta on havainto harmaapäätikasta, joka on EU:n direktiivilaji (Latvasilmuusk, 2023).

3.3.7 Ekologinen verkosto

Ekologinen verkosto muodostuu luonnon ydinalueista ja ekologisista yhteyksistä (Väre ja Krisp 2005). Selvitysalueen luonnon ydinalueet (Lammasmäki ja Brittilänrannan pohjoispuolen metsäalue) ovat varsin yhtenäisiä metsäalueita, jotka pystyvät tarjoamaan eläimille pysyviä elinalueita. Ekologiset yhteydet ovat metsäkäytäviä ja metsäketjuja, joiden kautta eläimet voivat siirtyä alueelta toiselle. Etupäässä käytävät ovat liito-oravalle soveltuvia.

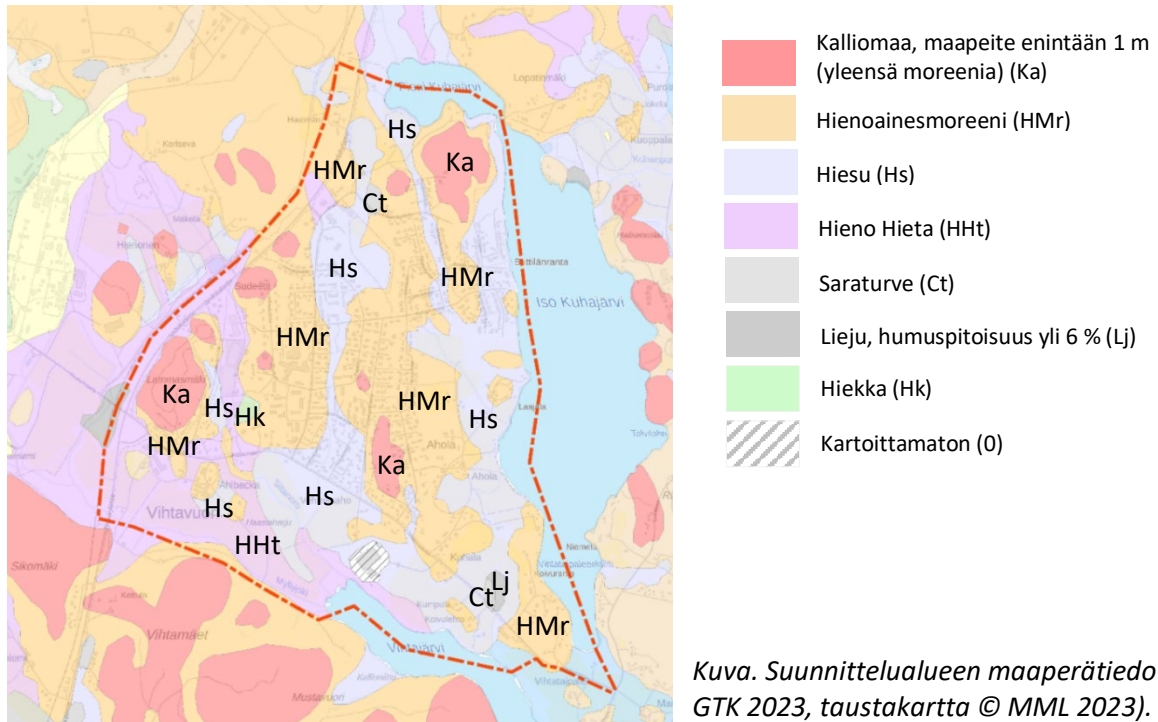

Kuva. Ekologinen verkosto.

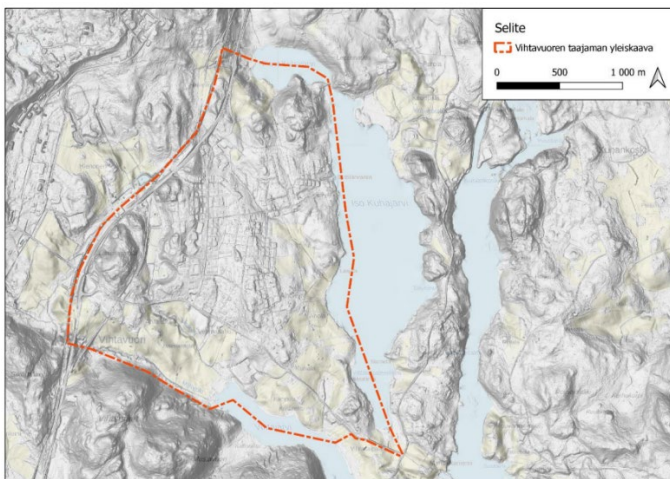
3.3.8 Maa- ja kallioperä sekä korkeusolosuhteet

Laukaan kallioperä kuuluu osana svekofenniseen pääalueeseen, joka muodostui noin 1900 miljoonaa vuotta sitten. Laukaan kallioperä kuuluu Keski-Suomen granitoidikompleksiin, jonka laajuus on noin 44 000 km². Selvitysalueen kallioperä on porfyryristä granodioriittia, joka Laukaan kallioperän yleisin kivilaji.

Alueen maaperä on laadultaan varsin monipuolista. Vihtavuoren ympäristössä vallitsevat hiesu- ja hienoainemoreenimaat. Myös hienoa hietaa on alueen länsiosalla. Pellot on raivattu hietta- ja hiesumaille. Kalliomaata on Lammasmäen, Aholan ja Sudetin alueilla sekä selvitysalueen pohjoisosalla. Lisäksi eloperäisiä maita on Kuhalan mailla, missä on pienialaisesti liejua ja saraturvetta.

Kuva. Suunnittelualueen maaperätiedot (@ GTK 2023, taustakartta © MML 2023).

Kuva. Suunnittelualueen korkeusolosuhteet / GTK 2026, taustakartta, MML 2023.

Vihtavuoren alueen korkein paikka on Lammasmäki, missä sen mäenlaki nousee tasolle noin +132,5 m mpy ja Iso Kuhajärven keskivesi on +84,8 m mpy tasolla. Selvitysalueella maa viettää Lammasmäeltä varsin tasaisesti Vihtajärven suuntaan ja itään Iso Kuhajärven suuntaan. Lammasmäen lisäksi alueen pohjoisosassa on nimetön mäki, joka nousee tasolle +115 m mpy.

3.3.9 Pohja- ja pintavedet

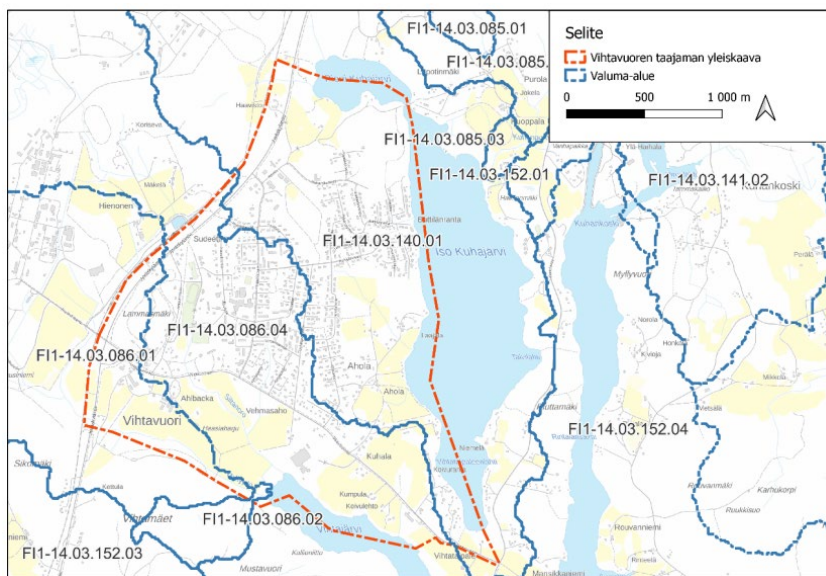
Selvitysalueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on Jyväskylätien länsipuolella sijaitseva Vihtavuoren pohjavesialue (0941012).

Selvitysalueen vedet kuuluvat Kymijoen -päävesistön Leppäveden - Kynsiveden vesistöalueen (14.3) Iso Kuhajärven valuma-alueelle (14.314) ja Vihtajoen valuma-alueelle (14.313). Selvitysalue sijoittuu neljälle 5. jakovaiheen valuma-alueelle: Vihtajärvien Siltanoro (14.313.1.001), Iso Kuhajärvi (14.03.140.01) (14.03.086.04) ja Vihtajärvien Myllyjoki (14.03.086.01) sekä Vihtamäki (14.03.086.02).

Suunnittelualueeseen kuuluu Pienen Kuhajärven rantaviivaa noin 1 km ja Iso Kuhajärvien rantaviivaa noin 3,2 km. Ison Kuhajärven pinta-ala on 137 ha ja sen suurin syvyys on 36 metriä. Vesi on varsin

kirkasta (väriluku: 2-40 mg Pt/l) ja ravinteisuustasoltaan järvi on karu. Kokonaisfosfori vaihtelee välillä 4-28 µg/l. Vesistöjen käyttökelpoisuusluokituksen (2022) mukaan veden laatu järvessä on hyvä. Myös Pienen Kuhajärven ekologinen tila on arvioitu hyväksi.

Suunnittelualueeseen kuuluu Vihtajärven rantaviivaa noin 1,4 km. Vihtajärvi on humuspitoinen ja rehevä järvi, jonka pinta-ala on 34 ha. Syvimmillään järvessä on vettä noin 10 metriä. Vihtajärvi saa vettä lähivaluma-alueen lisäksi järven pohjoispäähän purkautuvista kahdesta ojasta (Myllyjoja ja Siltanoro). Osa Myllyjojan vesistä on peräisin noin 3 km päässä sijaitsevasta Siikajärvestä ja osa muualta valuma-alueelta. Vihtajärvestä vedet laskevat Vihtaoojaa pitkin Leppäveden Vihtalahteen. Kemira Oy:n Vihtavuoren tehdas (nykyinen Nammo Vihtavuori Oy) laski ravinne- ja rikkihappopitoiset jätevetensä Vihtajärveen ja edelleen Leppäveden Vihtalahteen helmikuuhun 1997 saakka. Vihtajärven veden laatu on välttävä, ja kaloissa havaitaan edelleen korkeita haitta-ainepitoisuuksia kuten elohopeaa.

Kuva. Selvitysalueen 5. jakovaiheen valuma-alueet (© Syke 2023, taustakartta © MML 2023).

Iso ja Pieni Kuhajärvi ovat maastoliikenne-eräalueita.

Alueelta on laadittu vuonna 2015 Kuhamäen asemakaavahankkeen yhteydessä Iso Kuhajärveä koskeva vesistövaikutusten arviointi (Laukaan kunta, Vihtavuoren kaavarungon vesistövaikutusten arviointi, Ramboll Finland Oy 9/2015).

Lisäksi ELY-keskuksen pintavesiasiantuntija totesi aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun yhteydessä seuraavia pintavesiin liittyviä huomioita: Kaava-alue sijaitsee sekä Vihtajärven että Iso Kuhajärven valuma-alueilla, eli kaava-alueelta vedet päätyvät ko. pintavesiin. Karttatarkastelun perusteella kaava-alueella on useita uomia, joiden luonnontilaa on hyvä selvittää, mikäli kaavalla on niihin vaikutusta. Alueella on voimassa Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma, jossa on asetettu tavoitteita myös alueidenkäytölle. Iso Kuhajärvi on luokiteltu vesienhoidon kolmannella kaudella 2022–2027 hyvään ekologiseen tilaan, mutta sen tilan on arvioitu olevan riskissä heikettä ilman toimenpiteitä. Ravinnekuormituksen taustalla tunnistettuja Iso Kuhajärven tilaa kuormittavia tekijöitä ovat haja- ja loma-asutuksen jätevedet sekä uusimman mallinnusarvion mukaan myös hulevedet. Vesienhoidon tavoitteena on pintavesien vähintään hyvä tila viimeistään vuonna 2027 eikä vesien tilan tulisi heikettä. Myös Vihtajärvessä hulevedet ovat Vemala-mallinnuksen mukaan merkittävä kuormituslähde, ja vaikka Vihtajärvi ei ole vesienhoidossa luokiteltu muodostuma, myös sen osalta tulisi olla tavoitteena mahdollisimman vähäinen kuormitus.

Kaavan luonnosvaiheessa on laadittu Vihtavuoren osayleiskaavan hulevesiselvitys (Ramboll Finland Oy, 2026). Selvityksen nykytilatarkastelussa todettiin, että alueella on lukuisia avo-ojia, joihin vedet kerääntyvät. Näiden huomioiminen ja hulevesien kulkureitteinä säilyttäminen myös alueita täydentäessä on oleellista. Lähtökohtainen tavoite kaavassa huomioitavaksi on, että Isoon Kuhajärveen laskevat avo-ojat säilytetään ja niiden varsille varataan jonkin verran viheralueita tai ainakin pinnoittamattomia alueita siten, että uutta rakentamista ei tule suoraan ojaan kiinni.

3.3.10 Maisema

Valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa suunnittelualue sijoittuu Itäisen Järvi-Suomen alueen Keski-Suomen järvisetuun. Vihtavuori on luonteeltaan maaseutumainen kylä, johon liittyy palvelu- ja teollista toimintaa. Maatalous on keskittynyt kasvinviljelyyn sekä lihakarjankasvatukseen. Tiloja on enää vain muutama ja ne sijaitsevat selvitysalueen pohjois-, etelä- ja itäosissa. Näillä alueilla maisemaa leimaa viljelty peltomaisema tilusrakennuksineen.

Vihtavuorentie muodostaa maisematiloja leikkaavan linjan rakennetun taajaman ja maaseutualueen välille. Tiehen rajautuvat pellot avaavat näkymiä etelään, jossa Sikomäki, Vihtamäet ja Järvikalliot nousevat ympäristönsä suurmaisemallisiksi tekijöiksi. Yhdessä mäkirymä ja järvikannaksen pelto- maat luovat vaikuttavan saapumismaiseman Vanhalta Laukaantieltä Vihtavuoreen. Toisin on radan ja Jyväskylätien suunnalla, jossa ympäristöä hallitsevat leikkauksin ja pengerryksin rakennetut liikenneväylät.

Suunnittelualueella metsäalueet keskittyvät alueen länsi- ja pohjoisosiin. Metsää on myös alueen koillispuolella. Jyväskylätien ja Hermannintien välissä on Lammasmäki ja Mäen puistomainen asuin- alue, jossa on luontopolku, valaistu pururata ja hiihtolatu. Keskustalle antaa puistomaista yleisilmettä Vihtavuoren entinen tehtaan pääkonttorin suuri puisto ja tehtaan vanhan asuinalueen ympäristö. Muita puistoja ovat omakotitalo- ja rivitalokortteleiden keskellä olevat Riipinpuisto, Pitkämäenpuisto ja Yrjönpuisto.

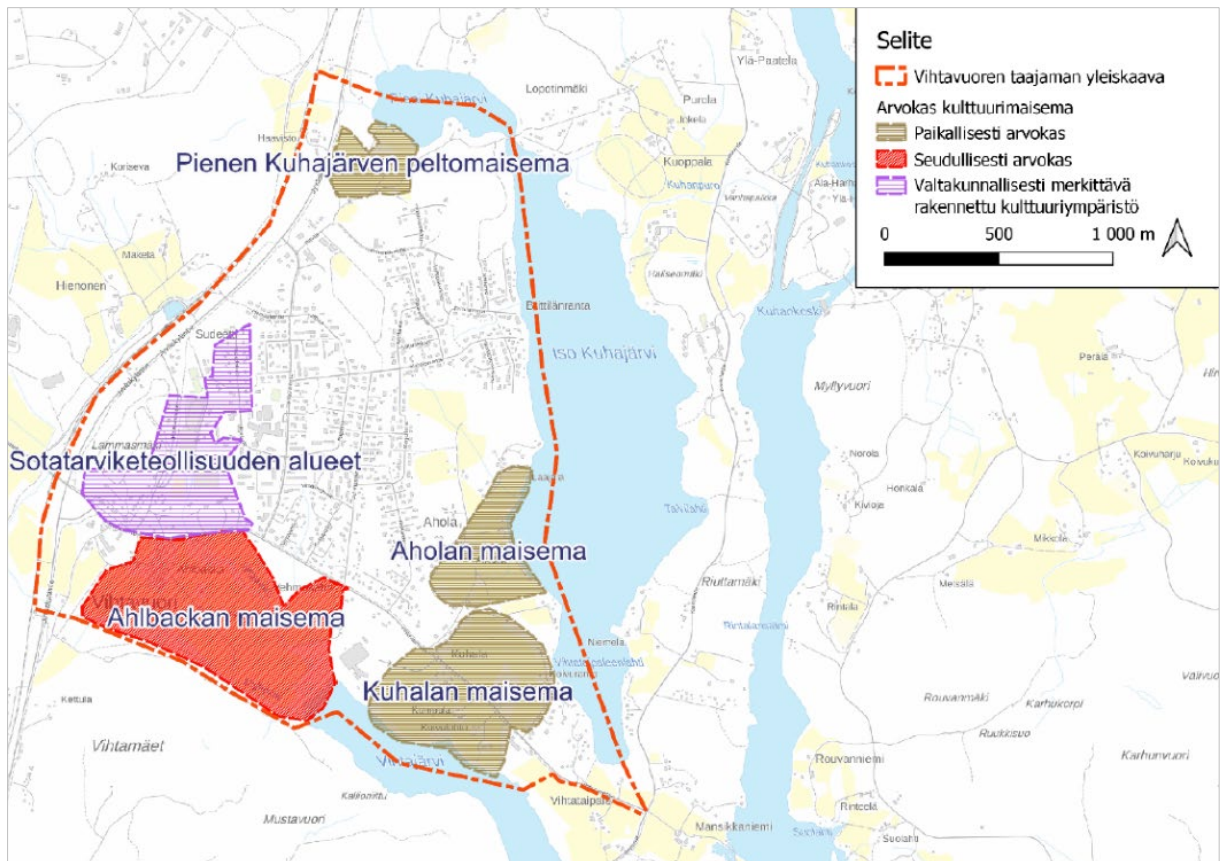
Vihtavuoren alueelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Jyväskylä, Sotatarviketeollisuuden alueet). Jyväskylän sotatarviketeollisuuden alueet ovat mm. Valtion kivääritehdas Tourulassa (1926), tykkitehdas Rautpohjassa (1938), sytytintehdas Jyskässä (1941) ja ruutitehdas Laukaan Vihtavuoreessa (1926). Vihtavuoren rakennettuun kulttuuriympäristöön kuuluvat Mäen alueen rivi- ja paritalot, Puiston alueen tehtaan johdon asuinrakennukset, Ylä- ja Ala-Sudetin asuinrakennukset. Aluetta leimaa puistomaisuus, puurivit ja sisäänajoteiden porttirakennelmat.

Tehtaan vanhat asuinalueet ovat metsäisissä ympäristöissä, joita yhdistää mäkielänteiden väliin jäävä laaja avoin urheilukenttien alue, Vihtavuoren liikuntapuisto. Mäen ja Puiston asuinalueiden suuret vehreät tontit ja entisen pääkonttorin puistomainen alue rakennuksineen muodostavat keskustalle erityistä maisemallista luonnetta, jota täydentää Ahlbackan tilan huvilatyylinen päärakennus.

Suunnittelualueella on neljä maisematilaltaan erottuvaa, kulttuurimaisemaltaan arvokasta aluetta. Nämä ovat

- Ahlbackan maisema, peltomaisema tilakeskuksineen, seudullisesti arvokas
- Aholan maisema, peltomaisema tilakeskuksineen, paikallisesti arvokas
- Kualan maisema, peltomaisema tilakeskuksineen, paikallisesti arvokas
- Pienen Kuhajärven peltomaisema, peltomaisema tilakeskuksineen, paikallisesti arvokas

Pienen Kuhajärven ja Aholan alueilla maisema-arvot keskittyvät alueiden peltomaisemaan ja siihen kuuluvaan tilakeskittymiin. Pellot rajautuvat rantaan. Aholan kulttuurimaisema on varsin edustava ja edustaa alueen vanhempaa asutushistoriaa.

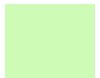
Kuva. Alueella on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja neljä kulttuurimaisemaltaan arvokasta aluetta (taustakartta © MML 2023).

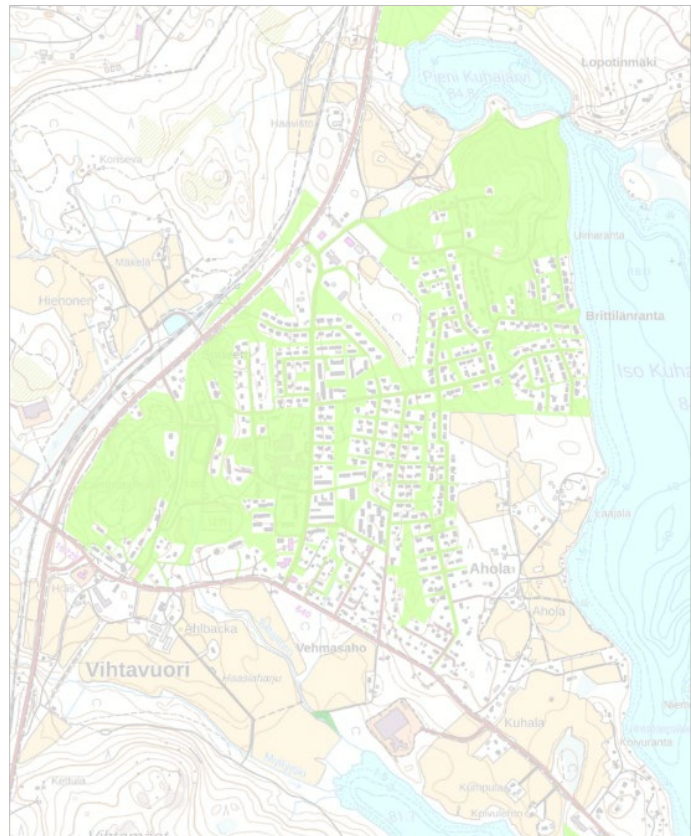

Kuva. Ahlbackan tilan peltomaisemaa etelään.

3.4 Maanomistus

Osayleiskaava-alueen kiinteistöt ovat osin kunnan ja osin yksityisessä omistuksessa.

 Kunnan omistuksessa oleva maa-alue

Kuva. Suunnittelualan maanomistus (Trimble Locus Cloud, katsottu 12.12.2025). Vihreät alueet ovat kunnan omistuksessa, muut alueet yksityisessä omistuksessa.

4 KAAVOITUKSEN KULKU, OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Kuva. Kaavaprosessi ja osallistuminen sen eri vaiheissa.

Kaavatyössä pyritään rakentamaan vuorovaikutukseen ja avoimeen tiedottamiseen koko prosessin ajan.

Kaavan vireilletulo

- Vihtavuoren yleiskaava on tullut vireille osana vuoden 2022 kaavoituskatsausta kunnanhallituksen hyväksyessä kaavoituskatsauksen ja päättäessä asettaa kaavahanketta koskevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman yleisesti nähtäville kokouksessaan 13.6.2022 §131.
- Kaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut julkisesti nähtävillä Laukaan kunnanviraston väistötilan aulassa ja kunnan verkkosivuilla 4.-19.8.2022.
- Kaavan vireilletulo ja OAS:n nähtävilläolo on kuulutettu Laukaa–Konnevesi-paikallislehdessä, kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.laukaa.fi.
- Osallisilla ja kuntalaisilla on ollut mahdollisuus jättää osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kirjallinen mielipide kunnanhallitukselle OAS:n nähtävilläoloajan kuluessa.

Valmisteluvaihe (kaavaluonnos)

- Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan Laukaa–Konnevesi-paikallislehdessä ja kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.laukaa.fi.
- Kaavaluonnos asetetaan nähtäville Laukaan kunnan verkkosivuilla 30 päivän ajaksi.
- Osalliset ja kuntalaiset voivat jättää kaavaluonnoksesta kirjallisen mielipiteen kunnanhallitukselle kaavaluonnoksen nähtävilläoloajan kuluessa.

Ehdotusvaihe

- Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kunnan verkkosivulla osoitteessa www.laukaa.fi.
- Kaava-alueen ja kaava-alueeseen rajautuvien alueiden ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia tiedotetaan kaavaehdotuksen nähtäville tulosta postitse.
- Kaavaehdotus asetetaan nähtäville Laukaan kunnan verkkosivuilla 30 päivän ajaksi.
- Osalliset ja kuntalaiset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen kunnanhallitukselle kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan kuluessa.
- Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, kunta ilmoittaa perustellun kannanoton esitettyyn mielipiteeseen.

Kaavan hyväksyminen

- Kunnanhallitus esittää kaavan hyväksymistä kunnanvaltuustolle.
- Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan.
- Kaavan hyväksymisestä tiedotetaan kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.laukaa.fi.
- Muutosta kaavan hyväksymispäätökseen voidaan hakea valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Kaavan voimaantulo

- Valitusajan umpeuduttua kunta tarkistaa, onko kaavasta valitettu ja voidaanko voimaantulo kuuluttaa.
- Kaavan voimaantulo kuulutetaan kunnan verkkosivulla osoitteessa www.laukaa.fi.

4.1 Osalliset

Osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työtekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AKL 62 §). Tämän kaavahankkeen osallisia ovat siten:

- **Kaikki ne, joiden asumiseen, työtekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa**
 - Kaava-alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajat ja asukkaat
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat, yritykset, elinkeinonharjoittajat, alueen työntekijät ja palveluiden käyttäjät
 - Kuntalaiset

- **Viranomaiset**
 - Kunnan hallintokunnat
 - Lupa- ja valvontavirasto (kaava)
 - Keski-Suomen elinvoimakeskus (seututiet ja niiden vaikutusalue)
 - Keski-Suomen liitto (maakuntakaava, maakuntastrategia)
 - Keski-Suomen museo (kulttuuriympäristö, rakennettu kulttuuriympäristö, arkeologinen kulttuuriperintö)
 - Väylävirasto (rautatie)
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Puolustusvoimat (varalaskupaikan suojavyöhyke)
 - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES (konsultointivyöhyke)
 - Keski-Suomen pelastuslaitos

- **Yhteisöt tms. joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään**
 - Elenia Oy
 - Telia Oyj, Elisa Oy ym. teleoperaattorit
 - Kuhajärven suojeluyhdistys ry
 - Vihtavuoren tehdasalueen toimijat (Nammo Lapua Oy, Nammo Vihtavuori Oy, Forcit Oy Ab)
 - Laukaan Seudun Luonto ry
 - Laukaan yrittäjät ry
 - MTK-Laukaa
 - Paikalliset liikunta- ja urheilujärjestöt
 - Paikalliset kulttuurijärjestöt
 - Asukasyhdistykset / kylätoimikunnat
 - Muut paikalliset järjestöt, joita aihe kiinnostaa.

Osallisten luetteloa voidaan täydentää tarvittaessa. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä. Viranomaisilta sekä tarvittavilta osin muilta osallisilta pyydetään erikseen lausunnot kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheissa.

4.2 Viranomaisyhteistyö

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lähetetty viranomaisten tiedoksi ja kommentoitavaksi.
- Kaavan valmisteluvaiheessa 17.12.2025 pidettiin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (AKL 66§, MRA 18§), johon kutsuttiin Keski-Suomen ELY-keskuksen, Keski-Suomen museon, Keski-Suomen liiton, Keski-Suomen pelastuslaitoksen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES:n, Puolustusvoimien ja Väyläviraston edustajat. Tilaisuudesta on laadittu muistio.
- Kaavaluonnos käsitellään Laukaan kunnanhallituksessa ennen sen nähtäville asettamista.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainituilta viranomaisilta pyydetään kommentit kaavaluonnoksesta ja lausunnot kaavaehdotuksesta.
- Kaavaehdotus käsitellään Laukaan kunnanhallituksessa ennen nähtäville asettamista.
- Kaavan hyväksyy Laukaan kunnanvaltuusto kunnanhallituksen esityksestä ja hyväksymisaineisto tarvittavine liitteineen lähetetään Lupa- ja valvontavirastolle.
- Voimaantullut kaava-aineisto toimitetaan Keski-Suomen liitolle, kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja Maanmittauslaitokselle sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille. Lupa- ja valvontavirastolle ilmoitetaan kaavan voimaantulosta.

5 OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Aloitusvaihe

Vihtavuoren taajaman osayleiskaavahanke on tullut vireille osana vuoden 2022 kaavoituskatsausta kunnanhallituksen päätöksellä 13.6.2022 §131. Kaavahankkeen vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta julkaistiin kuulutus 4.8.2022 Laukaa-Konnevesi-lehdessä, Laukaan kunnanviraston väistötilan aulassa sekä kunnan verkkosivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 4.–19.8.2022 välisen ajan. Osallisilla oli mahdollisuus jättää osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta mielipide nähtävilläoloaikana. Osallisille viranomaisille lähetettiin tieto kaavahankkeen vireilletulosta.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin joulukuussa 2025.

5.1.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapui lausunnot Keski-Suomen museolta ja Keski-Suomen pelastuslaitokselta. Keski-Suomen pelastuslaitoksella ei ollut lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Keski-Suomen museo totesi lausunnossaan tarpeen ajantasaistaa ja täydentää alueen rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset ja rakennusinventoinnit vastaamaan nykyisin vaadittua tietotasoa. Erityisesti tulee selvittää paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet, huomioiden myös moderni rakennusperintö sekä päivittää aikaisempien rakennettua kulttuuriympäristöä koskevien maakunnallisten ja valtakunnallisten sekä teemakohtaisten rakennusinventointien tiedot ajan tasalle. Arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyen Keski-Suomen museo totesi, että kaava-alue on arkeologisesti potentiaalia aluetta kivistä kulttuurijäänteille. Arkeologisessa selvityksessä tulee keskittyä rakentamattomille alueille, kuten metsäisille alueille ja peltoalueille. Kaavaa varten tehtävä arkeologinen selvitys/inventointi tulee hyväksyttäväksi Keski-Suomen museossa mahdollisimman pian selvityksen valmistuttua.

Selvitykset on laadittu palautteessa esitetyn mukaisesti. Keski-Suomen museo/Museovirasto on hyväksynyt kaavahankkeen taustaksi laaditun arkeologisen inventoinnin.

5.2 Valmisteluvaihe

5.2.1 Kaavaluonnoksen valmistelu

Kunta laati kaavan alustavan luonnoksen omana työnään. Kaavaratkaisusta ei ole laadittu vaihtoehtoisia luonnoksia.

Luonnosvaiheessa kaavan laatiminen kilpailutettiin konsulttityöksi ja kaavan sai luonnosvaiheen viimeistelystä eteenpäin laadittavakseen Ramboll Finland Oy, joka jatkoi työtä kunnan alustavan kaavaluonnoksen pohjalta.

Kaavaluonnoksen valmistelussa on otettu kattavasti huomioon aluetta koskevat selvitykset ja suunnitelmat.

5.2.2 Kaavaluonnoksesta saatu palaute (lausunnot ja mielipiteet) ja vastineet sekä palautteen huomioon ottaminen

[Täydennetään tähän ehdotusvaiheessa tiedot MRA 30§:n mukaisesta nähtävillä olosta ja nähtävilläoloaikana saadusta palautteesta.]

5.3 Ehdotusvaihe

5.3.1 Kaavaehdotuksen valmistelu

5.3.2 Kaavaehdotuksesta saatu palaute (lausunnot ja muistutukset) ja vastineet sekä palautteen huomioon ottaminen

[Täydennetään tähän hyväksymisvaiheessa tiedot AKL 65§:n mukaisesta nähtävillä olosta ja nähtävilläoloaikana saadusta palautteesta.]

5.4 Hyväksymisvaihe

Kaavan hyväksyminen kuuluu kunnanvaltuuston toimivaltaan.

6 KAAVARATKAISU

6.1 Kaavaratkaisun yleiskuvaus

Yleiskaava-alue on nykytilanteessa yleispiirteeltään pientaloasumiseen painottuvaa taajama-aluetta, jota reunustavat seututie 637 (Jyväskylantie) järvet ja peltoaukeat. Yleiskaavassa osoitetaan aluevarauksia ensisijaisesti uusia asemakaavoitettavia asuin- ja työpaikka-alueita varten sekä osoitetaan alueita palvelevat liikenteelliset ratkaisut ja tavoitteet. Uusien rakentamisalueiden sijoittelussa on pyritty huomioimaan liikenneyhteyksien luonteva järjestäminen sekä rakennuspaikkojen soveltuvuus rakentamiseen mm. maaperän, luonnonarvojen, maiseman ja ympäristön viihtyisyyden kannalta.

Keski-Suomen ELY-keskuksen keväällä 2018 käynnistämä tiesuunnitelman laatiminen seututie 637 kehittämiseksi vaikuttaa merkittävästi kaavaratkaisun laatimiseen. Suunnitelma sisältää Haaviston tien liittymien sekä Vihtavuoren eritasoliittymän parantamisen sekä tiejakson yksityisteiden ja niiden liittymien järjestelyjä.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena mittakaavassa 1:10 000. Osayleiskaavaluonnos on laadittu maankäytölle asetetut tavoitteet, alueen ominaispiirteet sekä laaditut selvitykset ja suunnitelmat huomioon ottaen. Kaavaratkaisu mahdollistaa taajaman yhdyskuntarakenteen kehittämisen. Kaavalla osoitetaan tarvittavat aluevaraukset eri maakäyttömuotojen tarpeisiin. Ratkaisussa huomioidaan lisäksi kaava-alueen ulkopuolisista toimijoista aiheutuvat vaikutukset suunnittelualueen maankäyttöön, kuten esimerkiksi varoetäisyys Vihtavuoren tehtaisiin (sv/A), Seveso-laitoksen konsultointivyöhyke (sv) ja Tikkakosken varalaskupaikan lentoliikenteen suojavyöhyke (sv-1).

6.1.1 Mitoitus

Alueen pääasiallinen käyttötarkoitus	Pinta-ala (hehtaaria)	Osuus koko kaava-alueen pinta-alasta prosentteina
AK	2,6	0,52
AK-1	1,3	0,26
AM	2,1	0,42
AP	127,6	25,35
AP-1	65,9	13,09
ET	0,4	0,08
EV	47,6	9,46
KL	2,6	0,52
LH	0,6	0,12
M	14,8	2,93
MA	86,3	17,14

PY	5,6	1,11
RA	1,4	0,28
TP	13,0	2,58
TP-1	22,9	4,55
VL	43,3	8,67
VU	10,9	2,17
W	54,2	10,77
KOKO KAAVA-ALUE	503,4	100

6.1.2 Ympäristön häiriötekijät

Jyväskylätien ja rautatien melusta ja tärinästä saattaa aiheutua haittaa kaava-alueella. Lisäksi Vihtavuoren tehdasalueella tapahtuva koeammunta saattaa aiheuttaa pistemäistä meluhaittaa. Suunnittelualueelta on laadittu liikennemeluselvitys, missä mallinnettiin tieliikenteen päivä- ja yöaikaiset melu-
vyöhykkeet nykytilanteessa ja ennustetilanteessa. Kaavoituksessa sovelletaan Valtioneuvoston päätöksen mukaisia melutason yleisiä ohjearvoja. Ohjearvojen mukaan uusilla asuinalueella keskiäänitason tulisi olla pihalla päiväaikaan alle 55dB ja yöaikaan alle 45dB.

Melualue on merkitty kaavakartalle aaltoviivalla. Melualueen raja on piirretty keskiäänitasolla LAeq22-7, ennuste 2040, 45–55 dBA, ilman meluntorjuntaa, uudella tielinjauksella (kombinaatio päivä ja yö käyrästä; viiva siinä missä melualue on laajin).

Tiedossa olevat mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet on osoitettu kaavakartalla kohdemerkinnällä (Pima). Kohteissa maaperän pilaantuneisuus ja puhdistamistarve on selvitettävä ja tarvittaessa puhdistettava ennen alueeseen kohdistuvia toimenpiteitä.

6.2 Aluevaraukset

6.2.1 Teollisuus- ja työpaikka-alueet

Kaavassa nykyiset työpaikka-alueet on osoitettu merkinnällä TP. Uusia asemakaavoitettaviksi tarkoitettuja työpaikka-alueita on esitetty Vihtavuorentien ja Jyväskylätien varrelle merkinnällä TP-1.

TP TP, TYÖPAIKKA-ALUE

TP-1 TP-1, UUSI TYÖPAIKKA-ALUE

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan sijoittaa toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, teollisuutta ja siihen liittyvää myymälätalaa, varastointia sekä kaupallisten palveluiden rakennuksia. Toiminnan laatuun ja rakennetun ympäristön taajamakuulliseen ilmestseen kiinnitetään läheisen asutuksen ja / tai seututien varren sijainnista johtuen erityistä huomiota.

6.2.2 Asuinalueet

Taajamarakenteen nykyisen vakituisen asumisen alueet on osoitettu kaavaratkaisussa pientalovaltaisena asuntoalueena (AP) ja asuinkerrostalojen alueena (AK) ja maatalouden talouskeskusten alueena (AM). Osayleiskaavan ratkaisussa osoitetaan asemakaavoitettavaksi tarkoitettut alueet uuden pientalovaltaisen asuntoalueen aluemerkinällä (AP-1). Koulukeskuksen pohjoispuolelle, entisen opettajasuntolan ympärille on osoitettu kaavassa uusi asuinkerrostalojen alue (AK-1). Osayleiskaavakartalle on esitetty erillisellä symbolilla nykyisiä vakituisen asumisen rakennuspaikkoja AP-1, EV-, TP-, TP-1-, AM-, M- ja MA-alueilla. Uusi rakentaminen edellyttää asemakaavoitusta, siksi uusia rakennuspaikkoja ei ole yleiskaavalla erikseen osoiteta.

AK AK, ASUINKERROSTALOJEN ALUE**AK-1** AK-1, UUSI ASUINKERROSTALOJEN ALUE

Alueet varataan pääasiassa asuinkerrostaloja varten. Kerrostalojen pohjakerrokseen saa sijoittaa liike-, työ- ja palvelutiloja, joissa tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa ympäristöön melua, tärinää, ilman tai veden pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta häiriötä.

AP AP, PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE**AP-1** AP-1, UUSI PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueet ovat nykyisiä asuinalueita sekä tulevia asemakaavoitettavia alueita, joiden yksityiskohtaisempi maankäyttö sekä uusien rakennuspaikkojen muodostuminen ratkaistaan asemakaavalla. Alueen rakentamisesta pääosa sijoittuu pientaloihin. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

AM AM, MAATALOUDEN TALOUSKESKUKSEN ALUE.

- VAKITUISEN ASUMISEN RAKENNUSPAIKKA AP-1, EV-, TP-, TP-1 JA MA-ALUEELLA
Rakennuspaikka tulee vahvistetulla vesihuollon toiminta-alueella liittää keskistettyyn vesi- ja viemäriverkostoon, jossa rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 2000 m². Muutoin uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko tulee olla 5000 m². Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden yksiasuntoisen, enintään II-kerroksisen asuinrakennuksen, erillisen saunarakennuksen sekä talousrakennuksia. Rakennusten ja rakennelmien enimmäismäärä rakennuspaikalla on 5. Rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta alasta, kuitenkin enintään 350 k-m². Rakennusten ja rakennelmien enimmäismäärä rakennuspaikalla on 5. Ranta-alueella muun kuin saunarakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Saunarakennuksen, jonka kerrosala on enintään 25 m² ja avoimen katetun kuistin ala enintään 12 m², etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m. Pohjapinta-alaltaan enintään 10 m² huvimajan, katoksen, kesäkeittiön tai näihin rinnastettavan rakennelman etäisyyden tulee olla keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta vähintään 15 metriä. Rakennuspaikkojen uudistamisessa ja peruskorjauksessa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätöksellä annetut melutason ohjearvot.
- LOMA-ASUMISEN RAKENNUSPAIKKA AP-1, EV-, TP-, TP-1 JA MA-ALUEELLA
Rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden yksiasuntoisen, enintään II-kerroksisen lomarakennuksen, erillisen saunarakennuksen sekä talousrakennuksia. Rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 3000 m². Rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 k-m². Muun kuin saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Saunarakennuksen, jonka kerrosala on enintään 25 m² ja avoimen katetun kuistin ala enintään 12 m², etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m. Pohjapinta-alaltaan enintään 10 m² huvimajan, katoksen, kesäkeittiön tai näihin rinnastettavan rakennelman etäisyyden tulee olla keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta vähintään 15 metriä. Rakennusten ja rakennelmien enimmäismäärä rakennuspaikalla on 5.

LOMA-ASUNTOJEN KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOKSET AP-1 ja MA-ALUEILLA

Ennen asemakaavaa alueella sijaitsevan nykyisen lomarakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen

vakituiseen asumiseen edellyttää poikkeamislupaa. Käyttötarkoitus vakituiseen asumiseen sallitaan, mikäli seuraavat rakennuspaikkaa koskevat edellytykset täyttyvät:

- Rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 60 metriä.
- Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m². Jos rakennuspaikka liitetään vesi-huoltolaitoksen verkostoon, tulee rakennuspaikan pinta-alan olla vähintään 3000 m².
- Asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Rakentamisen tulee täyttää hakemuksesta päätettäessä voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräykset.
- Loma-asunnon tulee täyttää vakitukselle asuinrakennukselle asetetut rakennustekniset vaatimukset.

6.2.3 Loma-asuntojen alueet

Pienen Kuhajärven rannalle on kaavaratkaisussa osoitettu kaksi loma-asuntojen aluetta (RA), joilla sijaitsee nykyisiä loma-asuntoja. Loma-asuntojen rakennuspaikkoja alueille on osoitettu yhteensä 3. Alueet sijaitsevat seututie 637:n melualueella, minkä vuoksi niiden käyttötarkoituksen muutosta vakituiseen asumiseen ei sallita. Loma-asunnon rakennuspaikka -kohdemerkinnällä on osoitettu seututie 637:n melualueella sijaitsevat loma-asunnot, joiden muuttamista vakituiseen asumiseen ei sallita.

 RA, LOMA-ASUNTOJEN ALUE.

 LOMA-ASUNNON RAKENNUSPAIKKA.

6.2.4 Virkistysalueet & vesialueet

Alueen nykyiset lähivirkistysalueet (Lammasmäki ja Brittilänrannan pohjoispuolen metsäalueet) ja taajaman viheralueet on osoitettu kaavaan lähivirkistysalueina (VL). Urheilukenttä lähialueineen on osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueena (VU). Iso Kuhajärvi ja Vihtajärvi on osoitettu osayleiskaavassa vesialueina (W). Iso Kuhajärven rantaan on osoitettu lisäksi venevalkaman kohdemerkintä.

 VL, LÄHIVIRKISTYSALUE

 VU, URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

 W, VESIALUE

 VENEVALKAMA

6.2.5 Maa- ja metsätalousalueet

Kaava-alueen pohjois-, itä- ja eteläosien peltoalueet on osoitettu pääasiassa maisemallisesti tärkeänä peltoalueena (MA) tai maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA) on osoitettu Ahlbackan maisema, Aholan maisema ja osittain Kuhalan sekä Pienen Kuhajärven maisema. Kuhalan ja Pienen Kuhajärven paikallisesti arvokkaita maisema-alueita on rajattu pienemmiksi kehittyvän maankäytön, kuten uusien työpaikka-alueiden ja uusien pientalovaltaisten asuinalueiden kohdilta.

 M, MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE

MA

MA, MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE

6.2.6 Palvelut

Taajaman Haavistontien varteen sijoittuvat liiketilojen ja kaupallisten palveluiden alueet on osoitettu kaavaratkaisussa liikerakentamisen alueina (KL). Taajaman koulukeskus ja päiväkodit on esitetty palvelujen ja hallinnon alueina (PY). Vihtavuorentien huoltoaseman alue on osoitettu huoltoasema-alueena (LH)

KL

KL, LIIKERAKENTAMISEN ALUE

LH

LH, HUOLTOASEMA-ALUE

PY

PY, PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE

6.2.7 Kulttuuriympäristöarvot

Kaavakartalle on rajattu Sotatarviketeollisuuden alueet RKY-alueajauksella. Ylä-Sudeetti on osoitettu alueena, jossa ympäristö suojellaan. Kartalle on lisäksi merkitty taajamakuvallisesti tärkeä alue (Pitkävuorentien tyyppitalot ja sen viereinen palstoitettu pientaloalue). Asemakaavalla suojellut rakennukset on merkitty kartalle sr-merkinnällä. Suojeltavat rakennukset on merkitty kahteen arvoluokkaan: A- ja B-luokkiin. A-luokkaan on osoitettu maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen rakennus (Ahlbacka), paloasema ja kolme Ala-Sudeetin virkailijoiden ja työläisten asuinalueen puutaloa. B-luokkaan on osoitettu Ala-Sudeetin saunarakennus, Puiston alueen ketjutalo, Onnentuvan päiväkotit ja Vihtavuoren kansakoulun aikainen entinen opettaja-asuntola.

sr

SR, SUOJELTU RAKENNUS

Rakennus- ja/tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- tai muutostöiden tulee olla sellaisia, että kohteen historiallinen, rakennustaiteellinen ja taajamakuvallinen arvo säilyvät. Ennen rakennusta muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee neuvotella museoviranomaisten kanssa.

A

SUOJELTAVA RAKENNUS A-LUOKKA

Rakennus- ja/tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- tai muutostöiden tulee olla sellaisia, että kohteen historiallinen, rakennustaiteellinen ja taajamakuvallinen arvo säilyvät. Ennen rakennusta muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee neuvotella museoviranomaisten kanssa. Kirjainmerkintä kertoo kohteen arvoluokan (A,B).

B

SUOJELTAVA RAKENNUS B-LUOKKA

Paikallisen kulttuuriympäristön kannalta arvokas kohde. Ennen rakennusta muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa. Kirjainmerkintä kertoo kohteen arvoluokan (A,B).

RKY

RKY, VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Alueella tapahtuva kehittäminen sovitetaan arvokkaan kulttuuriympäristön vaatimuksiin. Aluetta

koskevissa hankkeissa ja toimenpiteissä sekä kaavojen ajanmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen teollisuushistoriasta juontuviin alueellisiin piirteisiin. Asemakaavaa laadittaessa varmistetaan taajamakuvallisten arvojen ja suojeltavan rakennuskannan säilyminen. Rakennus- tai toimenpidelupahakemusta käsitellessään on rakennusvalvontaviranomaisen kuultava asiassa museoviranomaista.

- Sotatarviketeollisuuden alueet

TKA, TAAJAMAKUVAN VAALIMISEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön ja -maiseman

arvojen säilymistä. Alueen käyttö ja uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa taajamakuvaan ja

rakennusperinteeseen. Museoviranomaiselta tulee pyytää lausunto ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista.

- Pitkävuorentien tyypitalot
- Palstoitettu pientaloalue

S, ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN

Alueen ympäristö tulee säilyttää.

- Ylä-Sudeetti

6.2.8 Suojelualueet ja luontoarvot

Arvokkaat luontokohteet on merkitty kaavakartalle kolmeen luokkaan: luo-1 -luokkaan on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät kohteet, luo-2 -luokkaan on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet ja luo-3 -luokkaan on osoitettu muut huomionarvoiset luontokohteet.

Luontoselvityksessä (FCG Finnish Consulting Group Oy 2023) monimuotoisuutta tukevaksi kohteeksi luokitellun Aholan lehtopuron (kohde 15) alueelle on tehty avohakkuu selvityksen jälkeen, minkä vuoksi sitä ei ole esitetty kaavaratkaisussa.

Kaava-alueelle on osoitettu perinnebiotoopit, joita ovat alueellisten ympäristökeskusten inventointijulkaisun alueet ja kohteet, kuten niityt, hakamaat, metsälaitumet sekä kaskimetsät. Alueelle on lisäksi osoitettu informatiivisella merkinnällä ekologiset yhteydet, joilla on osoitettu viheralueiden ja pihapiirien muodostama ekologinen käytävä.

LUO-1, LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Alueella on todettu metsälain 10 §:n tarkoittamia erityisen tärkeitä luontotyyppisiä ja/tai vesilain 2 luvun 11 §:n vesiluontotyyppisiä tai niitä vastaavia suojelunarvoisia luontokohteita.

Alueen käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilytysedellytykset. Alueella on voimassa RakL 53§:n mukainen toimenpiderajoitus.

- Pienen Kuhajärven lehto ja noro

LUO-2, LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE.

Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa lajin säilymisedellytyksiä. Alueen puustoa tulee säilyttää tai hoitaa niin, että liito-oravan pesimäpuut ja niitä suojaavat puut sekä ravinnonhankinnan kannalta riittävä puusto säilytetään. Alueella on voimassa RakL 53§:n mukainen toimenpiderajoitus.

- Brittilänrannan lehto ja luhta
- Kausikostea suo
- Rämesuo
- Brittilänrannan metsä
- Sudeetin metsä
- Lamasmäen lehto A
- Lamasmäen metsä
- Vihtajärven rantametsä
- Myllyjoki
- Kuhalan suo
- Aholan suo

LUO-3, MUUT HUOMIONARVOISET LUONTOKOhteet

- Pienen Kuhajärven lehto
- Aholan lehtajuotti
- Brittilänrannan lehto

EKOLOGINEN YHTEYS

Merkintä on informatiivinen ja kertoo viheralueiden ja pihapiirien muodostamasta ekologisesti käytävästä.

PERINNEBIOTOOPPI

- Alueella sijaitsee 4 perinnebiotooppia kuvauksilla:
 - Metsälaidun: Vanha luontainen puusto ja pitkä laidunhistoria, kasvillisuus rehevöitynyt alilaidunnuksen myötä. Lajistolla kehittymispotentiaalia.
 - Niitty: Nurmilaitumen kanssa samassa, hyvä luontainen hakamaapuusto ja tulva-vaikutteinen suurruohoinen niitty, vähäistä rehevöitymistä. Laidunnushistoria pitkä.
 - Hakamaa: Monimuotoinen hakamaa-alue, jonka puusto on paikoin nuorta ja varttuvaa. Rehevöitynyt, alilaidunnettu ja vieraslajeja. Niittylajisto on kehittyvä ja lahoppuustoa on vähän. Ollut hoidossa jo noin 200 vuotta.
 - Hakamaa: Puusto harvahko, mutta suhteellisen tasajakoinen, ei aukkoisuutta tai vanhoja puita. Kasvillisuus rehevä, kehittyvä.

6.2.9 Erityisalueet

Jyväskyläntien (seututie 637) ja rautatien välinen alue sekä melualue on osoitettu kaavaratkaisussa suojaviheralueena (EV). Kaavaratkaisussa pumppaamon ja Vihtavuorentien sähköaseman alueet on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueina (ET).

ET, YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE

EV, SUOJAVIHERALUE

6.2.10 Liikenne

Jyväskylälle (seututie 637) on osoitettu merkittävästi parannettavan seututien merkintä. Tien liittymiin on esitetty merkittäviä muutoksia Vihtavuoren taajaman kohdalla. Keski-Suomen ELY-keskuksen käynnistämä tiesuunnitelma sisältää Haavistontien tasoliittymän sekä Vihtavuoren eritasoliittymän parantamisen sekä tiejakson yksityisteiden ja niiden liittymien järjestelyjä. Kaavaratkaisussa nämä on osoitettu merkinnöin uusi eritasoliittymä ja uusi tasoliittymä.

Osayleiskaavassa uuden pientalovaltaisen asuntoalueen (AP-1) läpi on osoitettu uusi tai kehittyvä kokoojakatu Kuhamäenkadulta Vihtavuorentielle. Yhteyden varrelle on osoitettu kehitettävän ulkoilureitin tai kävelyn ja pyöräilyn pääväylän merkintä. Sama merkintä on esitetty lisäksi Haavistontien liittymäalueelle Kuhamäenkadulta ja Pikkukuhalta, joka johtaa Lopotinmäkeen.

Lisäksi kaavakartalla on seuraavia liikenteeseen ja sen toimintoihin liittyviä merkintöjä ja määräyksiä, joihin ei liity erityistä täydentävää ohjeistusta:

SEUTUTIE, MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA

UUSI TASOLIITTYMÄ

UUSI ERITASOLIITTYMÄ

RAUTATIE

KOKOOJAKATU

KEHITETTÄVÄ / UUSI KOKOOJAKATU

KÄVELYN & PYÖRÄILYN PÄÄVÄYLÄ

KEHITETTÄVÄ ULKOILUREITTI / KÄVELYN & PYÖRÄILYN PÄÄVÄYLÄ

6.2.11 Muut merkinnät

Kaavaratkaisun tärkeimmät avo-ojat on osoitettu kartalle katkoviivamerkinnällä (oja).

PÄÄOJA

6.2.12 Yleismääräykset

YLEISMÄÄRÄYKSET

Osayleiskaava on AKL 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava ja AKL 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta, lukuun ottamatta asemakaavoitettuja alueita ja AKL:n 72§ mukaista ranta-aluetta.

Tätä yleiskaavaa voi käyttää AP-1, RA ja MA-alueilla olemassa olevien rakennuspaikkojen rakennusluvan myöntämisen perusteena (AKL 72 §).

Yli 50 metriä korkeista mastoista tai tuulivoimaloista tulee pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta.

Hulevedet:

Maankäyttöratkaisujen tulee edistää Ison ja Pienen Kuhajärven hyvän tilan säilymistä. Asemakaavoi-
tuksen ja muiden hankkeiden yhteydessä on selvítettävä hulevesien hallinta ja tarvittaessa varattava
tila hulevesien käsittelylle. Hulevesien tulee ensisijaisesti viivyttää sekä imeyttää niiden syntypaikalla.
Yleisille viheralueille tulee jättää tilaa hulevesien alueelliselle hallinnalle sekä mahdolliselle tulvahal-
linnalle. Rakentamisen aikaisten hulevesienhallintasuunnitelma on laadittava myös yleisille alueille.
Hulevesien hallinnassa tulee ensisijaisesti hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja ja hulevedet suositel-
laan olevan osa näkyvää yhdyskuntarakennetta luoden terveellistä ja viihtyisää ympäristöä.

Maisema ja kulttuuriympäristö:

Tarkemmassa suunnittelussa tulee varmistaa alueen maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen
säilyminen. Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennetun alueen rajautumi-
seen avoimessa maisemassa sekä maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden
avoimuuden ja näkyvyyden säilyttämiseen.

Viher- ja virkistysalueiden verkoston sekä ekologisen verkoston jatkuvuus, saavutettavuus ja toimi-
vuus tulee turvata. Lähiluonnon monimuotoisuutta ja viheralueiden kestävyttä tulee kehittää. Vihta-
järven virkistyskäytössä on huomioitava vesistön laatu.

Rautatien, seututien ja muiden yleisten teiden mahdolliset melu- ja tärinähaitat on otettava huomi-
oon asemakaavoja laadittaessa ja liikenneväylien parannustoimia suunniteltaessa.

Muilta osin noudatetaan kunnan kulloinkin voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

6.3 Kaavaratkaisun perustelut

Kaavaratkaisu toteuttaa kunnan tavoitetta huomioida Vihtavuoren taajaman kehittyvä maankäyttö
sekä ohjata uuden yhdyskuntarakenteen muodostumista. Tämä tapahtuu erityisesti osoittamalla
osayleiskaavassa asemakaavoitettaviksi tarkoitetut uudet asuin- ja työpaikka-alueet sekä huomioi-
malla luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.

6.3.1 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Kaavaratkaisu mahdollistaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vaatimusten toteutumisen.
Ratkaisu ei merkittävästi muuta Vihtavuoren taajaman yhdyskuntarakennetta ja toimintoja nykyi-
sestä. Pienimuotoinen täydennysrakentaminen tukee toimivan yhdyskunnan tavoitetta. Kaava mah-
dollistaa kestävä liikunnan huomioimalla mm. pyöräilyn reitistön kehittämisen. Tehokasta liiken-
nejärjestelmää tukemaan mahdollistetaan kaavalla Haavistontien pohjoispäähän uusi liittymärat-
kaisu. Terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä huolehditaan ottamalla huomioon tiedossa ole-
vat suojavyöhykkeet ja melualueet sekä edellyttämällä pima-kohteiden tarkempaa selvittämistä ja
tarvittaessa puhdistamista, mikäli toiminto muuttuu. Tunnistetut luonto- ja kulttuuriympäristöarvot
säilytetään. Luonnonvaroihin kaavalla ei ole vaikutusta eikä myöskään energiahuollon järjestämisen
kysymyksiin osoiteta muutoksia.

6.4 Suhde Keski-Suomen maakuntakaavaan

Yleiskaavaratkaisu on maakuntakaavan ratkaisun mukainen sitä osaltaan tarkentaen.

6.5 Kaavamerkinnot ja -määräykset

Kaavamerkinnot ja -määräykset on esitetty osayleiskaavakartalla.

7 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

7.1 Kaavan vaikutukset

Vaikutusten arviointi tehdään perustuen olemassa oleviin lähtötietoihin, tehtyihin selvityksiin ja niiden yhteydessä tehtyihin analyysihin.

7.1.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Suunnittelualueen asuinrakentaminen on kylämäistä ja pääasiassa pientalovaltaista. Taajama-alue on rakentunut suhteellisen tiiviisti nykyiseen muotoonsa, minkä vuoksi täydennysrakentamisen paikkoja ei nykyisessä rakenteessa juurikaan ole. Taajaman uusin rakenne on levittäytynyt pohjoiseen, Kuhmälle päin. Ison Kuhajärven ranta-alueilla asutus on hajanaisempaa lukuun ottamatta pohjoisosan uusimpia asuinalueita. Kaavaratkaisussa Kuhmälän viereinen alue ja Ison Kuhajärven ranta-alueet on osoitettu asemakaavoitettaviksi pientalovaltaisiksi asuntoalueiksi. Rakenteen tiivistäminen jo asuilla alueilla liittyy alueita tiiviimmin osaksi Vihtavuoren taajamaa ja sen palveluita.

Uusia, kaavoitettavia työpaikka-alueita, sijoittuu vähäisessä määrin kaava-alueen eteläosaan Vihtavuorentien varrelle sekä pohjoisosaan Jyväskylätien (seututie 637) varrelle. Alueilla on joko jo nykyistä toimintaa tai ne liittyvät laajenuksena osaksi nykyisiä työpaikka-alueita. Uudet työpaikka-alueet sijoittuvat hyvien kulkuyhteyksien varsille tai melualueille. Niille osoitetuilla alueilla ei ole todettu luontoarvoja. Alueet kuitenkin pienentävät osaltaan jonkin verran paikallisesti arvokkaiksi arvioituja Kuhalan ja Pienen Kuhajärven maisema-alueita.

7.1.2 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan

Osayleiskaavatyötä varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitys ja kaavaratkaisu on laadittu lähtöaineistot huomioiden. Luontokohteet on osoitettu kaavassa kaavamerkinnoin ja suojelumääräyksin. Uusien, asemakaavoitettaviksi tarkoitettujen, sijoittelussa arvokkaat luonnonympäristön kohteet on otettu huomioon jättämällä pääasiassa arvokkaat alueet rakentamisesta vapaaksi ja sijoittamalla rakentaminen siihen soveltuville alueille, kuten jo olemassa oleville haja-asutusalueille. Yksittäisiä luontokohteita kuitenkin sijoittuu asemakaavoitettaville pientalovaltaisille asuntoalueille, joiden tarkemmassa suunnittelussa luontoarvot tulisi huomioida.

Uusien rakennettavien alueiden sijoittuminen ranta-alueille lisää riskiä vesistöjen pilaantumiselle. Pilaantumista voidaan estää tehokkaammalla jätevesien käsittelyllä, rantojen suojavyöhykkeillä ja maatalouden lannoitteiden vähentämisellä. Kaava-alueella ei sijaitse pohjavesialueita, joihin voisi kohdistua vaikutuksia. Asemakaavoituksen yhteydessä laadittavissa hulevesiselvityksissä ja -suunnitelmissa ratkaistaan hulevesien ohjaamisesta sekä käsittely alueella. Suunnittelulla pyritään vähentämään vesistöihin syntyvää kuormitusta.

Kaava-alueen maisema-arvot liittyvät pääasiassa avoimiin peltomaisemiin. Maisema-arvot on huomioitu kaavaratkaisussa maisemallisesti arvokas peltoalue -merkinnällä (MA). Paikallisesti arvokkaita Kuhalan ja Pienen Kuhajärven maisema-alueita on maisemaselvityksen rajauksista pienennetty, jotta alueita on voitu osoittaa kehittyvän maankäytön tarpeisiin, kuten asumiseen ja työntekoon. Kunnan yhdyskuntarakenteen ja työpaikkatoimintojen kehittäminen edellyttää toimintojen sijoittamista näille sijainnille ja maisemallisten arvojen on arvioitu säilyvän ja toteutuvan riittävässä määrin, vaikka aluerajaukset hieman selvityksessä osoitetuista aluerajauksista pienenevätkin.

Osayleiskaavassa esitetään alueen yleispiirteinen maankäyttö. Asemakaavoitettavilla alueilla maankäyttö osoitetaan yksityiskohtaisemmin asemakaavatasoiset selvityksiin perustuen, jotka huomioivat tarkemmin alueen luonnonympäristön ja maiseman arvot.

7.1.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja taajamakuvaan

Kaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan Vihtavuoren nykyinen taajamarakenne ja taajamakuva sijoittamalla uusia, asemakaavoitettaviksi tarkoitettuja alueita nykyisten toimintojen yhteyteen. Taajaman mittakaava on huomioitu sijoittamalla uusi asuin- ja kerrostalojen alue taajaman tiiveimmin ja korkeimmin rakennetulle alueelle Haavistontien varrelle. Alueen viereen sijoittuu mittakaavaltaan taajamassa suurena erottuva Vihtavuoren koulu ja muita yksittäisiä kerrostaloja.

Pientalovaltaisten alueiden laajenemissuunta on kohti Isoa Kuhajärveä, johon sijoittuu nykyisellään hajanaista maaseutumaista asutusta. Kaavaratkaisun uusi rakentaminen kohdistuu pääasiassa maise- mallisesti suojaisiin kohtiin ja aukeammilla alueilla olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen siten, että rakennukset ja rakennuspaikat eivät sulje tai katkaise maisemien avoimia näkymiä tai heikennä maiseman ominaispiirteitä. Kuhalan maisema-alueen arvojen on arvioitu painottuvan alueen eteläosaan ja Vihtavuorentien pohjoispuolelle, jossa sijaitsee jo runsaasti olemassa olevia rakennuspaikkoja, on siten osoitettu yhdyskuntarakennetta luontevasti täydentävää uutta pientaloaluetta. Pientaloalueen tarkempi toteutus ratkaistaan asemakaavalla. Paikallisesti arvokas Aholan peltomaisema Ison Kuhajärven rannassa on osoitettu kaavaratkaisussa maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi, mikä säilyttää alueelle ominaista ja arvokasta maisemaa.

Kaavassa esitetyt uudet työpaikka-alueet on osoitettu nykyisten alueiden yhteyteen, jotta niiden vaikutus taajamakuvaan olisi pienempi ja ne tukeutuisivat olemassa olevaan rakenteeseen.

7.1.4 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Suunnittelualueelle sijoittuu Sotatarviketeollisuuden alue, joka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristöä (RKY). Alueelle sijoittuu paljon arvokasta ja ennestään suojeltua rakennuskantaa sekä asemakaavassa ei-suojeltuja kohteita, joiden suojelua on esitetty osayleiskaavamerkinnällä. Merkinnöissä on otettu huomioon osayleiskaavaa varten vuonna 2024 laadittu selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä, jonka perusteella suojeltavaksi esitetyt kohteet on valikoitu. Rakennettu kulttuuriympäristö on huomioitu kaavassa merkinnöin ja aluerajauksin, sillä alueella on arvokkaita rakennuksia yksittäisinä kohteina, toiset osana suurempaa kokonaisuutta tai maisemaa. Osayleiskaava antaa lähtökohdat ja ohjeet tarkemmalle suunnittelulle, joka tapahtuu joko asemakaavoituksen kautta tai yksittäisten rakennushankkeiden suunnittelussa.

Osayleiskaavan merkittävimmät muutoskohteet sijoittuvat Ison Kuhajärven ranta-alueelle sekä Vihtavuorentien ja Jyväskylätien varsille. RKY-alue sijoittuu lähelle Vihtavuorentien ja Jyväskylätien liittymää, johon on suunnitteilla uuden eritasoliittymän rakentaminen. Toimenpiteet eivät kuitenkaan kohdistu suoraan RKY-alueen maisemaan tai alueeseen, joka on maisemaltaan puustoista ja mäkiä.

Alueelle vuonna 2023 tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa ei löydetty muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä. Alueelta ei tunneta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia jäännöksiä. Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä etelässä sijaitsee havaintokohde (tervahauta, Kettula), joka on tunnistettu ja rajattu Maanmittauslaitoksen laser 5p -aineistosta tehtyjen arkeologisten havaintojen perusteella.

7.1.5 Vaikutukset liikenteeseen

Uusi rakentaminen liittyy pääasiassa olemassa olevaan tieverkostoon. Uudet suunnitelmat Haavistontielle ja Jyväskylätiele (seututie 637) vaikuttavat kuitenkin liittymäjärjestelyihin kaava-alueella. Tiesuunnitelmahankkeen tavoitteena on seututie 637:n tiejakson liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantaminen sekä liittymien toimivuuden parantaminen. Vihtavuoren eritasoliittymän kehittämisellä pyritään parantamaan liikenteen sujuvuutta ja vähentämään sen kuormittumista. Liittymän kehittäminen parantaa myös ruutitehtaan vaarallisten kuljetusten toimivuutta.

Alueille on osoitettu kaavaratkaisussa uutta rakentamista. Uusi rakentaminen tulee lisäämään jonkin verran liikennettä päätieverkolla ja alempiasteisella tieverkostolla. Uudet liittymäratkaisut ja kokoojakadut parantavat alueen liikenneturvallisuutta.

7.1.6 Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

Uusien ja täydentyvien alueiden katu- ja kunnallistekniikan toteutus edellyttää kunnalta rakennusvaiheen investointeja. Maantien liittymien osalta investoinnit kohdistuvat lähtökohtaisesti valtiolle. Nykyisen palveluverkon arvioidaan riittävän myös kaavan mahdollistaman asukas- ja työpaikkamäärän kasvun tarpeisiin. Kasvu tuo osaltaan mukanaan kiinteistö-, tulo- ja yhteisöveroja sekä mahdollisia valtionosuuksia, joiden avulla investointeja ja alueen käyttöajan ylläpitoa rahoitetaan.

7.1.7 Sosiaaliset vaikutukset

Kaava mahdollistaa taajaman asukas- ja työpaikkamäärän maltillisen kasvun. Toteutuessaan asema-kaavalla osoitettava uusi rakentaminen muuttaa täydentyvien alueiden nykyisten asukkaiden elin- ja toimintaympäristöä tiiviimmäksi, jäsentyneemmäksi ja kaupunkimaisemmaksi. Asukasmäärän kasvu mahdollistaa samalla alueelle mm. koulu-, asukas-, yhdistys- ja harrastustoiminnan aktiivisuutta ja kahvila-ravintola-tyyppisten palveluiden kehittymistä. Uusien yritysten hakeutuessa alueelle työmahdollisuudet monipuolistuvat ja työllisyys lisääntyy.

Kulttuuriympäristön tunnistaminen ja säilyttäminen alueella on osa alueen sosiaalista kestävyyttä. Alueen historian ja ajallisen kerroksellisuuden tuominen näkyväksi parantaa useimmiten asukkaiden kokemaa asuinympäristön viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä ja sitoutumista alueeseen sekä henkisesti että fyysisenä alueen rakenteiden kunnosta ja siisteydestä huolehtimisena. Kaavaratkaisu antaa tähän hyvät edellytykset.

7.1.8 Vaikutukset turvallisuuteen

Uusien kokoojakatuyhteyksien, pyöräreittien ja liittymien tarkempi toteutus ratkaistaan toteutus-suunnitteluvaiheessa, mutta lähtökohtaisesti uusien liikennetratkaisujen ja -ympäristöjen oletetaan parantavan alueen liikenneturvallisuutta.

Alueelle ei kaavalla osoiteta ympäristöhäiriöitä aiheuttavaa toimintaa, joten siltä osin turvallisuustilanteeseen ei aiheudu muutosta.

Mahdollisten pilaantuneen maaperän kohteiden toiminnan muuttuessa edellytetään maaperän pilaantuneisuuden tarkempaa selvittämistä ja tarvittaviin toimiin ryhtymistä, jotta myös näiden alueiden osalla varmistetaan ympäristön terveellisyys ja turvallisuus.

7.1.9 Vaikutukset ilmastonmuutokseen/ ilmastovaikutukset

Kaava mahdollistaa alueelle täydentävää rakentamista, joka joiltakin osin edellyttää ennestään rakentamattomien maa- ja metsäalueiden muutosta rakennetuiksi alueiksi. Metsien, peltojen, niittyjen tms. rakentamattomien alueiden muutoksessa maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastoja poistuu. Tärkeimmät puustoalueet kuitenkin säilytetään rakentamattomina.

Uusi rakentaminen edellyttää myös maaperän muokkausta, maansiirtoja ja materiaalien käyttöä sekä työaikaista liikennettä ja energiatarvetta, joista aiheutuu hiilipäästöjä. Samoin alueen käyttö eli asukkaiden ja yritysten arkitoiminta alueella aiheuttaa alueelle elinkaaren aikaisia päästöjä. Tarkoituksenmukainen ja toimiva liikenneverkko osaltaan sujuvoittaa liikkumista ja pyörätieverkoston kehittäminen kannustaa ekologisempiin liikkumisvalintoihin. Liikenteen osalta kaavan vaikutus voi muodostua myös päästöjä vähentäväksi.

Kaava mahdollistaa ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimet. Rakentamista ei osoiteta tulvariski-alueille ja hulevesien hallinnan kannalta tärkeimmät laskuojat on osoitettu kaavassa säilytettäviksi. Alueelle ja tonteille oletetaan jäävän myös runsaasti hulevesien hyvän hallinnan kannalta oleellisia pinnoittamattomia maa-alueita, joilla hulevesien imeytyksestä huolehditaan. Alueen säilyminen yleisilmeeltään vehreänä ja puustoisena ehkäisee myös tuulisuuteen, paahteisuuteen ja suuriin sademääriin liittyvien sään ääri-ilmiöiden haittavaikutuksia ja parantaa siten ilmastonmuutokseen sopeutumista.

8 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS

Yleiskaava ohjaa alueen asemakaavoitusta. Yleiskaavan mukainen asemakaavoitus ja muu yleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa heti kaavan saatua lainvoiman. Uusien rakennuspaikkojen osoittaminen alueelle edellyttää asemakaavoitusta.